

## Motion till riksdagen 2007/08:Fi278

av Peter Eriksson m.fl. (mp)

# Grön budget för en ny tid

## 1 Innehållsförteckning

2	Förslag till riksdagsbeslut .....	4
3	Inledning .....	6
4	Den ekonomiska politiken .....	7
4.1	Det ekonomiska läget .....	7
4.2	Regeringens ekonomiska politik.....	9
5	Budgetpolitiska mål och förslag till utgiftsramar .....	15
5.1	Fastställande av utgiftstak för 2010 .....	15
5.2	Budgeteringsmarginal.....	16
5.3	Finansiellt sparande .....	16
5.4	Förslag till utgiftsramar .....	17
6	Miljö och klimat.....	18
6.1	Klimatinvesteringar i boende och byggande.....	19
6.2	Klimatinvesteringar på energiområdet.....	20
6.3	Transporter .....	23
6.4	Internationellt miljöarbete .....	26
6.5	Klimatanpassning .....	26
6.6	Energi- och klimatskatter.....	27
6.7	Miljö- och naturvård .....	28
7	Minska klyftorna .....	28
7.1	Arbetslösa och sjuka .....	29
7.2	Ensamstående med barn .....	30
7.3	Studenter.....	30
7.4	Satsning på de mest utsatta äldre .....	31
8	Mer tid.....	31
8.1	Barntid bättre än vårdnadsbidrag.....	32
8.2	En ny pappamånad.....	32
8.3	Återinför friåret .....	33
9	Arbetsmarknad och företagande .....	33
9.1	Fler nya jobb.....	34
9.2	Arbetsmarknadspolitik för dem som står långt borta från arbetsmarknaden.....	36

**Fel! Okänt namn på**

9.3	Jobb och utbildning.....	38
9.4	Företagande och entreprenörskap .....	39
9.5	Lika rätt.....	41
10	Jämställdhet.....	42
10.1	Mäns våld mot kvinnor .....	42
10.2	Jämställdhetsombudsmannen.....	42
10.3	Jämställda löner .....	43
10.4	Insatser mot män som slår.....	43
11	Solidaritet med alla i världen.....	44
11.1	Ett öppet Sverige i världen.....	44
11.2	Försvara biståndsmålet.....	46
12	Folkhälsa .....	47
12.1	Frisktvård till fast pris .....	48
12.2	Gratis tandvård upp till 25 år .....	48
12.3	Utveckla det lokala folkhälsoarbetet .....	49
12.4	Psykiatri .....	49
13	Kultur .....	50
14	Skatter .....	50
14.1	Skatt på arbete.....	51
14.2	Arbetsgivaravgifter .....	53
14.3	Energi- och miljöskatter.....	54
14.4	Koldioxidskatt och energiskatt på diesel.....	55
14.5	Andra punktskatter.....	65
14.6	Mervärdesskatt.....	65
14.7	Avgifter.....	66
14.8	Övriga skatter.....	66
14.9	Beräkning av skatteintäkter.....	67
15	Utgifter per utgiftsområde .....	69
15.1	UO1 .....	69
15.2	UO2 .....	70
15.3	UO3 .....	70
15.4	UO4 .....	71
15.5	UO5 .....	71
15.6	UO6 .....	71
15.7	UO7 .....	71
15.8	UO8 .....	72
15.9	UO9 .....	73
15.10	UO10 .....	73
15.11	UO11 .....	74
15.12	UO12 .....	74
15.13	UO13 .....	75
15.14	UO14 .....	76
15.15	UO15 .....	76
15.16	UO16 .....	77
15.17	UO17 .....	78
15.18	UO18 .....	78
15.19	UO19 .....	79

**Fel! Okänt namn på**

15.20 UO20 .....	79
15.21 UO21 .....	79
15.22 UO22 .....	80
15.23 UO23 .....	80
15.24 UO24 .....	81
15.25 UO25 .....	82
16 Tilläggsbudget för 2008 .....	82

Fel! Okänt namn på

## 2 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår regeringens förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.
2. Riksdagen beslutar att anta Miljöpartiets förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (avsnitt 4–14).
3. Riksdagen beslutar att fastställa utgiftstaken för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten till 985 miljarder kronor för 2008.
4. Riksdagen beslutar att fastställa utgiftstaken för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten till 1 021 miljarder kronor för 2009 och 1 051 miljarder kronor för 2010.
5. Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2008 i enlighet med tabell 5.4 (avsnitt 5.2).
6. Riksdagen beslutar att godkänna beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2008 i enlighet med tabell 14.7 (avsnitt 14.9).
7. Riksdagen beslutar att godkänna den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2009 och 2010 i enlighet med tabell 5.4 (avsnitt 5.2).
8. Riksdagen beslutar att godkänna ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade anslag enligt specifikation i tabell 16.1 (avsnitt 16).
9. Riksdagen beslutar att skiktgränsen för statlig skatt 2008 endast räknas upp med 1 % plus inflation.
10. Riksdagen beslutar att slopa skattereduktionen för hushållsnära tjänster fr.o.m. den 1 januari 2008.
11. Riksdagen begär att regeringen lägger fram lagförslag om höjt grundavdrag i enlighet med vad som i motionen anförs.
12. Riksdagen begär att regeringen lägger fram lagförslag om reformerad skattreduktion för arbetsinkomst i enlighet med vad som i motionen anförs.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa etableringskonto.
14. Riksdagen beslutar att slopa nedsättningen av arbetsgivaravgift för 18–24-åringar från den 1 januari 2008.
15. Riksdagen begär att regeringen återkommer med lagförslag om löneskatt för äldre i enlighet med vad som i motionen anförs.
16. Riksdagen begär att regeringen återkommer med lagförslag om en generell arbetsgivaravgiftssänkning för alla företag i enlighet med vad som i motionen anförs.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda nedsatta arbetsgivaravgifter för forskningsintensiva företag.<sup>1</sup>
18. Riksdagen begär att regeringen återkommer med lagförslag om höjd koldioxidskatt med 30 öre per kilo koldioxid.
19. Riksdagen begär att regeringen återkommer med lagförslag om sänkt energiskatt på eldningsolja med 375 kr per kubikmeter.

**Fel! Okänt namn på**

20. Riksdagen begär att regeringen utreder och återkommer med lagförslag om en kilometerskatt som kan träda i kraft senast den 1 januari 2010.
21. Riksdagen begär att regeringen återkommer med lagförslag som innebär att möjligheten att dra av trängselskatten som en kostnad i arbetet avskaffas.
22. Riksdagen begär att regeringen återkommer med lagförslag om införande av en skatt på flygresor i enlighet med vad som i motionen anförs.
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillsätta en utredning gällande koldioxidskatt för flygbränsle.
24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillsätta en utredning med syfte att reformera reseavdragen.
25. Riksdagen begär att regeringen återkommer med lagförslag om att höja koldioxidskatten för den lätta industrin genom att nedsättningen höjs till 32 % av hushållens nivå.
26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en reformerad förbränningsskatt.
27. Riksdagen begär att regeringen återkommer med lagförslag om ett slopande av koldioxidskatteundantaget för torv.
28. Riksdagen begär att regeringen återkommer med lagförslag på tilläggs-skatt på alkoholisk i enlighet med vad som i motionen anförs.
29. Riksdagen begär att regeringen återkommer med lagförslag om sänkt moms på ekologiska livsmedel i enlighet med vad som i motionen anförs.
30. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag om att sänka den förhöjda finansieringsavgiften i arbetslöshetsförsäkringen i enlighet med vad som i motionen anförs.
31. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om hanteringen av fastighetsskatten.
32. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag om nedsatt förmåns-skatt på cyklar i enlighet med vad som i motionen anförs.
33. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att utreda förmånsbilsbeskattning.

<sup>1</sup> Yrkande 17 hänvisat till SfU.

Fel! Okänt namn på

### 3 Inledning

Sverige har sedan ett år tillbaka en ny regering. Miljöpartiet de gröna befinner sig i opposition efter åtta år med stort inflytande och ansvar.

Regeringens första år vid makten kännetecknas av stora förändringar. Inkomstskatterna har sänkts kraftigt för dem med de högsta inkomsterna, förmögenhetskatten föreslås avskaffas, ett förslag om omlagd fastighetsskatt som framför allt gynnar dem med höga inkomster har presenterats. Mycket omfattande besparingar och nedskärningar har samtidigt genomförts. Regeringen har drivit igenom försämringar av arbetslöshetsförsäkringen som innebär lägre ersättningar för dem som har det allra svårast att komma tillbaka till arbetsmarknaden. I sjukförsäkringen har regeringen sänkt ersättningsnivån.

I budgetpropositionen för nästa år presenteras nya besparingar tillsammans med ytterligare skattesänkningar. Möjligheten för deltidsarbetslösa att få arbetslöshetsersättning minskas och ersättningen för långtidssjuka försämras. Sammantaget innebär regeringens första år vid makten att de grupper som har det allra sämst ställt fått en ännu svårare ekonomisk situation.

Regeringens politik har drivits igenom i en tid som präglas av snabb ekonomisk utveckling. Arbetslösheten har sjunkit och sysselsättningen har stigit. Den goda ekonomiska situationen beror delvis på en stark konjunktur i omvärlden men också på en välskött ekonomi.

Miljöpartiet ställer sig starkt kritiskt till regeringens politik. Vi tror inte att de arbetslösa är lata eller att de sjuka fuskar. Vår grundsyn är att människor vill vara med och delta. Människor som står utanför arbetsmarknaden behöver stöd, kompletterande utbildning och omskolning för att komma tillbaka. Sjuka människor behöver rehabilitering, vård och omsorg för att återigen kunna kliva in på arbetsmarknaden.

I Miljöpartiets budget presenteras förslag för att få en bättre fungerande arbetsmarknad och förbättrade möjligheter till utbildning, förslag som lyfter upp entreprenörens och företagarens roll i skapandet av nya jobb, förslag och idéer om hur sociala företag kan få en större och viktigare roll i att hjälpa dem som står längst ifrån arbetsmarknaden att komma tillbaka.

Under hösten 2006 tog klimatdebatten fart ordentligt, debatten har fortsatt under hela 2007 och är fortfarande livlig. Ett stort skifte har skett i människors syn på miljön och klimatfrågorna. Stadsjeep har blivit ett skällsord och höjda koldioxidskatter ses som en självklarhet.

Miljöpartiet har länge drivit klimatfrågan. Stora reformer genomfördes under förra mandatperioden. Skatteväxlingen som Miljöpartiet lotsade fram innebar höjda energi- och klimatskatter på drygt 17 miljarder kronor. Samtidigt sänktes skatten för låg- och medelinkomsttagare. Skatteväxlingen har bidragit till en kraftig övergång från olja till biobränslen. Svensk skogsråvara ses i dag som en mycket värdefull naturresurs. Svensk bioenergiteknik går på export och nya jobb skapas i energi- och miljöteknikföretag.

Regeringspartierna har yrvakna väckts av det nya stora engagemanget i klimat-, miljö- och energifrågorna. De första stapplande stegen till en borgerlig klimatpolitik har tagits. Miljöpartiet välkomnar det nyväckta engage-

manget och avvaktar nu förslag på strategier, åtgärder och handling. De förslag som presenteras i årets budgetmotion är fullständigt otillräckliga. Höjningen av koldioxidskatten motverkas av höjda reseavdrag och klimatmiljarden motverkas av större besparingar på andra klimat- och energirelaterade områden.

Miljöpartiet presenterar i budgetmotionen för 2008 vårt förslag till ekonomisk politik. Våra prioriteringar innebär stora förbättringar för dem som har det sämst ställt. Vår fördelningspolitik är mer rättvis, vår människosyn mer human. Miljöpartiets klimatpolitik innebär kraftfulla åtgärder för att ställa om Sverige till ett hållbart och modernt samhälle.

Under perioden 1998–2006 förbättrades svensk ekonomi på ett exceptionellt sätt. Miljöpartiet var med och tog ansvar för detta. Ekonomisk utveckling kombinerades med ett intensifierat arbete med att ställa om samhället i mer hållbar riktning. Vi anser att detta arv ska vårdas. Ett stort mått av ansvar för den ekonomiska politiken innebär bättre möjligheter att klara klimatproblemens utmaningar. Vi är oroad över att regeringen inte förmår axla detta ansvar.

I årets budgetmotion från Miljöpartiet presenteras en väl avvägd finans- och skattepolitik. Vi ser att det mitt under brinnande högkonjunktur behövs ett högre finansiellt sparande för att inte elda på ekonomin ytterligare, vilket kan ge negativa effekter för den långsiktiga ekonomiska utvecklingen. Miljöpartiets ekonomiska politik innebär också att vi tar ett stort ansvar för den långsiktiga utvecklingen av den offentliga sektorn och statens finanser.

Sammantaget innebär Miljöpartiets förslag till ekonomisk politik bättre villkor för de sämst ställda, en effektiv och kraftfull klimatpolitik, solidaritet med världens alla människor och ett stort mått av ansvar för framtida generationer.

## 4 Den ekonomiska politiken

### 4.1 Det ekonomiska läget

#### 4.1.1 Konjunkturen

Konjunkturen fortsätter att vara stark både i Sverige och globalt. BNP växer enligt regeringens prognos med 3,2 procent 2007, 3,2 procent 2008 och 2,5 procent 2009. Den globala ekonomin växer med 5,1 procent i år vilket är något lägre än förra årets rekordhög tillväxt på 5,5 procent. Världsekonomin drivs framför allt av fortsatt mycket hög tillväxt i Kina och hög tillväxt i Euroområdet och Japan. USA växer just nu långsammare än den trendmässiga utvecklingen.

Produktivitetens utvecklingen som i Sverige varit ovanligt stark 2002–2006 mattas av och sysselsättningen stiger i stället kraftigt. I Sverige drivs tillväxten framför allt av privat konsumtion som förväntas stiga kraftigt till följd av ökad sysselsättning och sänkta skatter.

**Fel! Okänt namn på**

Resursutnyttjandet i ekonomin blir både i Sverige och globalt alltmer ansträngt och räntorna kommer att stiga snabbt. Regeringen bedömer att den svenska styrräntan kommer att vara 4,5 procent i slutet av 2008 och 4,75 procent 2009. Inflationen stiger snabbt, KPI förväntas stiga till 2,8 procent 2008 och UNDI<sub>X</sub> till 1,8 procent som årsgenomsnitt.

#### **4.1.2 Sysselsättning och arbetslöshet**

Sysselsättningen fortsätter att stiga men ökningen har passerat toppen. 2006 ökade sysselsättningen med 1,8 procent, i år är prognosen 2,3 procent och nästa år minskar ökningstakten till 1,2 procent och året därefter med 0,3 procent enligt Finansdepartementets prognos.

Från och med hösten 2007 tillämpas ett nytt arbetslöshetsmått (enligt regeringsbeslut). Arbetslöshet kommer nu fullt ut att utgå från ILO:s definition vilket innebär att även heltidsstuderande som söker arbete och kan ta arbete räknas som arbetslösa. Enligt tidigare definition faller arbetslösheten till 4,5 procent i år och till 3,9 procent nästa år. Enligt den nya definitionen blir arbetslösheten 6,2 procent i år och 5,8 procent nästa år.

Den reguljära sysselsättningen ökar från 79,3 procent i år till 80,3 procent nästa år enligt prognosen. Därmed nås förra regeringens mål när det gäller arbetslöshet och sysselsättning, 4 procents öppen arbetslöshet och 80 procents reguljär sysselsättning, 2008.

#### **4.1.3 Miljöpartiets bedömning av konjunkturläget**

Sverige befinner sig på toppen av en högkonjunktur. Resursutnyttjandet i ekonomin blir alltmer ansträngt, och det råder redan arbetskraftsbrist i flera branscher. Miljöpartiets bedömning är att finanspolitiken i detta skede inte bör vara expansiv. Regeringens politik riskerar att skapa överhettning i ekonomin som kan få till följd att konjunkturedgången blir kraftigare än nödvändigt.

Miljöpartiet varnade redan förra hösten för regeringens alltför expansiva finanspolitik. Många andra gjorde samma bedömning. Kritiken återkom under våren. Förslagen som presenterades i vårpropositionen innebar en nettoförsvagning av offentliga sektorns finanser med 13 miljarder kronor. Regeringen har delvis tagit till sig av kritiken, och finansieringen i årets budgetproposition är mer tillfredsställande än tidigare. Miljöpartiets bedömning är emellertid att finanspolitiken fortfarande är något för expansiv. I en bilaga till budgetpropositionen varnar nu även Finansdepartementet självt för att den politik som förs riskerar att leda till en överhettningssituation de kommande åren.

Regeringens politik i kombination med oron på finansmarknaderna och den dåliga hanteringen av omläggningen av fastighetsskatten gör att osäkerheten i ekonomin ökat.

Den ansträngda arbetsmarknaden, där det redan råder brist inom vissa yrken, utgör ett annat hot.



## 4.2 Regeringens ekonomiska politik

Regeringen fortsätter på sin redan inslagna bana med en ekonomisk politik som går ut på att öka arbetskraftsutbudet genom skattesänkningar för dem som arbetar kombinerat med försämringar för dem som inte arbetar. Trots en exceptionellt stark arbetsmarknad med historiska ökningar av sysselsättningen fortsätter man konsekvent att sänka skatterna för dem med höga inkomster och försämra de sociala försäkringarna för dem som fortsatt står utanför arbetsmarknaden. Regeringen tycks okänslig för att en majoritet i Sverige förväntar sig trygga socialförsäkringar som ger skydd vid arbetslöshet och sjukdom.

### 4.2.1 Fördelningspolitik

Trots massiv kritik mot försämrade socialförsäkringar, orättvisa skattesänkningar och besparingar på dem som har det sämst ställt – redan efter de förändringar som genomfördes i samband med förra årets budgetmotion – fortsätter regeringen målmedvetet att driva sin linje. I årets budgetproposition presenteras andra steget i det så kallade jobbskatteavdraget. Det andra steget innebär att inkomstskillnaden mellan låginkomsttagare och höginkomsttagare fortsätter att öka. Regeringens skattesänkning är störst för dem med höga inkomster. Hela 36 procent av den totala skattesänkningen i andra steget av jobbskatteavdraget tillfaller de två tiondelar av befolkningen som har de högsta inkomsterna.

Redan första steget i jobbskatteavdraget innebar störst skattesänkningar för dem med högst inkomster. Tillsammans med den avskaffade förmögenhetsskatten, skattereduktionen för hushållsnära tjänster och införandet av ett tak i uttaget av fastighetsskatt har regeringens ekonomiska politik inneburit mycket kraftfulla skattesänkningar för dem med höga eller mycket höga inkomster.

Samtidigt som regeringen genomfört stora skattesänkningar för dem med höga inkomster har man konsekvent finansierat sina skattereformer genom besparingar på dem som har det sämst ställt. I budgetpropositionen för 2007 gjordes tuffa nedskärningar i de sociala trygghetssystemen. Besparingar gjordes i sjukpenningen genom att den sjukpenninggrundande inkomsten sänktes. I arbetslöshetsförsäkringen sänktes ersättningsnivåerna genom sänkt tak de första hundra dagarna, genom lägre ersättningsnivå efter 200 dagars arbetslöshet och genom en kraftigt höjd egenavgift som gjort att hundratusentals personer lämnat arbetslöshetsförsäkringen.

Sammantaget innebar skattesänkningarna och besparingsförslagen i budgetpropositionen för 2007 att hushållens inkomster ökade med 30,2 miljarder kronor. Av de trettio miljarderna delade de 20 procent av befolkningen med de högsta inkomsterna på nästan hälften medan de 40 procent med de lägsta inkomsterna delade på en dryg tjugondel.

Det andra steget i jobbskatteavdraget, liksom det första, finansieras genom besparingar på utsatta grupper. Regeringen föreslår nu ytterligare besparingar på dessa grupper, dels en kraftfull försämring av sjukförsäkringen där ersätt-

#### Fel! Okänt namn på

ningsnivån efter ett år sänks till 75 procent, dels genom ytterligare försämringar i den sjukpenninggrundande inkomsten.

I arbetslöshetsförsäkringen införs ytterligare två karensdagar och möjligheten till att få arbetslöshetsersättning vid deltidsarbetslöshet försämras. Sammanlagt räknar regeringen med att spara 3 miljarder kronor på socialförsäkringarna redan 2008. Från 2009 uppgår besparingen till 6,5 miljarder kronor årligen (tabell 4.1).

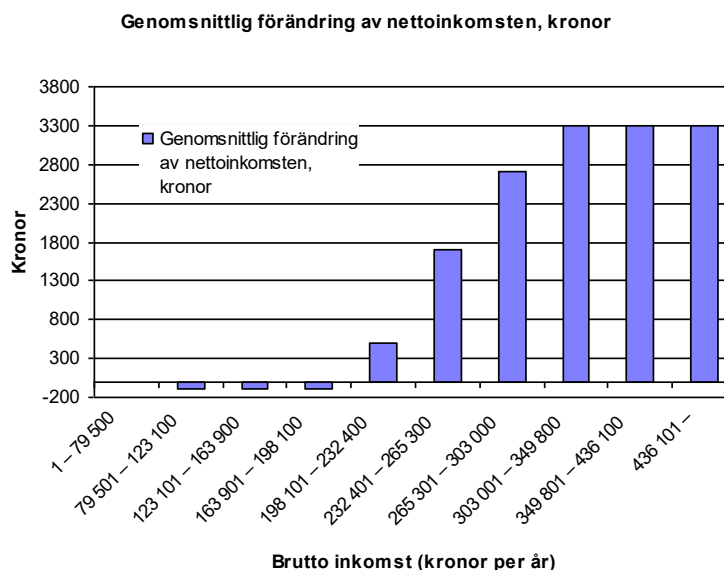
**Tabell 4.1. Besparing enligt regeringens förslag till statsbudget för 2008**

Besparingar på dem som har det sämst ställt	2008	2009	2010
Lägre ersättningar i sjukförsäkringen	1,9	2,5	2,4
Försämring av arbetslöshetsförsäkringen	1,0	4,0	4,2
<b>Summa</b>	<b>2,8</b>	<b>6,5</b>	<b>6,6</b>

Fördelningseffekterna av andra steget i jobbskatteavdraget och de besparingar som genomförs för att finansiera skattesänkningen är än värre än i det första steget. Inklusiv finansiering blir nettoförändringen för de 40 procent med de lägsta inkomsterna negativ, vilket innebär att dessa får mindre pengar kvar än tidigare. De 20 procenten med de högsta inkomsterna delar på drygt 45 procent av inkomstskattesänkningarna om totalt 10,8 miljarder kronor. Räknat i kronor innebär det andra steget, inklusive finansiering, att de fyrtio procenten med de lägsta inkomsterna går back ungefär 100 kronor medan de trettio procenten med de högsta inkomsterna får ungefär 3 300 kronor mer (diagram 4.1).

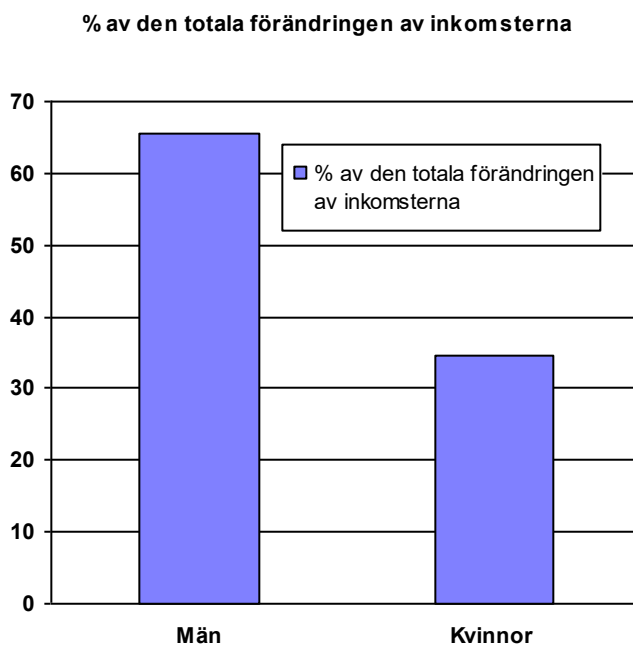
Miljöpartiet delar inte den människosyn som präglar regeringens politik. Människor blir inte friskare för att man hetsar dem med sämre ekonomiska villkor, tvärt om.

**Diagram 4.1. Effekter av förslagen i budgetpropositionen uttryckt som genomsnittlig förändring av nettoinkomster**



Regeringens politik omfördelar även mellan män och kvinnor, och mellan unga och gamla. I andra steget av jobbskatteavdraget tillfaller skattesänkningarna i huvudsak män. Av den totala inkomstförändringen inklusive finansiering tillfaller 65,5 procent män och 34,5 procent kvinnor (diagram 4.2). Uppdelat på ålder förlorar de över åttio år totalt sett och får därmed mindre pengar i plånboken medan personer mellan 45 och 64 år tjänar mest. Det är anmärkningsvärt med en regeringspolitik som ökar de ekonomiska skillnaderna mellan män och kvinnor.

**Diagram 4.2. Procentuell förändring av inkomster mellan kvinnor och män till följd av regeringens politik**



Även omläggning av egenfinansieringen i arbetslöshetsförsäkringen visar på en misslyckad fördelningspolitik. Regeringen vill införa en arbetslöshetsavgift och med den ersätta den förhöjda finansieringsavgiften för arbetslöshetskassorna. Avsikten är att egenavgiften ska vara högre vid högre arbetslöshet vilket ska motverka höga löneanspråk vid förhandling. Effekten kommer att bli att avgiften till a-kassan höjs för dem som jobbar i branscher med hög arbetslöshet medan de som jobbar i branscher med låg arbetslöshet får lägre avgifter. Det kollektiv som jobbar i osäkra branscher missgynnas med högre avgifter medan man gynnar dem med säkra jobb och låg risk för arbetslöshet.

#### 4.2.2 Arbetsmarknad

Trots att regeringens viktigaste politiska prioritering är ökad sysselsättning har man inte lyckats presentera några mål för arbetsmarknadspolitiken. Full

**Fel! Okänt namn på**

sysselsättning och minskat utanförskap eftersträvas, men regeringen saknar en samlad bild av vad som är målet för politiken.

Resursutnyttjandet i ekonomin blir alltmer ansträngt med arbetskraftsbrist i flera branscher. Samtidigt är det fortfarande hög arbetslöshet i synnerhet bland ungdomar och personer med annan etnisk bakgrund än svensk. Sammantaget pekar detta på att arbetsmarknaden inte fungerar. De personer som framför allt får jobb är unga och nyutbildade. Människor som står långt ifrån arbetsmarknaden har fortsatt svårt att få arbete. Många personer tvingas dessutom till otrygga anställningsformer och ofrivilligt deltidsarbete.

De utbudseffekter regeringen räknat med när det gäller arbetskraftsutbudet dröjer. Prognoserna visar på minskad sysselsättningsökning framöver. Årets förslag om nyfriskjobb innebär att regeringen tagit till sig något av kritiken när det gäller behovet av subventionerade anställningar för dem som står långt ifrån arbetsmarknaden. Politiken är dock fortfarande otillräcklig. Bland annat saknas helt satsningar på sociala företag, som lyckats mycket väl i sitt arbete med att få in människor som står långt ifrån arbetsmarknaden.

### **4.2.3 Miljö- och klimatpolitik**

Klimatomställningen utgör i dag en av de största utmaningarna samhället står inför. Effekterna av fortsatta utsläpp av klimatgaser på dagens nivå kommer att få katastrofala följder. Effekterna av ett förändrat klimat är redan synliga och skrämmande. För att begränsa temperaturhöjningen globalt till max två grader i jämförelse med förindustriell nivå (runt år 1850) behöver utsläppen av växthusgaser sluta öka senast 2025 och minskas med runt 80 procent till 2050. Sverige som ett modernt och väl utvecklat land med höga utsläpp per capita har ett stort ansvar att gå före i klimatomställningen, utveckla ny teknik och bidra till att fattigare länder både klarar de problem som klimatutsläppen redan i dag förorsakat och den omställning av energisystemen som behövs för att dessa länder ska kunna fortsätta att utvecklas.

Sternrapporten visar på de ekonomiska konsekvenserna av en utebliven klimatpolitik. Vidtas kraftiga åtgärder nu kan kostnaderna i form av global BNP hållas på en rimlig nivå. Uteblir klimatpolitiken blir kostnaderna mångdubbelt högre.

Regeringen har i och med förslagen i årets budgetproposition tagit sina första stapplande steg när det gäller klimatpolitiken. Höjningen av koldioxidskatten är ett stort steg för regeringen, om än ett litet steg för klimatet. Den gröna skatteväxling som genomfördes under förra mandatperioden omfattade mellan 2 och 4 miljarder kronor per år, totalt drygt 17 miljarder kronor. Regeringen aviserar inga fortsatta ambitioner när det gäller koldioxidskattehöjningar.

Koldioxidskattehöjningen matchas tyvärr inte heller av nödvändiga investeringar i ny energiteknik, energieffektivisering och utbyggd kollektivtrafik som en omställning mot ett hållbart samhälle kräver. Höjningen av reseavdragen och de aviserade stora satsningarna på utbyggda vägnät indikerar att regeringen fortsatt tror på bilen som den viktigaste komponenten i transportsystemet. Den positiva effekten som den höjda koldioxidskatten skulle kunna

få motverkas också av flera andra åtgärder i regeringens politik. Medan koldioxidskattehöjningarna ger ett ökat bensinpris på ungefär 29 öre per liter medför de höjda reseavdragen, med 50 procents marginalskatt, en skattesänkning om ungefär 25 öre per mil.

Kollektivtrafikresenärerna kompenseras däremot inte. Den höjda dieselskatten kommer att slå igenom i högre avgifter till kollektivtrafiken. Trots koldioxidskattehöjningen kan de höjda reseavdragen och utebliven kompensation till kollektivtrafiken sammantaget få en negativ effekt på klimatet.

Det är också olyckligt att regeringen inte ser att klimat-, miljö- och energifrågorna hör ihop. Regeringen presenterar i budgetpropositionen en klimatmiljard. Men i själva verket spar man kraftigt på klimatområdet. Regeringens klimatmiljard innebär i praktiken minskade anslag till klimat- och energirelaterade anslag på 2,7 miljarder kronor totalt. Netto blir minskningen 1,6 miljarder kronor. I tabell 4.2 redovisas regeringens klimatmiljard och de besparingar som samtidigt görs på andra klimat- och energirelaterade anslag. De förslag som ryms inom klimatmiljarden kan förvisso vara nödvändiga men ambitionsnivån måste läggas betydligt högre.

Regeringens politik på området miljö- och naturvård är helt otillräcklig. Mest allvarligt är neddragningarna av anslagen för skydd av natur och biologisk mångfald. När upprepade rapporter slår fast att takten när det gäller skydd av natur och biologisk mångfald är för långsam för att uppnå Sveriges egna mål och klara våra internationella åtaganden – samtidigt som pågående klimatförändringar gör det ännu viktigare med naturskydd, drar regeringen ned på anslagen. På motsvarande sätt drar regeringen ned på arbetet med att sanera giftiga markområden, trots att behoven ökat. Satsningen på havsmiljön är mest symbolisk, eftersom den bygger på att pengarna förs över från andra anslag. Symbolvärdet urholkas dessutom av att fokus ligger på kunskapsinhämtning, i stället för konkreta åtgärder.

Trots att regeringen säger sig föredra naturvårdsavtal som instrument för skydd av skogen blir det i praktiken en neddragning genom att ingen hänsyn tas till ökande priser på skog och mark. Regeringen drar också kraftigt ned på arbetet med djurskyddet. Regeringen slopar den särskilda satsningen på ekologisk produktion. Regeringen vill undanta lantbruket och skogsbruket från vissa höjningar av miljöskatter, trots att lönsamheten förbättrats kraftigt tack vara stigande efterfrågan och priser.

Ett stort problem, utöver avsaknaden av kraftfulla åtgärder, är osäkerheten kring om regeringen inser allvaret i klimatproblemen. Regeringen aviserar ingen fortsatt skattehöjning på energi- och klimatrelaterade skatter. Samtidigt har man tidigare tydligt markerat att höjda klimat- och energiskatter borde ske på ett ordnat sätt med en långsiktig framförhållning. En kritik som framfördes av de borgerliga partierna mot förra mandatperiodens skatteväxling var avsaknaden av framförhållning och förutsägbara spelregler. Avsaknaden av en långsiktig strategi i dag indikerar att årets höjda koldioxidskatt för hushållen och industrin kanske mer var en engångsföreteelse som syftade till att finansiera fortsatta skattesänkningar för löntagarna. Om detta var fallet är det synnerligen olyckligt.

Fel! Okänt namn på

**Tabell 4.2. Sammanställning av neddragningar och satsningar inom energi- och klimatområdet**

UO	Anslag	Användningsområde	2008	2009	2010	2008–2010
<b>Regeringens besparingar</b>						
20	34:10 Stöd till klimatinvesteringar	Investeringar i ny teknik för att minska klimatutsläppen, Uo 20 s. 61.	-100	-353	-293	-746
20	34:3 Åtgärder för biologisk mångfald	"Klimatförändringar utsätter naturen för stora påfrestringar, och det är nödvändigt att arbetet med att bevara den biologiska mångfalden fortlöper för att tillförsäkra arter livsbetingelser och möjligheter till anpassning." Uo 20 s. 53.	-138	-288	-288	-714
21	35:9 Stöd för energieffektivisering i offentliga lokaler	Investeringar i energieffektiviseringar, konvertering till förnybara energikällor, installation av solceller m.m. i offentliga lokaler, Uo 21 s. 77.		-400	-700	-1100
21	35:8 Planeringsstöd för vindkraft m.m.	Stöd till utbyggnad av vindkraften, Uo 21 s. 76.		-10	-30	-40
21	35:12 Stöd för installation av energieffektiva fönster	Stöd för installation av energieffektiva fönster och av biobränsleledade uppvärmningssystem, Uo 21 s. 81.		-50	-50	-100
<b>Summa:</b>			<b>-238</b>	<b>-1 101</b>	<b>-1 361</b>	<b>-2 700</b>
<b>Regeringens satsningar</b>						
20	34:9 SMHI	Klimatforskning, Uo 20 s. 60.	8	8	8	24
20	34:13 Insatser för internationella klimatinvesteringar	Klimatinvesteringar, Uo 20 s. 63.	32	32	32	96
20	26:2 Formas	Forskning, Uo 20 s. 68.	47	48	50	145
21	35:2 Regionala och lokala insatser för energieffektivisering	Energirådgivning m.m., Uo 21 s. 70.	5	5	5	15
21	35:3 Insatser för uthållig energianvändning	Demonstration, teknikupphandling, utveckling, information m.m., Uo 21 s. 72.	67	79	9	155
21	35:4 Stöd till marknadsintroduktion av vindkraft	Stöd till utbyggnad av vindkraften, Uo 21 s. 73.	21	21	21	63
21	35:5 Energiforskning	Energiforskning, Uo 21 s. 74	53	55	41	149
21	35:8 Planeringsstöd för vindkraft m.m.	Stöd till utbyggnad av vindkraften, Uo 21 s. 76.	20			20
21	35:11 Stöd för installation av solvärme	Solvärmeinstallation, Uo 21 s. 80.	12	14	14	40
23	41:2 Insatser för skogsbruket	Stöd för hållbart utnyttjande av biobränslen, Uo 23 s. 29.	10	30		40
	34:1 Stöd till klimatinvesteringar	Hållbara städer, Uo 20 s. 61.		140	200	340
<b>Summa:</b>			<b>275</b>	<b>432</b>	<b>380</b>	<b>1 087</b>
<b>Netto under 2008–2010:</b>			<b>-1 613</b>			

#### 4.2.4 Företagande och näringsliv

Regeringens ambitioner när det gäller att främja entreprenörskap och företagande är för små. Den kraftiga höjningen av arbetsgivaravgiften om 18 000 kronor per år som genomförts under 2007 har retat upp många småföretagare som räknade med sänkta arbetsgivaravgifter när de borgerliga partierna vann valet. Under 2008 slopas den generella nedsättningen helt, och arbetsgivaravgifterna höjs därmed för företag med en sammanlagd lönesumma över 741 500 kronor med drygt 36 000 kronor per år.

I stället för den generella nedsättningen av arbetsgivaravgiften som regeringen avskaffat har man infört andra nedsättningar, bland annat för äldre och för ungdomar mellan 18 och 24 år. De nya reglerna skapar stora tröskeeffekter i skattesystemet och ökar krånglet för företagen. De nedsatta arbetsgivaravgifterna för vissa tjänsteföretag som regeringen fortsätter att avisera riskerar att skapa stora gränsdragnings- och konkurrensproblem.

Andra viktiga frågor dras i långbänk; detta gäller exempelvis reformering av socialförsäkringarna så att de bättre passar småföretagarna, återgången när det gäller förmånsrättsreglerna och regelförenklingsarbetet.

## 5 Budgetpolitiska mål och förslag till utgiftsramar

### 5.1 Fastställande av utgiftstak för 2010

Miljöpartiet står bakom de budgetpolitiska målen. Utgiftstaken för staten fyller en viktig funktion då de håller utgiftsökningarna i schack och förhindrar att staten tar på sig för stora utgiftsökningar som vid en lågkonjunktur blir ohållbara. Utgiftstaken ger förutsättningar för att nå överskottsmålet. Miljöpartiet presenterade i motionen på 2007 års vårproposition ett förslag till utgiftstak för 2008 och 2009 samt en bedömning av utgiftstaket för 2010. I årets budgetmotion föreslår vi att utgiftstaket för 2010 fastställs till 1 051 miljarder kronor i enlighet med den bedömningen som gjordes i våras.

Till följd av vissa förslag som regeringen presenterat och som vi accepterat görs vissa tekniska justeringar av utgiftstaken (tabell 5.1).

**Tabell 5.1. Förslag till utgiftstak för 2010 samt tekniska justeringar av utgiftstaken för 2008, 2009 och 2010**

Miljöpartiets förslag till utgiftstak	2008	2009	2010
Enligt VÅP-motion 2007	987	1 023	1 053
Tekniska justeringar			
Europeiska regionala utvecklingsfonden flyttas utanför statsbudgeten	-0,05	-0,05	-0,05
Reglering statligt stöd till LSS	0,12	0,12	0,12
Minskad avdragsrätt för pensionssparande	-0,9	-0,9	-0,9
Premiepensionsutgift redovisas i hushållssektorn	-0,77	-0,77	-0,77
Summa tekniska justeringar	-1,6	-1,6	-1,6
<b>Miljöpartiets förslag till utgiftstak</b>	<b>985</b>	<b>1 021</b>	<b>1 051</b>

Fel! Okänt namn på

## 5.2 Budgeteringsmarginal

Regeringens ambition är att minska den offentliga sektorns utgifter som andel av BNP. Miljöpartiet ser inte något egenvärde i höga utgifter för offentlig sektor. Däremot ser vi regeringens kraftfulla besparingar på dem som har det sämst ställt som helt oacceptabla. Till följd av Miljöpartiets högre ambitioner på klimatområdet, när det gäller fördelningspolitik och satsningar på dem som har det sämst ställt, föreslår vi högre utgifter än regeringen. Miljöpartiets förslag till utgiftsramar för 2008 är 38,4 miljarder kronor högre än regeringens. För 2009 beräknar vi att utgifterna blir 46,5 miljarder kronor högre och för 2010 51,9 miljarder kronor högre. Budgeteringsmarginalen blir därmed för 2008 19 miljarder kronor, för 2009 26,4 miljarder kronor och för 2010 15,4 miljarder kronor (tabell 5.2). Drygt 16 miljarder av utgifterna beror på att Miljöpartiet föreslår ett höjt grundavdrag samt säger nej till förändringarna av fastighetsskatten. Grundavdraget minskar kommunernas intäkter från inkomstskatter och kompenseras genom högre statsbidrag.

**Tabell 5.2. Förslag till budgeteringsmarginal**

<b>Miljöpartiets budgeteringsmarginal</b>	<b>2008</b>	<b>2009</b>	<b>2010</b>
Miljöpartiets förslag till utgiftstak	984	1 020	1 050
Takbegränsade utgifter	966	995	1 036
<b><i>Budgeteringsmarginal</i></b>	<b>19</b>	<b>26,4</b>	<b>15,4</b>
<i>Differens mot regeringen</i>	<i>-10</i>	<i>-14</i>	<i>-18</i>

## 5.3 Finansiellt sparande

Sverige befinner sig på toppen av en högkonjunktur. Resursutnyttjandet är ansträngt och i många branscher rapporteras redan arbetskraftsbrist. Miljöpartiet menar att det är viktigt att hålla igen på finanspolitiken i detta läge. Regeringens budgetförslag är något expansivt även om ansträngningar gjorts för att finansiera de skattesänkningar som föreslås.

Miljöpartiets budgetförslag innebär ett högre finansiellt sparande än regeringens. Detta motiveras i huvudsak av konjunkturskäl, men vi ser också att det är viktigt med ett högt sparande för att klara de utmaningar som klimatproblemen kommer att utsätta oss för.

Enligt Miljöpartiets förslag till utgifter och inkomster ökar det finansiella sparandet med 9 miljarder 2008, 10 miljarder 2009 och 10 miljarder 2010 jämfört med regeringens förslag. Det finansiella sparandet beräknas därmed uppgå till 3,1 procent 2008, 3,4 procent 2009 och 3,9 procent 2010 (tabell 5.3).

**Tabell 5.3. Finansiellt sparande i offentlig sektor**

<b>Finansiellt sparande i offentlig sektor</b>	<b>2008</b>	<b>2009</b>	<b>2010</b>
Finansiellt sparande	9	10	10
Finansiellt sparande regeringens sparande av BNP	2,8	3,1	3,6
<b><i>Finansiellt sparande Miljöpartiet</i></b>	<b>3,1</b>	<b>3,4</b>	<b>3,9</b>
<i>Differens mot regeringen</i>	<i>0,3</i>	<i>0,3</i>	<i>0,3</i>



## 5.4 Förslag till utgiftsramar

Miljöpartiet föreslår utgiftsramar för 2008 och beräknar utgifterna för 2009 och 2010 i enlighet med tabell 5.4.

**Tabell 5.4. Förslag till utgiftsramar för utgiftsområden**

Utgiftsramar och utgiftstak	Regeringens förslag (miljoner kronor)			Miljöpartiets avvikelse (miljoner kronor)		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010
1 Rikets styrelse	10 938	11 971	11 455	-33	-418	-176
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	11 106	11 623	12 059	170	340	500
3 Skatt, tull och exekution	9 176	9 346	9 581	25	25	25
4 Rättsväsende	31 380	32 039	32 849	36	36	36
5 Internationell sam- verkan	1 655	1 636	1 643	0	0	0
6 Försvar samt bered- skap mot sårbarhet	43 881	45 377	46 294	-550	-2 880	-3 520
7 Internationellt bistånd	27 702	29 829	31 371	2 000	0	0
8 Migration	6 145	5 868	5 665	95	-12	5
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	50 755	54 160	55 474	294	724	719
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	117 999	118 419	120 287	1 869	2 500	2 400
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	42 948	42 381	41 765	0	1 000	1 000
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	66 697	68 613	70 894	3 171	5 146	6 673
13 Arbetsmarknad	61 761	61 370	61 978	5 418	8 348	8 528
14 Arbetsliv	1 196	1 068	1 055	93	93	93
15 Studiestöd	20 297	21 582	23 282	3 984	4 044	4 103
16 Utbildning och uni- versitetsforskning	46 374	48 170	49 586	140	220	320
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	10 110	10 301	10 486	250	500	1 000
18 Samhällsplan., bo- stadsförsörjning, byggande samt kon- sumentpolitik	1 809	1 682	1 503	39	49	49
19 Regional utveckling	3 350	3 422	3 373	0	0	0

Fel! Okänt namn på

Utgiftsramar och utgiftstak	Regeringens förslag (miljoner kronor)			Miljöpartiets avvikelse (miljoner kronor)		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010
20 Allmän miljö- och naturvård	4 722	4 484	4 599	983	1 731	1 710
21 Energi	2 838	2 347	1 903	1 649	3 426	3 823
22 Kommunikationer	35 760	36 622	37 185	2 066	4 770	7 700
23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	17 432	17 274	17 151	40	150	200
24 Näringsliv	4 849	4 853	4 808	210	210	210
25 Allmänna bidrag till kommuner	64 520	64 535	64 531	16 485	16 485	16 485
26 Statskuldsräntor m.m.	40 757	35 210	34 588	0	0	0
27 Avgiften till Europeiska gemenskapen	30 122	18 678	26 219	0	0	0
Minskning av anslagsbehållningar	1 326	2 276	1 820	0	0	0
Summa utgiftsområden	767 603	765 135	783 401	38 432	46 485	51 881
Summa utgiftsområden exklusive statskuldsräntor	726 911	729 985	748 871	<b>38 432</b>	<b>46 485</b>	<b>51 881</b>
Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten	201 093	218 578	235 255	0	0	0
Takbegränsade utgifter	928 004	948 563	984 126	38 432	46 485	51 881
Budgeteringsmarginal	28 996	40 437	33 874	-100 32	-14 085	-18 481
Utgiftstak för staten	957 000	989 000	1 018 000	28 400	32 400	33 400

## 6 Miljö och klimat

Behovet av en aktiv och kraftfull klimatpolitik är stort. Utsläppen av koldioxid är höga och fortsatt stigande. För att klara de klimatmål som är nödvändiga för att stabilisera den globala temperaturökningen på en hanterbar nivå krävs kraftfulla insatser både i Sverige och internationellt. Kostnaden för att släppa ut koldioxid måste bli högre men lika viktigt är investeringar, forskning och utveckling i ny energisnål och klimatvänlig teknik.

Miljöpartiet presenterade redan i våras stora satsningar på omställning av transportsystemen genom ökade ramar för Banverket för investeringar i järnväg och utbyggd och förbättrad kollektivtrafik. I årets budgetmotion presenteras dessutom nya förslag på forskning, utveckling och investeringar på energiområdet. Totalt beräknar vi drygt 25 miljarder kronor under mandatperioden för klimatrelaterade investeringar (tabell 6.1).

**Tabell 6.1. Miljöpartiets totala satsningar på klimatrelaterade investeringar**

<b>Satsningar på klimat (miljoner kronor)</b>	<b>2008</b>	<b>2009</b>	<b>2010</b>
Banverket: Banhållning och sektorsuppgifter	1 791	3 395	5 125
Ökad kapacitet i kollektivtrafiken	275	1 375	2 575
Klimp	0	660	600
Miljöbilspremie	100	0	0
Stöd för konvertering av bilar	120	120	120
Insatser för uthållig energianvändning	25	50	50
FOU och demonstration av klimatanpassad teknik	300	500	500
Fortsättning på solcellssatsning	0	50	60
Stöd för energiinvesteringar i offentliga lokaler	0	400	700
Stöd för konvertering från direktverkande elvärme m.m.	11	13	50
Stöd för installation av solvärme	263	263	263
Stöd för installation av energieffektiva fönster m.m. i småhus	0	50	50
Energieffektivisering flerbostadshus	1 000	2 000	2 000
Statligt riskkapital satsning på energiteknik	50	100	100
Minimiprisgaranti på elcertifikat			50
<b>Totalt: Klimatrelaterade satsningar</b>	<b>3 935</b>	<b>8 976</b>	<b>12 193</b>
<b>Totalt under mandatperioden</b>	<b>25 103</b>		

## 6.1 Klimatinvesteringar i boende och byggande

Våra bostäder står för 40 procent av landets totala energiförbrukning. Stora förbättringar har redan skett när det gäller övergången från olja till förnybara bränslen för uppvärmning av småhus och villor. Nu vill vi gå vidare med nya satsningar för att underlätta för ett energisnålare och klimatvänligare boende. Dels handlar det om investeringar i befintliga byggnader, dels om hårdare krav i plan- och bygglagen när det gäller nybyggnation.

### 6.1.1 Bygg om miljonprogrammen

Många flerbostadshus som ingick i miljonprogrammet under 1960- och 1970-talen är nu i stort behov av upprustning. Denna upprustning motiveras dels av att områdena behöver göras vackrare och socialt bättre, dels av att det finns mycket stora möjligheter att effektivisera användningen av värme, el och varmvatten i bebyggelsen. Energiupprustning behövs också av äldre flerbostadshus och av andra byggnader än bostäder. Miljöpartiet vill därför göra en stor och långsiktig satsning där staten erbjuder stöd. Detta kan ske genom räntefria lån eller rotavdrag.

Flerbostadsområdet Brogården i Alingsås från 1970 håller för närvarande på att renoveras med en planerad energibesparing på nästan 60 procent. Vi ser att det är möjligt att uppnå liknande resultat i många andra liknande områden. Energieffektiviseringspotentialen för befintliga hus är mycket stor men förut-

**Fel! Okänt namn på**

sätter en stor utbildningsinsats för beställare, arkitekter, fastighetsskötare och byggnadsarbetare. I flerbostadshus måste också de boende engageras i omställningen, så att de förstår syftet, kan påverka utformningen och också få del av den besparing som blir följden.

Miljöpartiet föreslår att det i årets budgetmotion avsätts 1 miljard kronor för 2008 och 2 miljarder kronor för 2009 respektive 2010 för satsningar på energieffektiviseringar i miljonprogrammen.

### **6.1.2 Energieffektiva tak och fasader**

Även i andra fastigheter än flerbostadshus finns stora möjligheter till energieffektiviseringar i samband med ombyggnad och renoveringar. Bland annat handlar det om att förse tak och fasader med till exempel solceller och solfångare för att minska behovet av tillförd energi i byggnaderna.

Boverket har föreslagit som mål att en miljon kvadratmeter solfångare ska installeras till 2020 (från 2007) och att detta ska ge 0,4 TWh per år. Vi vill se mycket mer solvärme, bland annat i miljonprogrammets upprustade bostäder, men också som solvärmefält för fjärrvärmen. Vårt förslag innebär att ramen för solvärme ökas med 263 miljoner kronor per år i jämförelse med regeringens. Målet är att få fram 4 TWh solvärme till 2020, vilket motsvarar 6–10 miljoner kvadratmeter solfångare med dagens prestanda.

## **6.2 Klimatinvesteringar på energiområdet**

För att ställa om Sveriges energiproduktion krävs fortsatt stora satsningar på förnybara energikällor. Utbyggnaden av vindkraften måste öka, och forskningen på andra förnybara energikällor måste öka kraftigt.

### **6.2.1 Ökad småskalig elproduktion**

För att öka robustheten i elsystemet och skapa möjligheter för fler små producenter att vara med och förse Sverige med ren hållbar energi behöver lagstiftningen förenklas och förbättras kring småskaliga elproducenters möjlighet att leverera och sälja miljövänlig el.

Runt om i Sverige finns redan i dag småskaliga elproducenter. Problemet är dock att det är dyrt och komplicerat att sälja sin el till konsumenterna. Dagens system gynnar de stora elproducenterna, och vi går miste om stora ekonomiska och miljömässiga fördelar. Ett mer decentraliserat produktionssystem minskar också sårbarheten i samhället. Elnätet blir mindre beroende av ett fåtal stora producenter, och behovet av stora överföringskablar minskar. Vid stora stormar och andra störningar på elnätet blir skadorna mindre och mer begränsade. Detta gäller framför allt på glesbygden och i områden som drabbas extra hårt av ett förändrat klimat.

En ny lagstiftning kan lägga grunden för teknikutveckling kring småskalig elproduktion. Miljöpartiet föreslår en rejäl regelförenkling för små elproducenter. Några av utgångspunkterna för en sådan reform är:

- ? Alla producenter av el ska befrias från nättariffer och nättarifferna ska i stället betalas direkt av konsumenterna.
- ? Alla elkunder ska på begäran få en nettomätare av el som kan användas för att mäta både ström som man köper från nätet och ström som man säljer till nätet.
- ? Små producenter ska inte behöva ta eventuella kostnader för förstärkningar av elnätet till följd av att den nya anläggningen kopplas in (så kallat investeringsbidrag). Detta är något som Svenska Kraftnät redan överväger för anslutning av ny elproduktion till stamnätet. Motsvarande förändring bör genomföras även för lokala och regionala nät.

Reformen ska bekostas av elkonsumenterna. Förslaget behöver utredas vidare. Miljöpartiet föreslår att en utredning tillsätts med syfte att återkomma med förslag senast under 2009.

### 6.2.2 Fast minimiprisgaranti på el

De som ska investera i nya anläggningar för produktion av förnybar el får i dag stöd av samhället på framför allt två sätt: dels genom befrielse från skatter som belastar fossilbaserad elproduktion, vattenkraft och kärnkraft, dels genom elcertifikatssystemet.

Den som vill investera i en ny anläggning för förnybar el har emellertid ofta svårigheter att få banklån till investeringen då det råder osäkerhet om långsiktigheten i systemet och vilket pris som elcertifikaten kommer att ha i framtiden.

I Tyskland har man under flera år i stället för elcertifikat använt fast pris för nya förnybara elproducenter. Det har visat sig vara en mer framgångsrik metod. Tyskland har i dag 30 TWh vindkraft jämfört med Sveriges 1 TWh, trots att Tyskland är betydligt mer tätbebyggt och har betydligt kortare kust än vad Sverige har.

För att öka takten i utbyggnaden av förnybar elproduktion föreslår Miljöpartiet att ett fast pris på el införs för nya elproducenter av förnybar el. Det fasta priset ges under 15 år till producenter av el från vindkraft, solenergi och vågenergi. Det fasta priset ges till anläggningar som kopplas in på elnätet från och med 2010. För anläggningar som kopplas in följande år sätts ett nytt pris.

Priset på elterminen för 2008 ligger i dag på 47 euro per MWh motsvarande 440 kronor per MWh eller 44 öre per kWh. Därtill kommer priset på elcertifikaten som i dag ligger på ungefär 21 öre per kWh. Sammantaget får en producent av vindkraft ungefär 65 öre per kWh, vilket torde vara tillräckligt för de allra flesta producenter. Problemet ligger snarare i osäkerheten kring huruvida priset är uthålligt under anläggningens livslängd.

Miljöpartiet föreslår att minimipriset utformas som ett garantipris för elcertifikaten under en 15-årsperiod. Dessa garanteras för vindkraft till 20 öre per kWh, för solceller till 3 kronor per kWh och för vågenergi till 1 krona per kWh.

Det nya systemet behöver utredas och bedöms kunna träda i kraft från och med 2010. 50 miljoner kronor avsätts under utgiftsområde 21 för den nya reformen.

Fel! Okänt namn på

### **6.2.3 Fortsatt utveckling av solceller**

Solcellssatsningen bör fortsätta efter 2008, då solcellskunskandet är av strategisk betydelse. Även om solceller i framtiden troligen har sin största potential i solrika länder i syd, är det i rika länder som Sverige som resurserna finns för utveckling och storskalig etablering av solcellstekniken. För att få i gång en storskalig produktion behövs en stabil hemmamarknad vilket kan uppnås genom fortsatt stöd till solceller. Det är också viktigt att ha en långsiktighet i energistöden för att ge företagen stabila villkor. Vi vill därför till skillnad från regeringen ha en fortsatt satsning på 50 miljoner kronor per år till solcellsanläggningar i Sverige.

### **6.2.4 Regelförenkling gällande näringslivet för energi och klimatteknik**

Det finns i dag en stor potential att minska regelkrånglet för företag. Miljöpartiet har länge drivit frågan om regelförenklingar. Bland annat har vi varit med och initierat arbete med att mäta företagens administrativa börda och inrätta handlingsplaner för att minska regelkrånglet.

Många företag inom miljöteknikbranschen upplever i dag stora problem med regelkrångel kring tillståndsgivning. För att påskynda arbete med att minska problemen med regelkrångel för miljöteknikbranschen avsätter vi ytterligare 20 miljoner kronor till Nutek för fortsatt arbete med regelförenklingar.

### **6.2.5 Satsning på teknikupphandling hos Energimyndigheten**

För att energieffektivisering ska äga rum krävs en aktiv marknadspåverkan, eftersom de potentiella kunderna har svårt att efterfråga produkter som inte finns eller som de inte känner till. En verksam metod är att staten samlar en beställargrupp som specificerar krav på en energieffektivare produkt än vad som finns på marknaden och därefter utlyser en tävling där vinnaren belönas med en stor order från beställarna. Energimyndigheten och dess föregångare har genomfört teknikupphandlingar för till exempel fönster, kyl/frysar, små solfångare och luftbehandlingsaggregat. I många fall har det lett till forcerad produktutveckling och ändrad marknadsstrategi hos stora företag. Ökade insatser på teknikupphandling och annan marknadsbearbetning är både kostnadseffektiv klimatpolitik och bra för den svenska industrins konkurrenskraft.

### **6.2.6 FOU och demonstration hos Energimyndigheten**

Ett större tillskott av resurser för forskning och utveckling behövs på energiområdet då teknik för förgasning av biomassa nu är inne i ett avgörande skede. Såväl för förgasning av svartlut som ved behövs demonstrationsanläggningar snarast för att Sverige inte ska förlora sin ledande ställning inom dessa områden. Dessutom kan vågkraften ganska snart behöva en större pilotanläggning. Vi vill satsa 500 miljoner kronor per år på pilotanläggningar för ny förnybar energiteknik.

### 6.2.7 Statlig satsning på riskkapital för energiteknik

Energimyndigheten har pekat på att det finns en brist på riskkapital till ny energiteknik i Sverige. Detta gör att kommersiella möjligheter inte tas till vara och att vi inte får avkastning på investeringar i forskning och utveckling. Eftersom det privata riskkapitalet inte förmår utnyttja potentialen i svensk energiteknik föreslår Miljöpartiet att ett nytt statligt riskkapitalbolag inrättas inom energiområdet. Bolaget ska öka kommersialiseringen och nyttiggörandet av tidiga insatser inom energiområdet vilket ska leda till snabbare och bredare implementering av energi- och miljötekniker, detta genom direktinvesteringar med ägarkapital. Bolaget ska främst investera inom energiområdet i utvecklingsföretag som befinner sig i de tidiga riskkapitalskedena sen uppstart respektive tidig expansion. Bolaget bör vara helägt av Näringsdepartementet och förvaltas av Energimyndigheten. Under en tioårig uppbyggnadsfas föreslår vi ett årligt tillskott på 100 miljoner kronor.

### 6.2.8 Timmätning för alla

I dag får många elkonsumenter bara en avläsning av sin mätare per år. Det finns då ingen möjlighet att debitera dem för när de konsumerat sin el, trots att leverantörens kostnad varierar från kanske 8 öre per kWh (natt, juli) som lägst till 80 öre som högst (vardag, dag, februari).

Med timmätning för alla finns det möjlighet för elleverantören att ta mer betalt av konsumenter som förbrukar en stor del av sin el på höglasttid och sänka priserna för dem som har en jämnare förbrukning. När denna möjlighet väl finns, särskilt bland villakunder, kommer elvärme i dåligt isolerade hus att bli dyrare. Så fort en enda elleverantör börjar erbjuda lägre priser för kunder med rätt förbrukningsprofil kommer de andra att tvingas följa efter.

Förslaget löser två problem: Risken för effektbrist är i Sverige nästan helt kopplad till köldknäppar, då elvärmeförbrukningen skjuter i höjden. Effektmarginalen kommer att öka med färre elvärmekunder, eller bättre isolerade elvärmehus, eller lägre inomhustemperatur riktigt kalla dagar och någon sorts tillsatsvärme. Det är samhällsekonomiskt bra, eftersom det betyder minskat behov av reservkraftverk och minskat behov av nätutbyggnad samt mindre slitage av det nät vi har. Miljöpartiet föreslår att regeringen tar initiativ till en lagstiftning som innebär att alla elkunder ska erbjudas timmätning.

## 6.3 Transporter

Inriktningen på regeringens budgetproposition är tydlig, man vill öka investeringarna i vägar med över 2 miljarder kronor medan investeringarna i järnvägen fryses. Regeringen etablerar en 6-1-princip för fördelningen av resurser, till vägnas fördel.

Miljöpartiet anser att statens vägnät från kapacitetssynpunkt inte behöver byggas ut. Vägtrafiken är det transportslag som har i särklass flest och störst negativa effekter på människors hälsa och miljön. Att satsa mer på denna väg är oförsvarligt, särskilt med tanke på det beroende en sådan satsning skapar i

**Fel! Okänt namn på**

samhället. Det leder ofrånkomligen till ökat beroende av biltrafik med åtföljande klimatpåverkan och andra negativa effekter. Vägverkets anslag bör därför inte öka utan vara oförändrat och i stället fokusera på ombyggnader som är önskvärda från säkerhetssynpunkt samt i större utsträckning än hittills bidra till en ökad och förbättrad kollektivtrafik samt cykling.

### **6.3.1 Utbyggd järnväg och kollektivtrafik**

Miljöpartiet avvisar regeringens politik. Sverige behöver inte fler stora motorvägar. I stället föreslår vi en ytterligare ökning av anslagen till underhåll och utbyggnad av järnvägens kapacitet samt satsningar på kollektivtrafik.

Under budgetperioden anser vi att Banverkets anslag bör ökas med 10,3 miljarder kronor i förhållande till regeringens budget för underhåll och investeringar i järnvägen. Dessutom bör anslagen ökas med ytterligare 4,2 miljarder kronor för statliga bidrag till kollektivtrafik i städer, framför allt spårvägar.

Vidare bör 1,5 miljarder kronor per år av Vägverkets anslag under budgetperioden öronmärkas till investeringar i infrastruktur för kollektivtrafik samt till utbyggnad av gång- och cykelvägar. Miljöpartiet anser att Vägverkets aktivitet vad gäller infrastrukturåtgärder för kollektivtrafiken behöver förstärkas med 750 miljoner kronor per år. Pengarna bör investeras i åtgärder som underlättar för kollektivtrafikens framkomlighet på de delar av det statliga vägnätet där behovet av sådana åtgärder är störst, främst i storstadsregionerna. Ytterligare 750 miljoner kronor per år av Vägverkets anslag bör satsas på utbyggnad av gång- och cykelvägar på det statliga vägnätet och utgöra bidrag till kommunernas utbyggnader. Båda dessa åtgärder finansieras genom en överföring av investeringar i nationell plan som ska minska med 1,5 miljarder kronor.

Därmed föreslår Miljöpartiet, sammantaget över budgetperioden, att statens anslag till drift, underhåll och infrastruktur för järnvägar, kollektivtrafik samt gång- och cykelbanor ökas med cirka 17 miljarder kronor i förhållande till regeringens förslag. Dessutom föreslår Miljöpartiet en rad åtgärder som gynnar gång, cykling och kollektivtrafik i förhållande till bilar, lastbilar och flyg. Statens intäkter från trängselskatterna, sammantaget över 1 miljard kronor under budgetperioden, bör i enlighet med resultatet i folkomröstningen gå till investeringar i regionens kollektivtrafik. Amorteringar på statens lån till vägar och järnvägar bör fördelas så att de gynnar järnvägen i stället för vägbyggen, en avståndsbaserad skatt på lastbilstransporter bör införas 2010 och flygbränsle bör beskattas på samma sätt som bensin till bilar. Riskavgiften för statens lånegarantier till Öresundsbron bör betalas av de bilar som använder bron.

### **6.3.2 Storskaligt nationellt biogasprogram**

Biogas är ett utmärkt fordonsbränsle som utöver minskade koldioxidutsläpp från trafiken också minskar utsläppen av hälsofarliga och övergödande avgasradikalt. Genom rötning av jordbruksprodukter och samhällets organiska avfall minskar utsläppen av växthusgaserna metan och dikväveoxid från jord-



bruket med bortåt två miljoner ton koldioxidekvivalenter. Restprodukterna efter rötning utgör en värdefull gödslingsresurs.

Om Sverige går i spetsen för biogas finns goda möjligheter att utveckla en framgångsrik exportindustri. Det ligger ganska nära till hands för klassiska svenska industrier som ABB Stal och Alfa Laval att exportera teknik och kunnande på biogasområdet i hela världen.

Potentialen för biogas är också god. Gasföreningen anger att mer än femtio gånger så mycket biogas till fordon som i dag, eller cirka 14 TWh per år, skulle kunna produceras i Sverige på tio års sikt. För att en sådan positiv utveckling för miljön och Sveriges ekonomi ska komma till stånd behöver dock ett nationellt biogasprogram skapas. I detta program bör ingå att en ansvarig myndighet väljs ut för att samordna biogassatsningar runt om i landet. Bidraget till klimatinvesteringar, Klimp, bör dubbleras, och de nytillskjutna pengarna bör föras till utbyggnad av biogasanläggningar, system för leveranser av gödsel och jordbruksrester till dessa och uttransport av biogas till fordonsflottor (buss, taxi, renhållning etc.) och rötrester till jordbruk. Ett särskilt investeringsstöd för lokal produktion av biogas på lantgårdar bör också initieras. Vi bedömer att Klimpprogrammet behöver utökas till 800 miljoner kronor årligen under de kommande tio åren för detta ändamål.

För att öka tillgängligheten till biogas och garantera ett heltäckande nät av biogastankstationer bör lagen om skyldighet att tillhandahålla förnybara drivmedel (SFS 2005:1248) kompletteras med en skyldighet för större mackar att inom ett visst år ha biogas. Utöver detta ska mindre mackar kunna söka bidrag för biogasetablering, och mackar av strategisk betydelse ska av en särskild samordnare uppmanas att söka dessa bidrag för att göra biogasnätet finmaskigare. Målet bör vara att det ska finnas minst en biogasmack i varje kommun senast 2012 för att trafikanter med biogasbil på ett smidigt sätt ska kunna ta sig mellan Sveriges större städer.

### **6.3.3 Utfasning av miljöbilspremien**

Miljöpartiet har länge drivit frågan om förnybara fordonsbränslen. Tack vare den politik som vi genomfört fanns förutsättningar på plats – fordon, bränslen och distributionsnät – för att utvecklingen skulle kunna ta fart. Konsumenternas intresse är väckt och växer. "Miljöbilar" har fått ett genomslag. Den ökande globala efterfrågan på biodrivmedel ökar behovet av en certifiering av drivmedelsproduktion utifrån både miljöhänsyn och sociala hänsyn.

Miljöpartiet ställde sig positivt till regeringens miljöbilspremie när den presenterades i våras. Vi hade emellertid ett annat förslag på konstruktion av premien. Enligt vårt förslag skulle 20 000 kronor utgå vid köp av en biogasbil och 5 000 kronor vid köp av etanolbil. Premien var tänkt att fasas ut efter 2009. Miljöpartiet gör nu bedömningen att systemet kan avslutas redan efter 2008.

### **6.3.4 Stöd för konvertering av bilar**

Bilproducenter och köpare av nya bilar i Sverige har varit för långsamma med att anpassa sig till klimathotet. Skattereglerna har styrt företagets inköp av

**Fel! Okänt namn på**

nya fordon till särskilt törstiga bilar. Dessa dominerar några år senare andrahandsmarknaden.

Många bilägare som vill gå över till förnybara bränslen har inte råd att köpa nya bilar. Utbudet av begagnade bilar som går att köra på förnybara drivmedel är begränsat. En ökning av antalet bilar som kan köra på förnybara drivmedel ger ett bättre underlag för utbyggnaden av distributionsnätet. Det ger också en större acceptans för andra klimatpolitiska åtgärder inom och utanför transportsektorn, som ökade skatter på utsläpp av koldioxid.

Miljöpartiet föreslår därför att 120 miljoner kronor avsätts årligen 2008–2010, till stöd för konvertering av bilar.

## 6.4 Internationellt miljöarbete

Sverige måste ta en aktiv roll även i det internationella klimatarbetet. Förutom att ta ansvar för att minska våra egna utsläpp, utveckla ny teknik och kommersialisera ny forskning till användbara energi- och miljölösningar behöver medel skapas för de fattigaste ländernas investeringar. Flera mekanismer måste utvecklas för att föra över pengar, investeringar och kunskap till fattigare länder.

I dag håller en ”anpassningsfond” för fattiga länder på att byggas upp genom en avgift på två procent på CDM-projekt (Clean Development Mechanism). Miljöpartiet menar att den tvåprocentiga avgiften är alltför lågt satt och att Sverige bör verka för att avgiften höjs till fem procent. Anpassningsfonden ska driva projekt både för att minska utsläpp och för klimatanpassning i strikt mening.

## 6.5 Klimatanpassning

Klimat- och sårbarhetsutredningen har precis presenterat sitt slutbetänkande. Dess slutsatser är att klimatförändringarna kommer att utsätta Sverige för stora påfrestningar. Kraftfulla insatser behövs för att anpassa samhället.

Miljöpartiet har länge drivit att Sverige behöver en klimatakut dit kommuner kan vända sig för att få hjälp vid oförutsedda klimatrelaterade katastrofer. Sommarens översvämningar i södra Sverige visar tydligt att behoven är stora. Sårbarhetsutredningen påvisar att problemen kommer att tillta. I sårbarhetsutredningen föreslås att ett nytt anslag förs upp i statsbudgeten för klimatanpassning.

Miljöpartiet föreslår att ett nytt anslag inrättas om 100 miljoner kronor. Anslaget ska dels användas för oförutsedda kostnader till följd av klimatproblemen, dels för att myndigheter som Lantmäteriet, SGU och SGI ska ta fram och tillgängliggöra uppgifter som kommuner behöver för att i sin planering ta ökade hänsyn till konsekvenserna av klimatförändringen och dels nödvändiga anpassningsåtgärder där vi vet att statlig medfinansiering kommer att vara nödvändig.

Viktiga åtgärder som redan i dag är identifierade:

- ? Fortsatt ombyggnation av Södertälje sluss. Ökad nederbörd i Mälardalen till följd av klimatförändringar skapar behov av att förstärka tappningskapaciteten. Även kanalens sidor behöver förstärkas och botten behöver saneras. Sammantaget uppskattas kostnaderna till cirka 150 miljoner kronor.
- ? Göta Älvs stränder behöver förstärkas för att klara ökat flöde. Eventuellt behöver en ny kanal byggas via Uddevalla.

Det nya anslaget kommer att behöva ökas. Miljöpartiet föreslår ett högre finansiellt sparande än regeringen, detta av konjunkturpolitiska skäl men också för att vi vet att kostnaderna för klimatanpassning kommer att bli höga och att staten måste ha en beredskap att tillföra medel för åtgärder under lång tid.

## 6.6 Energi- och klimatskatter

Förutom storskaliga investeringar i ny teknik är det viktigaste fungerande styrmedlet på klimatområdet koldioxidskatten.

Energi- och koldioxidskatten är i dag indexerad med konsumentprisindex (ungefär inflation), och det är den för att inte skattenivån ska urholkas med inflationen. På grund av kraftigt stigande reallöneökningar under senare år har ändå en urholkning skett. Trots skatteväxlingen har miljöskatternas andel av det totala skattetrycket varit mer eller mindre konstant under senare år (tabell 6.2).

**Tabell 6.2. Andelen miljöskatter i procent av samtliga skatter samt i procent av BNP. Miljöpartiets beräkningar**

	1999	2006	Ändring i procent
Miljöskatter i procent av			
– samtliga skatter	5,7	5,9	
– BNP	3	3	
BNP, miljarder kronor	1 950	2 770	5,1
Samtliga skatter	1 030	1 380	4,2
Miljöskatter exklusive skatteväxling	59	63	1
Miljöskatter inklusive skatteväxling	59	82	4,8

Det finns naturligtvis inget egenvärde i att miljöskatterna alltid ska utgöra samma andel av BNP. Om skatterna fungerar som det är tänkt så minskar konsumtionen och därmed skatteintäkterna av de miljöbeskattade produkterna. Men det är olyckligt om miljöskatternas styrande effekt urholkas när människor får mer pengar att röra sig med och en given skattesats därför spelar mindre roll för beteendet.

Miljöpartiet föreslår i årets budget att koldioxidskatten höjs med 30 öre 2008 och 30 öre 2009. Utöver detta föreslår vi bland annat att industrins nedsättning av koldioxidskatten minskas, att flygskatten återinförs och att färd-

**Fel! Okänt namn på**

medelsneutrala reseavdrag utreds. Det fullständiga skatteförslaget redovisas i avsnittet Skatter.

## 6.7 Miljö- och naturvård

Miljöpartiet vill ta vara på det ökade engagemanget i både klimat- och miljöfrågorna. Vårt budgetförslag innebär att naturskyddet ökas. Satsningar på havsmiljön inriktas på konkreta åtgärder, till exempel för att minska övergödningen. Saneringen av förorenade områden fortsätter och utvidgas för att omfatta även läckande skeppsvrak. Miljöpartiet tar synpunkterna från Riksrevisionen på allvar och tillför centrala miljömyndigheter extra resurser för att dessa ska kunna klara sina uppdrag.

Miljöpartiet föreslår också att mer pengar satsas på skogsvårdsavtal, men mindre till återplantering av nedfällda granskogar – blandskog har bättre motståndskraft mot både stormar och skadeinsekter. Miljöpartiet vill fortsätta att satsa på förbättrat djurskydd, även efter det att ansvaret flyttats över till Jordbruksverket. Vi vill också utveckla moderna alternativ till djurförsök. Vi vill fortsätta satsningen på ekologisk livsmedelsproduktion. Vi satsar på en neddragning av fiskeflottans överkapacitet, en orsak både till överfiske och fusk. Vi satsar också på ökad fiskevård.

## 7 Minska klyftorna

Ingen människa kan vara helt säker på att inte hamna i en utsatt situation. Därför är det viktigt att ett generellt socialt skyddsnet finns så att ingen helt faller utanför systemet.

Miljöpartiet har under de två gångna mandatperioderna konsekvent arbetat för att förbättra för dem som har det sämst ställt ekonomiskt. Framför allt har vi prioriterat att satsa på ekonomiskt utsatta och svaga barnfamiljer. Barnen ska inte behöva drabbas av sina föräldrars dåliga ekonomiska förutsättningar. För att förbättra ekonomiskt utsatta barns situation genomfördes förra mandatperioden en rad reformer. Underhållsstödet höjdes med 100 kronor per månad, bostadsbidraget förbättrades och bidraget för hemmavarande barn höjdes. Ett nytt barntillägg infördes för studerande, och lägsta ersättningen liksom ersättningen för garantidagarna i föräldraförsäkringen höjdes från 60 till 180 kronor per dag.

Miljöpartiet menar att generella socialförsäkringar är mycket viktiga. A-kassa bör ge en rimlig ersättning vid arbetslöshet och vara tillgänglig för så många som möjligt. Regeringen har använt sig av försämringar av det generella socialförsäkringssystemet för att finansiera skattesänkningar för människor med höga inkomster. Detta menar vi är djupt felaktigt.

För att minska klyftorna i samhället och skapa rimligare förutsättningar för dem med lägst inkomst föreslår vi ett antal rättvisereformer i årets budgetmotion. Vi föreslår att nivån i arbetslöshetsförsäkringen återställs till 80 procent,

och vi föreslår att kvalificeringsmöjligheterna förbättras så att fler arbetslösa får tillgång till försäkringen. För studenter föreslår vi höjt studiemedel, förbättrade möjligheter till bostadsbidrag och att ett studerandevillkor införs i arbetslöshetsersättningen.

Ensamstående föräldrar har ofta små marginaler. För dem som har det allra sämst ställt föreslår vi ett höjt bostadsbidrag, genom att det särskilda tillägget höjs med 300 kronor per månad. Vi aviserar också en satsning på de sämst ställda pensionärerna från och med 2009, och vi föreslår att riksdagen säger nej till de föreslagna försämringarna av sjukförsäkringen.

## 7.1 Arbetslösa och sjuka

### 7.1.1 Arbetslöshetsförsäkringen

Miljöpartiet menar att det behövs förstärkningar i arbetslöshetsersättningen. Vi anser att arbetslöshetsersättningen bör ge en 80-procentig ersättning utan avtrappning och att den inte bör utestänga stora grupper. Ett studerandevillkor bör återinföras i a-kassan, och reglerna för kvalificering till a-kassan måste förbättras.

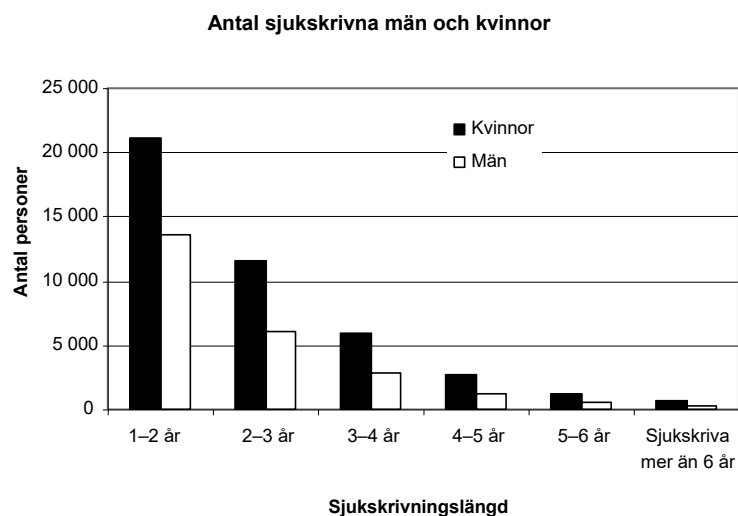
Samtidigt menar vi att det är viktigt att sänka nivån på egenavgifterna i a-kassan. Genom att regeringen samtidigt genomfört försämringar i försäkringsskyddet och höjt avgiften till försäkringen strömmar nu människor ut ur arbetslöshetsförsäkringen. Troligen är det framför allt grupper med låg risk för arbetslöshet som lämnar försäkringen. För att få stopp på den stora utströmningen från a-kassan som sker just nu föreslår vi en sänkning av avgiften med cirka 70 kronor per månad.

### 7.1.2 Sjukförsäkringen

Regeringen gjorde redan förra året besparingar i sjukförsäkringen då den sjukpenninggrundande inkomsten sänktes. Nu föreslås ytterligare en sänkning genom att beräkningsgrunden ska multipliceras med 0,97. På detta sätt beräknar regeringen kunna spara in 585 miljoner kronor inom sjukpenningen och 531 miljoner kronor i föräldraförsäkringen. Utöver detta föreslår man att sjukpenningen efter 12 månader ska minska till 75 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten. Båda förändringarna drabbar kvinnor extra hårt eftersom de har längre sjukskrivningar än män (diagram 7.1). Miljöpartiet föreslår att riksdagen avslår förslaget.

Fel! Okänt namn på

**Diagram 7.1. Antal sjukskrivna män och kvinnor fördelat på sjukskrivningslängd**



Källa: Försäkringskassan samt Miljöpartiets beräkningar.

## 7.2 Ensamstående med barn

Ensamstående föräldrar har ofta en svårare ekonomisk situation än andra. Det gäller självklart särskilt för dem som arbetar i yrken där löneläget är lägre, vilket gäller många kvinnor.

För att förbättra deras situation ekonomiskt vill vi göra en höjning av det särskilda bidraget, som utgör en del av bostadsbidraget, med 300 kronor per månad. Konstruktionen av bostadsbidraget är sådan att särskilt bidrag och bidrag till bostadskostnader minskas om inkomsten är högre än 117 000 kronor för ensamstående. Därför utgör höjningen av det särskilda bidraget ett träffsäkert sätt för att förbättra situationen för alla föräldrar med låga inkomster, men det omfattar i praktiken särskilt de ensamstående med låga inkomster. Kostnaden uppskattas till cirka 600 miljoner kronor och omfattar ungefär 170 000 barnfamiljer.

## 7.3 Studenter

### 7.3.1 Höjt studiemedel

Studenter är en grupp som fått stå tillbaka under en lång tid. I dag ligger studiemedlet på knappt 7 400 kronor i månaden vid heltidsstudier. Av denna summa är cirka 2 500 kronor bidrag. Att få ekonomin att gå ihop med så knappa resurser till sitt förfogande är för många en utmaning. De flesta studenter klarar sig inte på detta belopp, utan tvingas att arbeta vid sidan av sina

heltidsstudier. Arbete i stor omfattning vid sidan av studierna riskerar att påverka de studerandes resultat negativt. Många tvingas också låna pengar av familj och vänner. Miljöpartiet vill höja bidragsdelen i studiemedlet med ytterligare 900 kronor i månaden. Höjningen ska börja gälla från och med den 1 januari 2008.

### 7.3.2 Bostadsbidrag för studenteter

Hyran är ofta den största utgiften för studenter. För många studenter tar hyran nästan halva studiemedlet i anspråk. Ofta räknar bostadsbolag och banker in bostadsbidraget som en given inkomst för studenter. Men i själva verket är det inte särskilt många studenter som får bostadsbidrag. År 2005 rörde det sig om 12 procent av de studerande.

Bostadsbidrag kan man få om man är mellan 18 och 29 år, eller om man är studerande med barn. Bidraget behövsprövas. Läser man senare i livet har man alltså inte rätt till bostadsbidrag om man inte har barn, även om man har det tufft ekonomiskt. Det är inte rimligt. Miljöpartiet anser att bostadsbidraget fortsatt ska behövsprövas men att den övre åldersgränsen ska bort så att alla som studerar har rätt att söka, oavsett ålder.

## 7.4 Satsning på de mest utsatta äldre

Det går bra för Sverige och det är högst rimligt att alla pensionärer får ta del av detta, även utanför det självreglerande pensionssystemet. Genom vårt föreslagna grundavdrag (se avsnittet Skatter) får även de som inte arbetar, men har skattepliktiga inkomster, en viss skattsänkning. Dessa grupper undantas helt i regeringens jobbvdrag. Vårt föreslagna grundavdrag medför en marginell förbättring för pensionärer. Vi avser också att avsätta en miljard till förbättringar för de pensionärer som har det svårast ekonomiskt från och med 2009. Vi kommer under året att föra diskussioner med bland andra pensionärsorganisationer för att utforma ett förslag som bäst når de fattigaste pensionärerna. Det kan handla om höjningar i bostadstillägg, den skäligen levnadsnivån som ligger till grund för särskilt bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd och andra förslag. Att enbart höja garantipensionen ger inte förbättringar, eftersom det leder till sänkt nivå av bostadstillägget.

## 8 Mer tid

Många människor upplever i dag att de inte har tillräckligt med tid för sig själva, sina barn och vänner och släktingar. Framför allt småbarnsföräldrar har svårt att få livet att gå ihop. Karriär ska kombineras med en aktiv fritid och kanske föreningsliv. Samtidigt tycker de flesta att det är mycket viktigt att ägna mycket tid med sina barn när de är små. Många är det som känner igen sig i en tillvaro fylld av stress och dåligt samvete.

**Fel! Okänt namn på**

Miljöpartiet menar att 2000-talets viktigaste välfärds- och livskvalitetsreform är att fortsätta att skapa mer tid för människor. Under de senaste 50 åren har många reformer genomförts som skapat ökat livsutrymme för människor. I stället för ökad ekonomisk standard har vi i Sverige valt att bygga ut föräldraförsäkringen, infört lagstadgad rätt till semester och sänkt arbetstiden. Mycket av det här arbetet har skett genom avtal mellan arbetsmarknadens parter.

Miljöpartiet vill fortsätta det här arbetet. Ökad tillväxt bör i större utsträckning användas till reformer som skapar mer tid. Reformerna som innebär mer tid för människor att njuta av livet, umgås med familj och vänner och ta hand om varandra måste genomföras. Genom att göra det satsar vi också på ökat välbefinnande, mindre sjukdomar och minskad stress.

## 8.1 Barntid bättre än vårdnadsbidrag

Många småbarnsföräldrar upplever i dag en enorm stress över att de inte i den utsträckning de vill kan vara tillsammans med sina barn under de viktiga småbarnsåren. I dag finns en möjlighet till deltidsarbete under den tid barnen är små. I realiteten är dock denna möjlighet starkt begränsad för många människor på grund av att man inte har råd att gå ned i lön.

För att skapa möjligheter för fler att gå ned i arbetstid under de första åren med småbarn föreslår Miljöpartiet en ny del i föräldraförsäkringen och som vi kallar barntid. Reformen ger fler människor möjlighet att minska sin arbetstid utan att förlora kontakten med arbetsmarknaden.

Barntid innebär en rättighet att gå ned i arbetstid till 75 procent mot en ersättning på 2 500 kronor per månad. Ersättningen är pensionsgrundande. Uttaget kan ske av en eller två föräldrar tillsammans eller var och en för sig. Reformen kostar totalt cirka 4 miljarder kronor per år.

Vi anser att barntid är ett betydligt bättre förslag än regeringens förslag om vårdnadsbidrag. Vårdnadsbidraget riskerar att konservera könsroller. Barntidsförslaget ger båda föräldrarna att gå ned i arbetstid och dela på det praktiska föräldraskapet ger fördelar ur både barn- och föräldraperspektiv som vårdnadsbidraget saknar. Att barntidsersättningen är skattepliktig innebär också att den är pensionsgrundande, vilket inte vårdnadsbidraget är.

## 8.2 En ny pappamånad

Att ha tid tillsammans med sina barn är en av de viktigaste uppgifterna i livet. Miljöpartiet har länge drivit kravet på förlängd föräldraförsäkring, från dagens 16 månader till 18 månader.

Vi föreslår nu att föräldraförsäkringen i ett första steg byggs ut med ytterligare en så kallad pappamånad 2010. Kostnaden för den utökade föräldraförsäkringen beräknas till 1,5 miljarder kronor per år.

På sikt vill vi göra föräldraförsäkringen tredelad genom att reservera sex månader för vardera föräldern och sex månader att disponera på det sätt för-



äldrarna själva väljer. Detta är viktigt ur både ett barn- och jämställdhetsperspektiv. Föräldrarna ska kunna anpassa sin föräldraledighet i förhållande till barnets individuella behov. En tredelad föräldraförsäkring ger också förutsättningar för att det ska ses som lika självklart på arbetsmarknaden att män tar ut föräldraledighet som att kvinnor gör det. Barnet får större tillgång till båda sina föräldrar. På sikt leder jämnare könsfördelning när det gäller omsorgen om barn till ett samhälle där fler sätter barns behov i fokus i olika sammanhang.

Vi anser att det ska vara möjligt för föräldrarna att samtidigt ha en månads föräldraledighet. Vi vill också att andra än vårdnadshavaren, till exempel mor- och farföräldrar, ska kunna ta ut föräldrapenning.

### 8.3 Återinför friåret

Intresset för det nu avskaffade friåret överträffade alla förväntningar. Det visar att det var en bra och efterlängtd reform. Många ville ta chansen att pröva något nytt under ett år.

Det finns som väntat en stor variation i vad friårstagarna har gjort under sin ledighet. Många har valt att satsa på att starta eget företag eller vara hemma med barn eller barnbarn. En annan stor grupp har studerat, antingen för att höja sin kompetens eller för att ta chansen att studera något man annars aldrig skulle få möjlighet till i sin yrkesroll. Även för de personer som vikarierade för friårstagarna gjordes en välfärdsvinst genom att en i många fall långvarig arbetslöshet kunde brytas.

På kort sikt leder friåret naturligtvis till en minskning av arbetslösheten. Varje friårstagare ersätts av någon arbetslös, varför antalet registrerade arbetssökande också minskar. De personer som går in som vikarier för friårstagarna tillägnar sig också en värdefull arbetslivserfarenhet. Den generella utbildningsnivån hos de arbetssökande höjs, liksom utbildningsnivån på företagens anställda. Detsamma gäller också den positiva effekt som uppnås av att flera under friåret väljer att starta eget, vilket ger en ny grund för fler livskraftiga småföretag.

Arbetslivsinstitutets utvärdering av friåret visar att reformen lett till ökad rörlighet på arbetsplatser och arbetsmarknaden. Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU) visar att tiden i arbetslöshet för friårsvikarierna minskat efter vikariatet. Friåret har således varit positivt för både vikarier och friårstagare. Miljöpartiet föreslår att friåret återinförs.

## 9 Arbetsmarknad och företagande

Miljöpartiet anser att arbetsmarknadspolitiken i första hand ska syfta till att förena människors rätt till arbete och arbetsmarknadens behov av kvalificerad arbetskraft. De senaste årens utveckling har, främst beroende på högkonjunktur, inneburit högre sysselsättning och lägre arbetslöshet, vilket vi ser som

**Fel! Okänt namn på**

mycket positivt. Politiken som fördes under förra mandatperioden har bidragit till dagens höga sysselsättningssiffror.

Delar av regeringens arbetsmarknadspolitik sympatiserar vi med. Det handlar om reformer av arbetsförmedlingen och det uttalade målet att öppna för fler aktörer i arbetsmarknadspolitik. Många andra delar är vi starkt kritiska till, bland annat de kraftfulla försämringarna av arbetslöshetsförsäkringen.

Vi konstaterar också att det råder arbetskraftsbrist i många branscher samtidigt som arbetslösheten i många grupper är fortsatt hög. Det gäller i synnerhet bland ungdomar och för personer med annan etnisk bakgrund än svensk, vilka dessutom i högre grad än andra tvingas till otrygga anställningsformer och ofrivilligt deltidarbete. Också bland personer över 55 år ser vi problem med att komma tillbaka på arbetsmarknaden.

Balansen och samordningen i regeringens politik mellan åtgärdsarbeten, utbildning och kompetensutveckling har inte tillräckligt svarat mot arbetsmarknadens behov. Arbetslöshet för den enskilde innebär ofta såväl utanförskap, ohälsa som ekonomiska bekymmer. De negativa effekterna av arbetslöshet för både den enskilde och för samhället i stort får inte underskattas. Fler människor i arbete är viktigt för Miljöpartiet.

För Miljöpartiet är det en prioriterad fråga att verka för en jämställd arbetsmarknad genom medvetna insatser som syftar till att bryta upp mans- och kvinnodominerade branscher. Detta kommer också att leda till mer jämställda löner och arbetsvillkor i övrigt.

## 9.1 Fler nya jobb

För att klara omställningen till ett hållbart samhälle krävs både fortsatt strukturomvandling av svensk ekonomi i hållbar riktning, och att nya jobb skapas. Miljöpartiet ser tre viktiga områden som är fortsatt högprioriterade för den gröna omställningen av samhället och som samtidigt kommer att skapa sysselsättning och nya jobb.

- ? Genom utvecklingen av ny, renare, effektivare teknik och teknologier som leder till en hållbar omställning av produktionen kan näringslivet utvecklas och ny sysselsättning, export och ekonomisk utveckling skapas.
- ? Ett bättre och ansvarsfullare nyttjande av Sveriges naturresurser leder till fler ekologiskt hållbara jobb. Genom att förvalta naturresurserna bättre kan nya jobb skapas inom traditionella gröna näringar som skogen och jordbruket.
- ? En fortsatt ekologiskt klimathållbar omvandling av infrastruktur, bostäder och energiförsörjning kommer att generera nya jobb samtidigt som det leder till ett mer hållbart samhälle.

Regeringens viktigaste satsning för att skapa nya jobb tycks vara att subventionera fram nya tjänstejobb. Miljöpartiet ser förvisso att tjänstebranschen kan växa betydligt i Sverige och att det finns behov av att se över tjänsteföretagens villkor. Men lika viktigt är att nya kvalificerade arbeten inom nya indu-

stri- och tillverkningsföretag växer fram. Den enorma potential som finns i omvandlingen av det gamla industrisamhället till ett modernt hållbart samhälle tycks regeringen vara blind för.

Miljöpartiet ser som framtidens mest lovande tillväxtområde alla nya företag inom miljöbranschen och alla innovatörer som i dag skapar de nya hållbara lösningarna inom avfallshantering, energieffektivisering, energiproduktion, miljöövervakning, reningsteknik och större hållbara systemlösningar:

- ? Den svenska miljöteknikexporten växer. Miljöteknik är en av de snabbast växande branscherna internationellt. Både investeringsbehoven och betalningsviljan för att uppnå en god miljö verkar bara ökar allteftersom fler inser att priset för att inte göra något alls är så mycket högre. När världsmarknaden växer och efterfrågan ökar kan de svenska företag som ligger långt framme vara med och slåss om den växande marknaden.
- ? Att minska vårt beroende av olja minskar inte bara vår klimatpåverkan. Även vår sårbarhet och samhällets kostnader kan då minska. Ersätts dessutom oljan med hållbara inhemska energialternativ skapas inhemska arbetstillfällen. Vår egen skogsråvara, inklusive massafabrikernas svartlut, är hårdvaluta när både olja och utsläppsätter för koldioxid blir allt dyrare. Sverige ses i dag som världsledande när det gäller bioenergi, och många företag står inför stora exportmöjligheter av svenska produkter och kunskaper inom bioenergisektorn. En aktiv politik som stimulerat omställning från olja till bioenergi för uppvärmning har inte bara lett till hållbarare energilösningar som minskar utsläppen av växthusgaser utan har också skapat utrymme för svenska företag som med stigande världsmarknadspriiser på olja har stora exportmöjligheter.
- ? Genom en fortsatt satsning på hållbara energisystem kan fler svenska företag växa sig starka och bli framgångsrika exportföretag. Det svenska läget för bioenergi är mycket gynnsamt då vi har stora tillgångar på råvara i form av skog. Men även andra förnybara energislager kan utvecklas. De svenska vindlägena är till exempel vida överlägsna de tyska. Med vår stora yta både till lands och till havs finns förutsättningar att göra vindkraft till en svensk storindustri. En annan viktig marknad att utveckla är energieffektivisering då den allra billigaste kilowattimmen eller drivmedelslitern är den sparade. Teknik för energieffektivisering kan bli den största framtida energibranschen. Där har samordnad teknikupphandling en viktig roll att spela. Utvecklingen av en marknad för hållbara energilösningar sker dock inte av sig själv. Svensk forskning måste ligga längre fram med inriktning på att stödja nästa generation biodrivmedel, solceller och vågkraft. Utvecklingen av miljöteknik är redan i dag världens snabbast växande bransch. Med politiskt stöd – i form av både stimulans och krav, i form av mer styrande certifikatssystem och en fortsatt grön skattepolitik – kan ny svensk snål och ren teknik växa sig stark både i Sverige och internationellt.
- ? Återvinningsbranschen är under stark expansion. Enligt Svensk näringsgrensindelning ökade antalet sysselsatta med 350 procent från 1994 till 2004. Andelen nyföretag är 18,2 procent, vilket kan jämföras med genomsnittet i tillverkningsindustrin som är 9,1 procent. I en rapport från april

**Fel! Okänt namn på**

2006 från Återvinningsindustrierna kommer det att skapas minst 10 000 nya jobb inom den närmaste tioårsperioden. Samtidigt hävdar återvinnarna att den totala sysselsättningsökningen blir minst den dubbla då det finns en stor sektor som arbetar med olika kringtjänster. Enligt branschen handlar det således om minst 20 000 nya jobb fram till 2016.

Genom att fortsätta att bygga på det vi är bra på kan svensk industri moderniseras och förnyas och nya jobb skapas. I budgetmotionens övriga delar som rör klimat, miljö och skatter utvecklas hur en sådan strategi ser ut.

## 9.2 Arbetsmarknadspolitik för dem som står långt borta från arbetsmarknaden

Arbetslösheten har minskat de senaste åren, men trots detta finns det många arbetslösa. De som i dag är arbetslösa är ofta de som står långt borta från arbetsmarknaden och som kanske inte haft ett arbete på lång tid. Arbetsmarknadspolitiska åtgärder måste sättas in, och inte som regeringen gör, dra ned på insatserna. Det kan gälla allt från omskolning och yrkesutbildning till stödåtgärder.

Svenska för invandrare måste ses över eftersom kvaliteten på utbildningen skiljer sig mycket åt. Friåret har också visat sig vara en bra åtgärd för personer som står långt från arbetsmarknaden att få in en fot på den.

### 9.2.1 Ökning av arbetsmarknadsprogrammen

Regeringen föreslår neddragningar i arbetsmarknadsåtgärderna med sammanlagt 13 000 platser 2008 och med 7 000 platser per år 2009 och 2010. Detta motiveras med ökad efterfrågan på arbetskraft och det gynnsamma konjunkturläget.

Det är sant att arbetslösheten minskar och antalet i åtgärder likaså. Men det är tyvärr också sant att den gruppen som står längst från arbetsmarknaden inte minskar. I det läget är det oansvarigt att dra ned på åtgärdsprogrammen i sådan omfattning som regeringen föreslår. Om inte mycket aktiva åtgärder sätts in för att klara människor ur den gruppen riskeras att många aldrig kommer att ta sig tillbaka till arbetsmarknaden.

Miljöpartiet föreslår att minskningen av antalet platser i arbetsmarknadsprogram begränsas till 3 000 platser 2008 och till 1 000 platser per år 2009 och 2010.

### 9.2.2 Socialt företagande

Trots en god konjunktur och en god arbetsmarknad är det fortfarande stora grupper av människor som inte får arbete. Det handlar om funktionshindrade och före detta missbrukare, kriminella och långtidssjuka med flera. Socialt företagande är ett alternativ för att integrera de mest utsatta grupperna både i samhälle och i arbetsliv. Denna sektor kan skapa nya arbetstillfällen och öka arbetskraftsutbudet. De sociala företagens affärsverksamhet är ett medel för

att uppnå de sociala målen, och eventuella vinster återinvesteras i verksamheten. Samhällsvinsterna av det sociala företagandet är uppenbara och dokumenterade.

I dag finns det cirka 150 sociala företag i Sverige som vuxit fram oberoende av varandra och som är förankrade i de grupper vars behov de avser att lösa. De har ofta startats som projekt med stöd av intresseorganisationer eller kommuner och med starka inslag av eldsjälares engagemang. Intresset för socialt företagande är växande i Sverige men också internationellt. Goda erfarenheter finns i flera av EU:s medlemsstater.

Trots detta är det sociala företagandet och dess förutsättningar okända hos myndigheter som AMS och Försäkringskassan och hos företagsstödande aktörer. Det innebär stora svårigheter att bygga långsiktigt hållbara företag. Dagens regelverk är ofta inte anpassade för de sociala företagen och deras medarbetare. Därför behövs insatser för information, kunskapsutveckling, samordning, kompetensutveckling och en översyn av relevanta lagar och regler.

Miljöpartiet vill också avsätta mer pengar till Coompanion, som är en rådgivnings- och stödfunktion för de sociala företagen. Medlen till Coompanion skapar stora återväxlingar och många nya jobb för dem som står långt ifrån arbetsmarknaden.

### **9.2.3 Alternativa arbetsförmedlingar**

Miljöpartiet har redan tidigare föreslagit att regeringen tar initiativ till att stimulera arbetsmarknadens parter att bedriva arbetsförmedling. Nyligen har fyra Sacoförbund, Sveriges Ingenjörer, Jusek, Naturvetarförbundet och Civilekonomerna, startat arbetsförmedling för sina medlemmar i samarbete med Manpower och SalusAnsvar. Namnet på förmedlingen är Sveriges Akademi-förmedling.

Denna typ av initiativ bör enligt vår mening uppmuntras av staten. Vi är övertygade om att fackens lokala kännedom om sina egna medlemmar och förutsättningarna på de lokala arbetsmarknaderna ger dem goda förutsättningar för arbetsförmedlande uppgifter. Det gäller också i minst lika hög grad bland TCO- och LO-facken liksom för avtalsslutande arbetsgivarorganisationer.

Mot denna bakgrund anser vi att staten, inom ramen för anslag till arbetsförmedling, ska ge ekonomiskt stöd till arbetsförmedlingar som drivs av kollektivavtalsslutande parter på arbetsmarknaden.

### **9.2.4 Nystartsjobb**

Vi noterar att regeringen nu insett att även offentlig sektor bör ha möjlighet att anställa på villkor för nystartsjobb. Därmed går regeringen på Miljöpartiets linje, vilket är mycket bra då det också betyder att fler kvinnor i offentlig sektor kommer att kunna anställas på samma villkor som många män i privat sektor.

Fel! Okänt namn

## 9.3 Jobb och utbildning

Jobb och utbildning hör intimt ihop. En viktig uppgift för utbildningspolitiken är att utbilda människor till jobb och att sedan hjälpa och stöda nyutbildade människor att söka sig ut på arbetsmarknaden. För att underlätta övergången från studier till jobb och för att bättre förbereda studenter för arbetsmarknaden föreslår Miljöpartiet dels en frivillig praktik i högskolan, dels att mer resurser satsas på att hjälpa nytexaminerade studenter ut på arbetsmarknaden.

### 9.3.1 Praktik för högskolestudenter

Mycket tyder på att återkommande kontakter med arbetsmarknaden under utbildningstiden gör det lättare att få jobb efter examen. Egna kontakter med arbetsgivare är ofta avgörande för hur man får sitt första jobb. För studenterna är det dessutom viktigt att under studietiden få erfarenhet av olika sätt att tillämpa den kunskap man skaffar sig. Mer praktik innebär också att fler arbetsgivare får erfara hur högutbildade kan bidra till deras verksamhet. Miljöpartiet vill därför införa ett övergripande mål om minst tio veckors praktik för alla högskoleutbildningar som omfattar tre år eller mer. Denna praktik ska inte vara obligatorisk, men det ska vara en rättighet för alla studenter som vill. Lärosätena ska vara skyldiga att anordna en kvalitativ och utvecklande praktik åt alla studenter som vill ha praktik. Målet sätts år 2008 och ska vara uppfyllt år 2013.

Lärosätena ska ha stor frihet att avgöra hur praktiken ska utformas och hur den ska inlemmas i utbildningen. Praktiken ska dock ske i form av kurser som ger poäng och som berättigar till studiemedel. Det är enormt viktigt att praktikplatserna håller hög kvalitet. Lärosätena kommer att tilldelas medel för praktiken och förutsätts använda en del av pengarna för att ge handledare viss utbildning. Högskoleverket får ansvar för att göra en övergripande utformning av systemet samt följa och utvärdera praktikverksamheten bland annat ur kvalitetshänseende.

Miljöpartiet föreslår att 50 miljoner kronor tillförs för detta ändamål 2008, 100 miljoner kronor år 2009 och 200 miljoner kronor 2010.

### 9.3.2 Studenternas övergång från studier till arbete

Vi vill förbättra lärosätenas stöd till att förbereda studenterna att hitta en väg ut på arbetsmarknaden. Det kan handla om att ordna praktik, hitta samarbeten kring examensarbete eller på annat sätt förmedla kontakter mellan studenter och arbetsgivare. Uppgiften är särskilt viktig för studenter från studieovana hem, som ofta saknar egna kontakter med potentiella arbetsgivare och kunskap kring akademikers arbetsmarknad.

Miljöpartiet föreslår därför en satsning om 50 miljoner kronor 2008 och 100 miljoner kronor 2009 och 2010 för att lärosätena ska utveckla sin verksamhet för att stötta studenterna i övergången mellan studier och arbete. Medlen placeras i detta anslag för att sedan fördelas ut till respektive lärosäte.

**Fel! Okänt namn på**

På de flesta lärosäten förekommer det olika former av aktiviteter för att hjälpa studenter ut på arbetsmarknaden, men dessa verksamheter är underdimensionerade för behovet. Högskolorna har för lite pengar för att på allvar kunna hjälpa studenterna med övergången från studier till arbetsliv. Exempelvis finns det vid Stockholms universitet ett career center med två personer som ska hjälpa 37 000 studenter. Det är förstås alldeles otillräckligt.

### **9.3.3 Vuxenutbildning**

Regeringen skar i budgetpropositionen för 2007 ned det statliga stödet för utbildning av vuxna med 600 miljoner kronor. Samhällsutvecklingen och den snabba strukturomvandlingen av arbetsmarknaden ställer krav på framför allt dem med lägst utbildning. Utan ett livslångt lärande och möjligheten att även i vuxen ålder läsa in kunskap man missat tidigare blir det mycket svårt för dem som inte riktigt uppfyller arbetsmarknadens kompetenskrav att komma tillbaka i sysselsättning. Regeringen lyfter i vårbudgetens finansplan fram vuxenutbildningens vikt. Att göra detta samtidigt som man drar ned på resurserna är inte en trovärdig politik. Miljöpartiet satsar i denna motion 600 miljoner kronor på vuxenutbildningen.

## **9.4 Företagande och entreprenörskap**

För att skapa nya jobb behövs fler företag och fler entreprenörer. Miljöpartiet ser entreprenörskap och företagande som en grundläggande funktion i samhället. Genom företagande utvecklas och förnyas samhället. Företagande är emellertid inte alltid enkelt. Mycket kan göras för att förbättra företagarens villkor.

### **9.4.1 Regelförenkling**

Nutek har uppskattat svenska företags kostnader för regelhantering till över 50 miljarder kronor per år. Den nya regeringen har kommit med sina första åtgärdsförslag för minskad regelbörda. Tyvärr är förslagen långt ifrån tillräckliga och uppfyller inte den överenskommelse Miljöpartiet medverkade till för fyra år sedan. Vi kan konstatera att med den takt regeringen satt upp kommer målet om 25 procents minskad regelbörda till 2010 inte att uppnås. Vi vill därför tillföra Nutek, Arbetsmiljöverket, Skatteverket och Naturvårdsverket fem miljoner kronor vardera, utöver tidigare finansiering av regelförenklingsarbetet, för att påskynda arbetet med att ta fram konkreta förslag på hur regelbördan för företag kan minskas inom deras ansvarsområden. Miljöpartiet vill också införa ett permanent regelråd för att se till att inte nya, onödigt krångliga regler tillkommer när andra tas bort samt ett uppgiftskravregister för företag, som hindrar olika myndigheter från att kräva in samma eller snarlika uppgifter från företag.

Fel! Okänt namn nå

#### **9.4.2 Sänkt arbetsgivaravgift för de små företagen**

För att underlätta för framför allt de mindre företagen föreslår Miljöpartiet en generell nedsättning av arbetsgivaravgifterna på 10 procent upp till en maximal lönesumma på 741 000 kronor. Denna satsning ger ett rejält ekonomiskt tillskott till alla små företag, till skillnad från regeringens nedsättning som bara berör speciellt utpekade branscher.

Miljöpartiet föreslår också att soloföretagare får slopad arbetsgivaravgift när de anställer sin första medarbetare. Regeringen har på ett mycket klumpigt sätt tagit bort denna satsning, vilket satt ett stort antal enmansföretag i en mycket svår situation eftersom de anställt personal med löfte om slopad arbetsgivaravgift. Dessa anställningar kommer nu att kosta företagen stora pengar och riskerar att driva företagare i konkurs.

#### **9.4.3 Riskkapital till energibranschen**

Energimyndigheten har pekat på att det finns en brist på riskkapital för ny energiteknik i Sverige. Miljöpartiet föreslår därför ett statligt riskkapitalbolag inom energiområdet. Bolaget ska öka kommersialiseringen och nyttiggörandet av tidiga insatser inom energiområdet, vilket ska leda till snabbare och bredare implementering av energi- och miljötekniker, detta genom direktinvesteringar med ägarkapital. Bolaget ska investera i utvecklingsföretag inom energiområdet som befinner sig i de tidiga riskkapitalsskedena sen uppstart respektive tidig expansion. Under en tioårig uppbyggnadsfas föreslår vi ett årligt tillskott på 100 miljoner kronor.

#### **9.4.4 Forskning och utveckling**

Miljöpartiet vill utöka forskningsprogrammet Forska och Vax med ytterligare 100 miljoner kronor per år, till totalt 200 miljoner kronor per år. Eftersom ansökningarna till Forska och Vax-programmet var mer än tio gånger större än de anslagna medlen tillät ger tillskottet en välbehövlig ökning av småföretagens forskningsmöjligheter.

#### **9.4.5 Inför etableringskonto**

För att underlätta för människor med låga inkomster, och särskilt för ungdomar, att starta eget företag föreslår vi att särskilda etableringskonton inrättas. De pengar som sätts in på kontot undantas helt från beskattning. Den maximala insättningen bör vara 100 000 kronor. I Danmark har ett sådant system fått mycket positiva effekter och gjort det möjligt för fler personer att bli företagare.

#### **9.4.6 Satsningar på entreprenörskap**

Nutek fick år 2004 i uppdrag av Miljöpartiet tillsammans med Socialdemokraterna och Vänsterpartiet att under tre år genomföra ett nationellt entreprenörskapsprogram. Målet med entreprenörskapsprogrammet är att öka andelen entreprenöriella individer i samhället, vilket på lång sikt ökar antalet företag i



Sverige. Miljöpartiet ser mycket positivt på det nationella entreprenörskapsprogrammet och de projekt som man utvecklar eller stöder som KomTek och Ung Företagsamhet. Vi vill därför att entreprenörskapsprogrammet permanentas.

#### 9.4.7 Fler starta-eget-platser

I och med regeringens kraftiga neddragning av medel till Arbetsförmedlingen för arbetsmarknadspolitiska program, har de program som innebär stöd till nyföretagare också minskat kraftigt. I många län har man tvingats avslå alla nya ansökningar av starta-eget-bidrag under 2007, och under 2008 kommer bara cirka en fjärdedel av planerat antal få starta-eget-bidrag. Studier har visat att ett stort antal nya företag kommit igång på grund av starta-eget-bidraget och att dessa också överlevt och börjat anställa ytterligare personal. Miljöpartiet skjuter därför till medel så att starta-eget-bidraget kan återinföras.

#### 9.4.8 Miljöteknik

Regeringen avsatte i våras knappt 80 miljoner kronor för 2007 och 150 miljoner kronor följande år för en satsning på miljöteknik. Miljöpartiet har välkomnat den riktade satsning på miljöteknik som regeringen föreslog i 2007 års ekonomiska vårproposition, men vi vill bredda och utveckla satsningen ytterligare. Satsningen på miljöteknik bör enligt oss ha ett bredare fokus än enbart på export. Anslaget bör snarare utnyttjas för att skapa ett brett branschprogram för miljöteknikbranschen. I branschprogrammet tas i samarbete med näringslivet och de fackliga organisationerna fram strategier för hur miljöteknikbranschen kan utvecklas och stödjas för att få en mer framträdande ställning i framtiden. I detta arbete är det också viktigt att ha en bred inriktning på vilken teknik som ska stödjas. Snarare än att rikta stödet till fordons- och flygplansindustrin bör fokus vara att rikta stödet till de tekniker som har störst effekt i kampen mot klimatförändringarna. Vi anser samtidigt att satsningen bör utökas till att omfatta totalt 200 miljoner kronor.

### 9.5 Lika rätt

Miljöpartiet har drivit att det måste finnas en politik mot diskriminering och fått gehör för att stöd ges för lokalt antidiskrimineringsarbete, ett ökat stöd till de olika ombudsmännen samt andra antidiskrimineringsåtgärder. Miljöpartiets samlingsnamn för denna politik benämner vi en politik för lika rättigheter. En viktig del i detta är att ha en aktiv politik mot diskriminering. Då handlar det om att ha en lagstiftning som är bättre än dagens och samlar samtliga diskrimineringsgrunder, men som också till exempel täpper igen hål som att det inte finns en lagstiftning mot diskriminering på bostadsmarknaden och gör lagen om diskriminering på arbetsmarknaden civilrättslig.

En central roll i detta arbete skulle en myndighet för lika rättigheter, som arbetar med alla diskrimineringsgrunder, ha. En sådan myndighet skulle arbeta med metodutveckling av antidiskrimineringsarbete och kunna leda för-

**Fel! Okänt namn på**

söksverksamheter i statliga och kommunala och privata verksamheter. Myndigheten skulle också ha ansvaret för att fördela resurser till frivilligorganisationer som arbetar med jämställdhet och samtliga diskrimineringsgrunder.

Miljöpartiet anslår, utöver regeringens förslag, 125 miljoner kronor till åtgärder för integration.

## 10 Jämställdhet

Bristen på jämställdhet är ett av vår tids stora samhällsproblem. Trots att representationen av kvinnor på politiska maktpositioner i Sverige är bland de bästa i världen, genomsyras samhället av strukturella problem som bland annat försämrar kvinnors rätt till sjukvård, arbete, lika lön samt kränker kvinnors rätt till sin kropp och integritet. Miljöpartiet föreslår i årets budgetmotion bland annat ökade insatser mot mäns våld mot kvinnor, att resurser tillförs Jämo och en satsning för att minska löneskillnaderna i statens förvaltning.

### 10.1 Mäns våld mot kvinnor

Regeringen anslår drygt 392 miljoner kronor 2008 för särskilda jämställdhetsåtgärder. Medlen ska bland annat användas till en handlingsplan för att minska våldet mot kvinnor. Miljöpartiet anser att det behövs en handlingsplan för att motverka mäns våld mot kvinnor. Grundkonceptet för handlingsplanen bör enligt vår mening vara att få olika delar av samhälleliga krafter att samverka. Det gäller såväl myndigheter, kommunala instanser som frivilligorganisationer.

Inom rättsväsendet, det vill säga domare, nämndemän, åklagare och polisväsendet, krävs det jämställdhetsutbildningar. Inom kriminalvården måste det satsas på utvecklingsarbete och behandlingsprogram. Det behövs kompetensutveckling inom området våld i hederns namn. Det krävs en riktad satsning på information kring samkönat våld. Bland vårdpersonal behövs det fortbildning inom genus. Det krävs forskning om hur våldsutsatta kvinnor behandlas inom vården. Det behövs också höjda anslag till kvinnojourernas verksamhet.

Miljöpartiet anser vidare att ur anslaget Särskilda jämställdhetsåtgärder ska det tillföras medel för jämställd kultur och fritid, jämställdhetsutbildning av personal i kommunerna och att det utbildas fler genuspedagoger. Därutöver föreslår vi att det inrättas ett jämställdhetsråd med ansvar att samordna och utvärdera det jämställdhetspolitiska arbetet.

### 10.2 Jämställdhetsombudsmannen

Många arbetsgivare, såväl privata som offentliga, känner inte till jämställdhetslagens innebörd att arbetsgivare ska underlätta för både kvinnliga och manliga löntagare att förena arbete med föräldraskap.

Okunskapen kan avläsas hos JämO som får in många anmälningar och förfrågningar. Problematiken är så tydlig och omfattande att JämO dragit igång en kampanjturné i sex län för att informera om föräldraledighetslagens förbud mot att missgynna föräldrar, en lag som Miljöpartiet var med att arbeta fram 2006.

Enligt Miljöpartiets uppfattning är det angeläget att JämO kan fortsätta sitt informationsarbete kring denna så viktiga fråga för jämställdheten. Kunskapen måste spridas över hela landet, inte bara till några län. Miljöpartiet föreslår att anslaget till JämO ökas med 5 miljoner kronor utöver vad regeringen föreslår.

### 10.3 Jämställda löner

Överallt i arbetslivet råder det stor brist på jämställdhet mellan könen. Diskrimineringen av kvinnor finns på alla nivåer: vid tillsättande av chefstjänster, när det gäller lörens storlek, när det gäller anställningsformer och när det gäller hel- och deltider. Denna ordning är oacceptabel.

Lönegapet mellan kvinnor och män är stort, åtta procent, om faktorer som utbildning, arbetstider och befattningsansvar räknas bort. Mot den bakgrunden bör den innevarande mandatperioden bli den period då den könsrelaterade lönediskrimineringen avskaffas på den svenska arbetsmarknaden. Då gäller det också att arbetsmarknadens parter tar sitt fulla ansvar.

Vi är, till skillnad från regeringen, beredda att verka för att statskassan ska bidra med sin del för att skapa jämställda löner. När regeringen i vårpropositionen deklarerade målet att jämställda löner ska ha genomförts inom den statliga sektorn till 2010, kan vi konstatera att det inte finns några medel aviserade till detta mål.

Vi föreslår på utgiftsområdet Samhällsekonomi och finansförvaltning 170 miljoner kronor 2008, 340 miljoner kronor 2009 och 500 miljoner kronor 2010 till en särskild pott för jämställda löner i statens verksamheter.

### 10.4 Insatser mot män som slår

Det är av stor vikt att män som utövar våld mot kvinnor och barn frivilligt kan söka hjälp för sitt aggressiva beteende utanför kriminalvården. Miljöpartiet menar att det behövs stora resurstillskott för att med krafttag försöka lösa dessa problem.

Det finns organisationer av olika slag som jobbar med detta. En av de större och mer seriösa är Riksorganisationen Sveriges professionella kriscentra för män, som bildades 1997. Den har skapat kriscentrum med professionella behandlare/rådgivare som anställda. Dessa kriscentrum kan ha olika huvudmän. De har till sin huvudsakliga uppgift att arbeta med män i olika krissituationer samt med mäns problem kring aggressivitet och våld. Från och med 2006 finns två nationella samordnare anställda i Sverige av riksorganisationen, en i Malmö och en i Stenungsund.

**Fel! Okänt namn på**

Vi anser att bidrag ska avsättas till Riksorganisationen professionella kriscentra för män med 2 miljoner kronor per år. Dessa medel är tänkta för att fortsätta utveckla riksorganisationen och behålla de nationella samordnarna.

Vi anser också att utvecklingspengar med 20 miljoner kronor per år bör tillföras för att kunna skapa fler kriscentrum över landet. Det gäller både att starta nya och vidareutveckla existerande centrum. Medlen bör placeras hos Socialstyrelsen, varifrån de kan sökas. Ett krav bör dock vara en samfinansiering med de aktuella kommunerna.

Vi anser också att ytterligare ett steg i utvecklingen av Rikskvinnocentrum bör genomföras. Verksamheten bör omfatta även barn som lever i familjer där det förekommer våld samt de män som utövar våld mot kvinnor och barn. Centrumet bör kunna fokusera på hela området med mäns våld mot kvinnor såväl ur kvinno-, mans- som barnperspektiv. För detta ändamål avsätts 5 miljoner kronor per år. Vi föreslår också ett utökat stöd till länsstyrelserna för en samordnad roll vad gäller kartläggningar och ökad tillsyn på området mäns våld mot kvinnor samt för att arbeta med bland annat fortbildningar, kunskapsutveckling inom socialtjänsten angående våldsutsatta kvinnor gentemot kommunerna.

## 11 Solidaritet med alla i världen

### 11.1 Ett öppet Sverige i världen

#### 11.1.1 Kommunersättningar vid flyktingmottagande

Miljöpartiet menar att det är viktigt att fler kommuner solidariskt delar det nationella ansvaret för flyktingmottagandet. Vi blir alltmer bekymrade över en situation där ett fåtal kommuner tar emot alltfler flyktingar medan andra kommuner inte tar emot en enda. Det är självklart att dessa kommuner ser svårigheten med att ansvara för hela Sveriges flyktingmottagning. Vi tror inte att detta är bra för den enskilda flyktingen som kommer till Sverige. Vi anser att det är viktigt att de anlända flyktingarna så snabbt som möjligt ges chansen att bli aktiva och respekterade i det svenska samhället. Då är underlättande av inträdet på arbetsmarknaden mycket viktigt.

Däremot tror vi inte på metoden med individbaserad stimulanssättning som regeringen föreslår, utan vi vill i stället att dessa medel används för att stimulera fler kommuner till flyktingmottagande. Det viktigaste är att fler kommer ut i arbete med anständiga löner och arbetsvillkor i övrigt. Så byggs verklig integration.

Regeringen gör bedömningen att för 2008 och framåt beräknas antalet kommunmottagna flyktingar ligga nära nivån för 2006. Det betyder att många kommuner, särskilt de med stort flyktingmottagande, kommer att få stora och omfattande problem för att klara mottagandet på ett anständigt sätt för flyktingarna. Miljöpartiet föreslår att kommunersättningar vid flyktingmottagande

ökas med 10 000 kronor per flykting. Detta motsvarar en anslagsökning på 380 miljoner kronor utöver vad regeringen föreslår.

### **11.1.2 En varaktig lösning för de gömda**

Den 1 april 2006 upphörde den tillfälliga lagstiftning som gav nästan 18 000 personer permanent uppehållstillstånd i Sverige. Över 10 000 personer fick avslag på sin ansökan, varav ett flertal var ensamstående vuxna. Det finns dock även ett flertal exempel på fall där barnfamiljer inte fick stanna. Därtill kommer de personer som av olika skäl inte kunde ansöka om uppehållstillstånd enligt den tillfälliga lagen, exempelvis därför att de inte hade ett utvisnings- eller avvisningsbeslut som var möjligt att överklaga.

Vi anser att det är både inhumant och ett slöseri med resurser att inte ge de papperslösa en möjlighet att fortsätta att bidra till vårt samhälle. Vi vill därför att regeringen skyndsamt löser situationen. Det enklaste sättet vore att göra som flera andra länder, det vill säga att genomföra en regularisering. Regulariseringen bör gälla för alla dem som fick ett avvisningsbeslut enligt den tidigare utlänningslagstiftningen men som ändå fortfarande befinner sig i landet. En förutsättning är att de inte begått grova brott under vistelsen i Sverige och att de hjälpligt kan styrka sin identitet. En annan möjlighet är att lösa situationen i samband med den nya lagen om arbetskraftsinvandring. För att finansiera regulariseringen föreslår vi att det från år 2008 tillskjuts 237 miljoner kronor.

### **11.1.3 Rätt till skola samt hälso- och sjukvård för gömda flyktingar**

Flyktingar har rätt till betald skolgång samt hälso- och sjukvård fram till dess besked kommit om att de avvisas eller utvisas. För barn finns det därefter en rätt till hälso- och sjukvård fullt ut men för vuxna endast för en akut hälso- och sjukvård. Vi anser inte detta vara förenligt med humanitära krav, utan anser att alla gömda flyktingar ska ha rätt till hälso- och sjukvård. Vi anser att denna rätt kan införas från och med den 1 januari 2008 till en beräknad kostnad av 5 miljoner kronor.

### **11.1.4 Utvisa och avvisa färre!**

Få delar av den svenska asylprocessen är så inhuman som den del där ett utvisnings- eller avvisningsbeslut ska verkställas. Många gånger sker ett otal försök att verkställa ett beslut, utan att det angivna mottagarlandet ens vill befatta sig med individen i fråga. Systemet är dessutom oerhört kostsamt och administrativt svåröverskådligt. Vi anser att det ska finnas ett tak för hur många gånger försök att utvisa en person ska få ske. Ett annat led kan vara att nya riktlinjer utfärdas för hur verkställighet får ske. Samordningen mellan polis och Migrationsverk brister också. Ett led i en effektivisering av verkställighetsprocessen kan vara att renodla ansvaret till endera myndigheten. Vi bedömer att det finns stora effektiviseringsvinster att hämta här, särskilt om

**Fel! Okänt namn på**

Sverige börjar tillämpa en mer human flyktingpolitik där fler får stanna. Vi bedömer att det går att spara 130 miljoner kronor årligen.

### **11.1.5 Klimatflyktingar**

I Sverige har det länge funnit en tradition av solidaritet med fattiga och förtryckta människor i världen. Klimatförändringarna kommer att drabba Sverige, men det kommer att än mer påverka människor i syd. Människor som bor i låglänta och kustnära områden kan få både hem och överlevnadsmöjligheter förstörda till följd av växthuseffekten. Det är bra om biståndet klimatsäkras, men Sverige borde också skapa en beredskap för att kunna ta emot flyktingar från de områden i världen som blir obebodliga till följd av klimatförändringarna.

## **11.2 Försvara biståndsmålet**

Solidaritet med världens alla människor är en av de grundläggande solidariteterna som ligger till grund för Miljöpartiets ideologi. Vi inom Miljöpartiet är starkt medvetna om att jordens resurser är knappa och mycket ojämnt fördelade mellan länder och människor. Enligt beräkningar från UNDP är 1,2 miljarder av världens befolkning extremt fattiga och lever på en dollar om dagen och 2,5 miljarder räknas som fattiga, det vill säga lever på två dollar eller mindre per dag.

Miljöpartiet menar att det är en absolut nödvändighet om vi ska få en trygg värld att varje människa har sina grundläggande sociala, ekonomiska och politiska rättigheter tillgodosedda. Det är långt kvar till att vi uppnår en rättvis värld där jordens resurser är likvärdigt fördelade. Miljöpartiet vill verka för en rättvis och miljömässigt hållbar fördelning av jordens resurser. Därför är det så viktigt att Sverige fortsätter att vara ett föredöme för andra rika länder genom att upprätthålla enprocentsmålet.

### **11.2.1 Den nya biståndspolitik**

Miljöpartiet är avvaktande till utfallet av regeringens nya biståndspolitik med en halvering av antalet programländer för biståndet som skett i en mycket sluten process. Trots att regeringen lovade delaktighet och insyn i processen ställdes riksdagen inför fullbordat faktum. Inte heller har det förts någon dialog med de länder som nu berörs innan beslut fattats, vilket kanske är den tyngst vägande kritiken från Miljöpartiets sida.

Miljöpartiet säger nej till regeringens nya biståndsområde som kallas Reformsamarbete i Östeuropa, som verkar syfta mer till EU-anpassning än till fattigdomsbekämpning. Denna post på 1,2 miljarder kronor återför vi till biståndsbudgeten med motiveringen att biståndet ska gå till fattigdomsbekämpning, inte till EU-anpassning. Det torde vara en EU-uppgift och därmed EU:s kostnad.

### 11.2.2 Biståndsramen

Vad som får och inte får räknas till bistånd definieras av OECD:s DAC (Development Assistance Committee). Enligt denna får exempelvis bistånd användas till skuldavskrivningar och till flyktingmottagning. Dessa kriterier används också av Sveriges regering. Samtidigt som skulderna utgör ett hinder för utveckling och skuldavskrivningar naturligtvis behöver göras, anser Miljöpartiet att det är orättfärdigt att bistånd ska användas till skuldavskrivningar. Detta innebär att resurser tas från de fattigaste till att betala av skulder som kanske inte ens skulle ha betalats tillbaka. Både skuldavskrivningar och bistånd behövs.

Även om DAC ger möjligheter att göra avräkningar från biståndsbudgeten så finns det andra åtaganden om att inte göra detta. Ytterst rekommenderar också OECD att bistånd inte ska användas till skuldavskrivningar. Vårt västra grannland Norge använder sig inte av biståndsbudgeten för att finansiera skuldavskrivningar. Förra året försäkrade flera företrädare för de borgerliga partierna att den då stora posten för skuldavskrivningar var en engångsföreteelse. Nu ser vi att regeringen återigen gör en överföring från de allra fattigaste i världen till välbetalda svenskar. Det säger vi i Miljöpartiet nej till och för därför tillbaka 500 miljoner kronor till biståndsbudgeten.

Regeringen räknar med att Sverige kommer att ta emot ett stort antal flyktingar från länder som kvalificerar sig för bistånd. Detta flyktingmottagande vill regeringen använda biståndsmedel till. I år handlar det om 2 500 miljoner kronor som går rakt in i flyktingmottagandeverksamheten. Avräkningen är betydligt större än tidigare år då även Miljöpartiet gått med viss avräkning för flyktingmottagande. Miljöpartiet anser att dessa pengar i stället borde användas i flyktingarnas hemländer för att förbättra människors levnadsvillkor så att de slipper fly från första början. Vi bedömer att det i dagsläget är rimligt att återföra 1 500 miljoner kronor av regeringens avräkning till biståndsbudgeten. På sikt bör varken skuldavskrivningar eller flyktingmottagande finansieras via biståndet.

I budgeten sägs inte mycket om det viktigaste av alla områden för biståndet, nämligen fattigdomsbekämpning, vilket vi är oroade över. Däremot är vi positiva till att ett av de prioriterade områdena är klimatanpassning, som vi ser som en nödvändighet i arbetet med fattigdomsbekämpning. Detta är en av de frågor som Miljöpartiet länge har fört fram som ett prioriterat område.

## 12 Folkhälsa

Ett förebyggande förhållningssätt är grunden för Miljöpartiets politik inom hälso- och sjukvården. På tandvårdsområdet vill vi ha ett mer förebyggande perspektiv genom frisktandvård till ett fast pris och gratis tandvård upp till 25 år. Regeringens aviserade tandvårdsreform anser vi riskerar att bli kostnadsdrivande i sin konstruktion och dyrare för alla utom för dem med mycket stora behov. Vi föreslår vidare en konkret folkhälsosatsning. Ett flertal åtgär-

## Fel! Okänt namn på

der föreslås i syfte att skapa förutsättningar för en mer rationell läkemedelsanvändning där vi särskilt uppmärksammar problemen kring felaktig läkemedelsanvändning som leder till biverkningar och beroende. 250 miljoner kronor extra föreslås 2009 och 2010 till psykiatrin.

### 12.1 Frisktandvård till fast pris

Miljöpartiet föreslår att en nationell tandvårdsreform, frisktandvård till fast pris, införs. Vårt förslag innebär att alla som ansluter sig till frisktandvård till fast pris får en form av högkostnadsskydd, även de med stora behov. Oavsett vilken riskgrupp man tillhör betalar alltid patienten en egenavgift. De som hamnar i en högre riskgrupp betalar en högre egenavgift, men staten subventionerar en större andel av den totala kostnaden ju högre riskgrupp man tillhör.

I frisktandvård till fast pris ingår ett tandläkarbesök var 18:e månad och alla de insatser som behöver göras. Som patient väljer man själv vilken tandvårdsklinik man vill gå hos, privat eller via folktandvården.

Frisktandvårdsmodellen leder till regelbundenhet i kontakten mellan den enskilde och tandvården och skapar incitament för såväl patienten som vårdgivaren att ha ett förebyggande förhållningssätt. Modellen ger också patienten bättre kontroll över sina tandvårdskostnader.

Denna nationella tandvårdsreform gör att patienterna vet vad tandvården kostar och försäkrar sig mot obehagliga överraskningar. De skilda avgiftsklasserna motiverar också till egenvård och förebyggande åtgärder, för att undvika risken att hamna i en högre avgiftsklass. Tandvården får incitament att ge bra vård och göra förebyggande insatser för att hålla de långsiktiga kostnaderna nere.

De landsting som i dag har system med frisktandvård till fast pris har olika regler, avgifter och avgiftsklasser och systemet finns inte hos de privata tandvårdsklinikerna. Med ett nationellt tandvårdsabonnemang skulle villkoren bli lika för alla i hela Sverige. Tillgången på bra tandvård ska inte avgöras av var man bor, lika lite som hur mycket man tjänar.

### 12.2 Gratis tandvård upp till 25 år

Enligt ULF (SCB:s enkätundersökning av folkets levnadsvanor), besökte cirka 64 procent av befolkningen mellan 16 och 84 år tandvården under 2004. En ökning totalt sett med 8,5 procent sedan 1980. Men analyserar man vidare visar siffrorna tydligt att antalet besök minskat med 4,6 procent i åldersgruppen 16–24 år och med 12,3 procent i åldersgruppen 25–34 år.

Flera undersökningar pekar på att tandhälsan riskerar att försämrans i yngre åldrar och bland människor med små ekonomiska resurser. Enligt Folkhälsoinstitutet är det fem gånger vanligare med dålig tandhälsa hos människor med stora ekonomiska svårigheter. Bland ensamstående mödrar och personer i åldern 20–25 år avstår varannan person från regelbundna tandvårdsbesök.



Allt fler unga studerar längre i dag än på 1980-talet och få har egen inkomst vid 20 år. För att bibehålla en god tandhälsa hos unga anser vi att avgiftsfri tandvård inte ska upphöra vid 20 år utan förlängas till 25 år. Vi i Miljöpartiet har därför avsatt 360 miljoner kronor i vårt budgetförslag för både 2009 och 2010 samt 180 miljoner kronor för 2008 för gratis tandvård upp till 25 år.

### 12.3 Utveckla det lokala folkhälsoarbetet

Vi anser att aktivitet på det folkhälsopolitiska området behöver främjas. Statens folkhälsoinstitut har i dag ansvar för uppföljningen av de elva folkhälsopolitiska målområdena på nationell nivå. För att nå folkhälsomålen krävs ett aktivt och medvetet arbete med särskilda satsningar. För att verkligen få genomslag anser vi att det behöver finnas ett samordningsansvar på regional nivå. Aktivt och praktiskt arbete behöver ske närmare de konkreta verksamheterna. Ett exempel på ett väl utvecklat folkhälsoarbete är det som sker i Västra Götaland, där en särskild folkhälsoenhet finns i regionens regi men som fungerar som motor för både kommunerna och regionen som helhet.

Vi anser att landstingen och regionerna bör ges ett samordningsansvar för arbetet med de folkhälsopolitiska målen på regional nivå. Detta ansvar bör på sikt lagstadgas. Vi avsätter därför 15 miljoner kronor i vårt budgetförslag för att förstärka detta arbete, fördelat utifrån länens storlek.

Därtill vill vi avsätta anslag till konkreta projekt kopplat till ett eller flera av de folkhälsopolitiska målområdena. Projektansökningar ska ske av kommuner och landsting/regioner gemensamt men kan givetvis även gälla frivilligorganisationer eller på annat sätt sammansatta projekt. Kommunen och landstinget/regionen ska dock vara eniga om projektbeskrivningen och dess koppling till ett eller flera av de folkhälsopolitiska målen. För detta ändamål avsätts 175 miljoner kronor per år under tre år. Medlen ska förslagsvis sökas hos Statens Folkhälsoinstitut.

### 12.4 Psykiatri

Miljöpartiet föreslår att psykiatrin även för 2009 och 2010 får ett anslag på 500 miljoner kronor per år, alltså ett tillskott på 250 miljoner kronor. Det är helt avgörande med en långsiktighet och förutsägbarhet när det gäller anslagen för att psykiatrin ska kunna använda dessa resurser till utökad verksamhet och personalförstärkningar. Vi anser att många bra och viktiga förslag till förändringar och förbättringar inom psykiatrin återfinns i psykiatrisamordnaren Anders Miltons utredning. Propositionen som är att vänta på detta område får inte bli urvattnad på grund av att resurser saknas. Vi anser att ytterligare 250 miljoner kronor per år ska användas för detta ändamål. Vi betonar också starkt vikten av att den kommande propositionen tar med förslag från patient-, brukar- och anhörignätverket som formulerat sina gemensamma ståndpunkter i dokumentet "Så vill vi ha det".

Fel! Okänt namn

## 13 Kultur

För Miljöpartiet är ett rikt och mångfasetterat kulturliv nyckeln till mänsklig livskraft. Därför är kultur något som alla måste ha rätt till. Barn och ungdomar formas utifrån vad samhället anser vara viktigt. Miljöpartiet vill därför klart och tydligt visa att kultur i alla former är något som samhället prioriterar. Allra mest värnar vi barnets rätt till att aktivt kunna delta i kulturlivet.

Hälsöfrämjande kultur är viktigt, kultur har förebyggande effekter och har även visat sig vara läkande. Därför är det viktigt att kulturen har en självklar plats inom vård- och omsorg.

Genom att inrätta regionala kulturfonder vill vi göra kulturen tillgänglig för fler och förankra kultursatsningar på regional nivå. Med kulturfonderna vill vi stärka de fria kulturutövarnas ställning.

Frientréreformen på museer var mycket lyckad och innebar att fler människor fick ta del av den rika kulturskatt som våra museer utgör. Sedan man avskaffat den fria entrén har besöksantalet på berörda museer sjunkit med 41 procent. Därför vill vi återinföra frientréreformen.

Regeringen föreslår en satsning för att få in kulturutövare i skolorna och ge eleverna ökad möjlighet till kulturell delaktighet. Vi stöder denna satsning men vill utöka den till att omfatta samtliga årskurser i grundskolan. Miljöpartiet ser speciellt att det finns ett behov av att stärka barnens medverkan i produktionen av kultur.

Vi föreslår en förlängning av Accessprojektet som syftar till att ta till vara kulturarvet och öka sysselsättningen inom kulturområdet. Utvärdering visar att projektet varit lyckat men att det fortfarande finns stora behov av att göra samlingarna publikt tillgängliga.

Vi anser att det är viktigt med ett jämställdhetsperspektiv inom kulturen för att synliggöra var makten finns och vem som får del av avsatta medel.

Biblioteken har en viktig roll i dagens kunskapssamhälle samtidigt som tillgängligheten minskar, speciellt på mindre orter. Vi anser att det behövs en nationell plan för att stärka biblioteken och för att öka tillgängligheten för alla medborgare.

Totalt avsätter Miljöpartiet 250 miljoner kronor mer än regeringen under 2008, 500 miljoner kronor beräknas för 2009 och 1 miljard kronor för 2010.

## 14 Skatter

Miljöpartiet föreslår bland annat höjda skatter på arbete och energi och klimat. Nedan följer skatteförslaget i sin helhet. I tabell 11.7 i slutet redovisas effekter av skatteförslagen i sin helhet.

## 14.1 Skatt på arbete

### 14.1.1 Lägre uppräkningsgräns för statlig inkomstskatt

Miljöpartiet föreslår av fördelningspolitiska skäl en lägre uppräkningsgräns för statlig skatt. Skiktgränsen räknas normalt upp två procent plus inflation. Miljöpartiet föreslår att riksdagen beslutar att uppräkningsgränsen 2008 sker med en procent plus inflation. Effekten blir att fler omfattas och att de som omfattas betalar något högre inkomstskatt.

### 14.1.2 Avskaffad skattereduktion för hushållsnära tjänster

Regeringen har infört en skattereduktion för hushållsnära tjänster. Miljöpartiet är kritiskt till detta förslag, som vi tror främst kommer att utnyttjas av personer med goda inkomster som bör ha råd att betala för dessa tjänster själva. Hushållsnära tjänster ger dåliga fördelningseffekter, riskerar att ersätta en form av skattefusk med en annan och bidrar inte till ökad jämställdhet. Miljöpartiet föreslår att riksdagen beslutar att slopa skattereduktionen för hushållsnära tjänster från och med den 1 januari 2008, och vi avvisar följaktligen också regeringens förslag till skattereduktion för förmån av hushållstjänster.

### 14.1.3 Nedsatt förmånsskatt på cyklar

Alla förmåner som arbetsgivaren ger den anställde i stället för lön beskattas med arbetsgivaravgift och inkomstskatt. Av klimatskäl och folkhälsoskäl föreslår Miljöpartiet att arbetsgivare ska få möjlighet att förse anställda med cykel utan förmånsbeskattning om cykeln används för resa till arbetet. Värdet får uppgå till högst 250 kronor per månad inklusive service om cykeln används som huvudsakligt transportmedel för resor till arbetet. Miljöpartiet föreslår att riksdagen begär att regeringen återkommer med lagförslag om nedsatt förmånsvärde på cyklar. Förändringen beräknas träda i kraft den 1 juli 2008.

### 14.1.4 Höjt grundavdrag

De stora skattesänkningar som regeringen genomfört kommer inte alla till del. En stor grupp som inte fått del av skattesänkningarna är pensionärer, en annan grupp är långtidssjuka och långtidsarbetslösa. Av fördelningspolitiska skäl föreslår därför Miljöpartiet ett höjt grundavdrag för alla. Det höjda grundavdraget innebär att alla som inte har inkomst av arbete får en sänkt skatt med 70 kronor per månad.

Tekniskt innebär förslaget till höjt grundavdrag att grundavdraget vid taxerade inkomster upp till 0,87 prisbasbelopp ska vara 0,465 prisbasbelopp. Vid taxerade inkomster i intervallet 0,87 till 2,72 prisbasbelopp ökar grundavdraget med 20 procent av den del av den taxerade inkomsten som överstiger 0,87 prisbasbelopp. Vid inkomster över 2,72 prisbasbelopp är grundavdraget avrundat till 33 650 kronor. Vid taxerade inkomster i intervallet 3,1 prisbasbelopp till 8,5 prisbasbelopp minskar grundavdraget med 10 procent av den

Fel! Okänt namn på

del av den taxerade inkomsten som överstiger 3,1 prisbasbelopp. Vid inkomster över 8,54 prisbasbelopp är grundavdraget avrundat till 12 100 kronor.

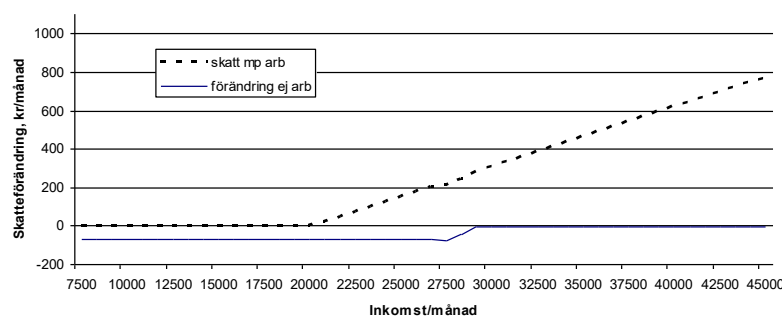
#### 14.1.5 Reformerad skattereduktion för arbetsinkomst

Regeringens viktigaste förslag för att skapa fler arbeten är det så kallade jobbskatteavdrag. Avdraget som i själva verket är en skattereduktion får göras på arbetsinkomster. Miljöpartiet förhåller sig kritiskt till att förslaget skulle ha stora effekter på sysselsättningen, särskilt som de största skattereduktionerna går till dem med högst inkomster. Samtidigt är vi kritiska till de fördelningsmässiga resultaten av skattereduktionen. I kronor räknat vinner höginkomsttagaren på låginkomsttagarens bekostnad, både i det första och det andra steget av ”jobbavdraget”.

Miljöpartiet säger nej till andra steget i jobbskatteavdraget. Miljöpartiet vill emellertid inte straffa människor med låga inkomster när väl skattesänkningen genomförs. Vi föreslår därför ett avtrappat underlag för skattereduktionen i det första steget. Det reformerade jobbskatteavdraget innebär att underlaget för jobbskatteavdraget trappas ned med 10 procent på inkomster över 5,9 prisbasbelopp.

Förslaget innebär att skattereduktionen trappas av från och med inkomster runt 23 000 kronor per månad. Avtrappningen innebär ingen skattehöjning för personer med inkomster på 23 000 kronor per månad eller lägre. Resultatet är en bättre fördelningsprofil och utrymme för satsningar på dem som har det sämst ställt. Effekten av grundavdraget och det reformerade jobbskatteavdraget syns i diagram 14.1 och tabell 14.1 nedan.

**Diagram 14.1. Effekter av reformerat jobbskatteavdrag och höjt grundavdrag**



**Tabell 14.1. Effekter av reformerat jobbskatteavdrag och höjt grundavdrag**

Inkomst		Skatteförändring per mån		Marginalskatt i procent	
Per år	Per mån	Arbetande	Ej arbetande	Nu arbetande	mp arbetande
60 000	5 000	0	-71	25,3	25,3
120 000	10 000	0	-71	30,6	30,6
180 000	15 000	0	-70	31,6	31,6
240 000	20 000	0	-70	31,6	31,6
300 000	25 000	153	-70	31,6	34,8
360 000	30 000	309	0	51,6	54,8
420 000	35 000	467	0	51,6	54,8
480 000	40 000	625	0	51,6	54,8
540 000	45 000	764	0	56,6	57,5

#### 14.1.6 Etableringskonto

I dag är det svårt för många med begränsade inkomster att spara ihop ett startkapital för att starta ett företag. Därför vill vi införa ett etableringskonto enligt den modell som redan finns i Danmark. Alla löntagare ska skattefritt kunna sätta av pengar som kan användas för att starta ett nytt företag. Det ska därför vara möjligt att åtminstone spara ihop minimiinsatsen för att bilda ett aktiebolag, för närvarande 100 000 kronor. Förslaget måste utredas och införas från 2009.

## 14.2 Arbetsgivaravgifter

Regeringen har genomfört flera omläggningar när det gäller sociala avgifter och arbetsgivaravgifter. Några förslag har Miljöpartiet ställt sig positivt till. Bland annat har vi bejakat de så kallade nystartsjobben, även om vi var kritiska till att subventionsnivån var för låg. Regeringen har efter det bland annat infört instegsjobb och föreslår nu nyfriskjobb med en betydligt högre subventionsnivå än nystartsjobben. Dessa förändringar har i huvudsak varit till godo och vi bedömer att dessa kan ge positiva sysselsättningseffekter. Subventionen har i dessa fall varit tydligt kopplad till nyanställningar och till att få in människor på arbetsmarknaden som stått utanför.

Flera andra av regeringens förslag har vi däremot avvisat och fortsätter att göra så. Regeringen har från och med halvårsskiftet 2007 satt ned arbetsgivaravgiften för 18–24-åringar och kommer från årsskiftet 2008 att avskaffa arbetsgivaravgifterna för vissa tjänsteföretag. Löneskatten för personer födda efter 1937 avskaffades av regeringen i budgetpropositionen hösten 2006. Nu föreslås att löneskatten för personer födda före 1937 ska avskaffas från årsskiftet 2008. När det gäller den nedsatta arbetsgivaravgiften för yngre och för vissa tjänsteföretag är sysselsättningseffekterna av dessa förslag troligtvis mycket låga. Styckkostnaden för eventuella nya jobb kommer att vara mycket hög.

**Fel! Okänt namn på**

Förslagen om att differentiera socialavgifter efter ålder riskerar att skapa märkliga tröskleffekter, och förslagen om differentiering efter bransch skapar stora gränsdragningsproblem.

Miljöpartiet avvisar dessa förändringar och föreslår att nedsättningen av arbetsgivaravgiften för 18–24-åringar slopas och att förslaget om nedsatta arbetsgivaravgifter för vissa branscher inte genomförs. Vi föreslår också att löneskatten återinförs för äldre.

#### **14.2.1 En generell arbetsgivaravgiftssänkning för alla företag**

För att stödja småföretag att växa och anställa föreslår vi i stället en generell skattesänkning för alla företag. Den generella sänkningen utformas i enlighet med de tidigare gällande reglerna för nedsatta sociala avgifter med fem procent på en lönesumma upp till 741 500 kronor. Miljöpartiets förslag innebär nedsatta arbetsgivaravgifter på tio procent upp till en maximal lönesumma på 741 500 kronor. Alla företag med en lönesumma över 741 500 kronor får en skattelättnad med 6 200 kronor per månad eller 74 000 kronor per år. Syftet med reformen är att underlätta för små företag.

Dessutom föreslår vi att arbetsgivaravgiften för enmansföretag som anställer sätts ned så att dessa företag endast betalar ålderspensionsavgift under det första året för den första anställda.

#### **14.2.2 Nedsatta arbetsgivaravgifter för forskningsintensiva företag**

Sverige är i dag mycket framgångsrikt när det gäller forskning inom bland annat bioteknik och IT, men har inte lyckats lika bra med att kommersialisera forskningsresultaten i form av nya innovationsdrivna företag. För att se till att svenska forskningsresultat skapar arbetstillfällen i Sverige behöver förhållandena för nya och innovativa företag i Sverige förbättras. Miljöpartiet föreslår därför att arbetsgivaravgiften för små och medelstora företag med hög forskningsintensitet sätts ned, med undantag för pensionsavgiften. Nedsättningen ska vara neutral i förhållande till bransch och endast baseras på graden av forskningsintensitet. En sådan nedsättning kan skapa nya arbetstillfällen för akademiker, öka företagets vilja att investera i forskning och förbättra möjligheterna att kommersialisera svenska innovationer i Sverige. Miljöpartiet föreslår att en utredning med syfte att precisera utformningen av en sådan avgiftsnedsättning tillsätts.

### **14.3 Energi- och miljöskatter**

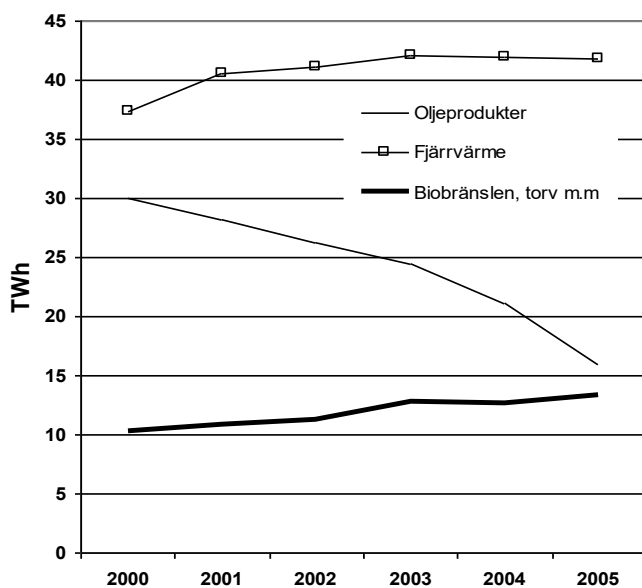
Miljöpartiet föreslår en rad höjda punktskatter. Framför allt handlar det om punktskatter på energi, koldioxidutsläpp och annan miljöpåverkan. Syftet med dessa skatter är i första hand att vara miljöstyrande.

Miljöpartiet drev under förra mandatperioden igenom en omfattande miljö- och energiskatteomläggning i form av en skatteväxling. Skatteväxlingen om-

Fel! Okänt namn på

fattade drygt 17 miljarder kronor. Reformen innebar bland annat att olja för uppvärmning i småhus till stor del fasades ut (diagram 14.2).

**Diagram 14.2. Slutgiltig energianvändning inom sektorn bostäder och service**



#### 14.4 Koldioxidskatt och energiskatt på diesel

Miljöpartiet menar att koldioxidutsläppen måste minska med runt 80 procent till 2050. För att klara det målet behövs stora satsningar på investeringar för att underlätta att ny teknik kommer in på marknaden och stöd och information för att underlätta beteendeförändringar som gör det lättare för människor att leva klimatvänligt i vardagen. Det enskilt viktigaste styrmedlet på klimatområdet är dock koldioxidskatten. För att klara att minska utsläppen av växthusgaser behöver skatten höjas. Miljöpartiet föreslår att koldioxidskatten höjs med 30 öre per kilo 2008 och ytterligare 30 öre 2009. Höjningen av koldioxidskatten slår igenom bland annat på priset på bensin-, diesel och eldningsolja (tabell 14.2). För att minska genomslaget på priset på eldningsolja föreslår vi att energiskatten minskas med 375 kronor 2008 och helt fasas ut 2009.

Fel! Okänt namn på

**Tabell 14.2. Effekter på hushållen till följd av höjd koldioxidskatt, indexerings och sänkt energiskatt på eldningsolja**

Miljöpartiets förslag, påverkan på hushållen		
<b>Miljöpartiets förslag till höjd koldioxidskatt</b>	<b>2008</b>	<b>2009</b>
Höjning av CO <sub>2</sub> -skatt (öre/kg koldioxid)	30	30
Effekt på bensinpriset (höjning i öre)	70	70
Effekter på dieselpriset (höjning i öre)	78	78
Effekt på eldningsolja (kr/kbm)	804	804
<b>Inklusive indexerings och moms</b>		
<i>Effekt på bensinpriset (höjning i öre)</i>	<i>101</i>	<i>107</i>
<i>Effekter på dieselpriset (höjning i öre)</i>	<i>106</i>	<i>108</i>
Effekt på eldningsolja, kr/kbm av CO <sub>2</sub> -skatt	1 020	1 020
Minskad energiskatt på eldningsolja	-375	-375
<b>Total höjning eldningsolja</b>	<b>645</b>	<b>645</b>

Även regeringen föreslår en mindre höjning av koldioxidskatten (se tabellerna 14.3 och 14.4). Miljöpartiet menar att detta är välkommet och ett stort steg för borgerligheten, som tidigare konsekvent sagt nej till koldioxidskatteshöjningar under hela skatteväxlingen. Inför valet 2006 gick både Moderaterna och Kristdemokraterna till val på sänkt bensinskatt, och det var ovisst om de borgerliga partierna skulle riva upp hela skatteväxlingen. Den tillnyktring som skett är bra, om än otillräcklig.

Utöver höjd koldioxidskatt aviserar också regeringen höjd dieselskatt med 20 öre. Höjningen gäller diesel i miljöklass 1 och 2. Den höjda dieselskatten växlas mot sänkt fordonskatt på dieselpersonbilar. Höjningen av dieselskatten innebär för en person som kör 1 600 mil per år med normal förbrukning en höjd skatt med ungefär 285 kronor. Detta motsvaras av den sänkning som sker av fordonskatten på dieselpersonbilar. Miljöpartiet instämmer i bedömningen att energiskatten på diesel bör höjas och växlas mot sänkt fordonskatt. Vi anser emellertid inte att diesel av miljöklass tre bör undantas från höjningen. I dag är nästan all diesel som säljs i Sverige av miljöklass 1, men om inte även miljöklass 3 omfattas av skattehöjningen varnar branschen för att detta kan leda till att man slutar tillverka miljöklass 1-dieseln, något som skulle leda till ökade utsläpp.



**Tabell 14.3. Effekter av regeringens förslag till koldioxidskattehöjning****Regeringens energiskatteförslag**

Höjd koldioxidskatt med 6 öre/kg koldioxid  
 Höjd energiskatt på diesel med 20 öre/liter  
 Sänkt fordonskatt på diesel med 285 kr för normalbilist, 1 600 mil, 0,71 liter per mil  
 Diverse mindre nedsättningar för jord-, skogs- och vattenbruket

**Effekt för hushållen****Effekt bensin**

Höjt bensinpris till följd av höjning av koldioxidskatt med 6 öre (öre/liter)	14
Höjt bensinpris till följd av indexering (öre/liter)	9
Höjt bensinpris till följd av momseffekt	5,75
<b>Total höjning bensinpris</b>	<b>28,75</b>

**Effekt diesel**

Höjd diesel till följd av höjd CO <sub>2</sub> -skatt (öre/liter)	17,1
Höjd diesel till följd av energiskattehöjning (öre/liter)	20
Indexhöjning	6,9
Momseffekt	11
<b>Totalt (öre/liter)</b>	<b>55</b>

<b>Eldningsolja (kr/kbm) inkl moms och index</b>	<b>292,5</b>
--	--------------

Källa: BP 2008.

**Tabell 14.4. Effekter på industrin av regeringens förslag till höjd koldioxidskatt.****Effekt på industrin, värmeproduktion i kraftvärme, jordbruk, skogsbruk**

Nedsättningen till 21 procent av hushållens nivå innebär:	
Koldioxidskatt (öre/kilo koldioxid)	1,26
Eldningsolja (kr/kbm)	49

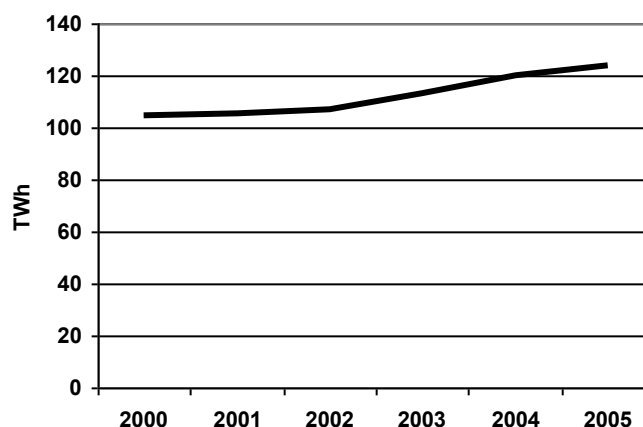
Källa: BP2008 och egna beräkningar.

*Effekter av koldioxidskattehöjningen på trafikområdet*

De största klimatproblemen i dag finns på trafikområdet. Utsläppen från privatbilism fortsätter att öka liksom lastbilstrafiken, sjötransporterna och flyget (diagram 14.3). Inom ramen för skatteväxlingen gjordes en omläggning av fordonskatten där skatten koldioxidrelaterades. Dessutom höjdes skatten på bensin och diesel något. Utanför skatteväxlingen var Miljöpartiet med och drev igenom en stor satsning på miljöbilar. Bland annat sattes förmånsskatten ned för miljöbilar, miljöbilar undantogs från trängselskatten i Stockholm och en pumpslagstiftning som tvingade större mackar att erbjuda förnybara bränslen genomfördes.

Fel! Okänt namn på

**Diagram 14.3. Slutgiltig energianvändning i transportsektorn (inklusive utrikes sjöfart)**



Vi går nu vidare och föreslår en rad reformer för att öka miljöstyrningen och minska energianvändningen inom framför allt transportsektorn.

SIKA (Statens institut för kommunikationsanalys) har uppskattat att bensinpriset behöver öka till ungefär 14,50 kronor per liter bensin för att vi ska klara klimatmålet inom delsektorn trafik till 2010, det vill säga att minska utsläppen från trafiken till 1990 års nivå. Miljöpartiets förslag till punktskattehöjningar ökar priset till ungefär 14 kronor per liter 2010.

Miljöpartiets förslag att höja koldioxidskatten med 30 öre per kilo koldioxid motsvarar en skattehöjning om drygt en krona per liter bensin (inklusive moms och indexering, se tabell 14.5) 2008 och 2009. Syftet är att skapa förutsättningar för Sverige att klara klimatmålen.

**Tabell 14.5. Beräkningar av bensinpris till följd av indexering och engångshöjningar av koldioxidskatten på bensin**

Bensinpris, effekter av Miljöpartiets förslag	2007	2008	2009	2010
KPI	1,4	2,3	2,7	2,5
Engångshöjning (öre/liter)		70,2	70,2	0
Indexhöjning		10,7	15,2	18,3
Moms (öre)		20,2	21,4	4,6
Total höjning (öre/liter)		101,2	106,8	22,8
Skatt (öre/liter bensin)	510	590,9	676,3	694,6
<b>Bensinpris prognos kronor/liter</b>	<b>11,5</b>	<b>12,5</b>	<b>13,6</b>	<b>13,8</b>

Källa: Miljöpartiets beräkningar.

Totalt innebär Miljöpartiets förslag att bensinpriset ökar med 1 krona 2008, 1 krona 2009 och 23 öre 2010.

#### 14.4.1 Kilometerskatt på tunga transporter

Ökningen av klimatpåverkande utsläpp inom transportsektorn beror främst på en kraftig ökning inom flyget och lastbilstransporterna. Samtidigt är många av de lastbilstransporter som sker i dag onödiga; en stor del av godset kan lika gärna fraktas på järnväg eller med fartyg. Många lastbilar kör också omkring med små laster. Lastutrymmena på de bilar som kör på våra motorvägar är bara fyllda till 30 procent.

Regeringen har inte föreslagit tillräckliga åtgärder för att minska tillväxten inom lastbilstrafiken eller för att föra över gods till järnväg och sjöfart. I stället skickas signaler om behovet av kraftigt utbyggd infrastruktur för lastbilar, till exempel Förbifart Stockholm, och minskningar i utbyggnaden av järnvägen. I enlighet med vad som föreslagits av flera utredningar, senast Vägtrafikskatteutredningen, vill Miljöpartiet införa en avståndsbaserad skatt på lastbilar från 2010. Skatten bör vara i snitt 20 kronor per mil och tas ut på alla lastbilstransporter i Sverige, men undantag eller återföring av skatten bör ske för sträckor där det saknas förutsättningar att använda järnväg eller sjöfart, till exempel inom delar av skogsnäringen.

Miljöpartiet föreslår att riksdagen begär att regeringen utreder och återkommer med lagförslag om en kilometerskatt senast den 1 januari 2010. I snitt ska skatten vara 20 kronor per mil men den bör differentieras eller återföras på ett sådant sätt att konkurrensen inte snedvrids för företag i norra Sverige.

#### 14.4.2 Trängselskatten

Trängselskatten i Stockholm som infördes tack vare Miljöpartiet har visat sig vara mycket framgångsrik. Biltrafiken i Stockholms innerstad har minskat vilket lett till lägre koldioxidutsläpp, ökad trafiksäkerhet, bättre framkomlighet och minskade kostnader för näringslivet. Regeringens partier som tidigare var emot trängselskatten har besinnat sig och insett dess stora fördelar. Systemet är återinfört i princip på samma sätt som tidigare. Regeringen har dock genomfört en förändring. Genom att göra skatten avdragsgill har den styrande effekten av trängselskatten minskat något. Regeringen har också aviserat att intäkterna från trängselskatten enbart ska användas till väginvesteringar.

Miljöpartiet föreslår att riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag som innebär att möjligheten att dra av trängselskatten som en kostnad i arbetet avskaffas. Miljöpartiet föreslår också att intäkterna från trängselskatten används för förbättringar i kollektivtrafiken.

#### 14.4.3 Koldioxidrelaterad registreringsskatt

Sverige har Europas tyngsta och mest bränsleslukande bilpark. För att öka bränsleeffektiviteten i bilparken föreslår vi att en koldioxidrelaterad registreringsskatt införs. Registreringsskatten bör baseras på såväl koldioxidutsläpp som förbränningsmotoreffekt och beräknas som:

- ? 500 kr/g CO<sub>2</sub> utöver 255 g/km (215 g/km för diesel)
- ? + 400 kr/kW utöver 130 kW (95 kW för diesel).

Fel! Okänt namn på

Skatten bör utgå med maximalt 60 000 kronor per fordon. Miljöpartiet begär att regeringen återkommer med lagförslag som kan träda i kraft senast den 1/7 2008.

#### **14.4.4 Koldioxidskatt på flygresor**

Utöver vägtrafiken ökar också flygtrafiken kraftigt. Även om flygtrafiken globalt står för en relativt liten del av koldioxidutsläppen är det en snabbt växande utsläppskälla. Flygtrafiken ger också upphov till andra klimatpåverkande effekter utöver utsläppen av koldioxid.

Miljöpartiet drev under förra mandatperioden igenom en skatt på flygresor. Målet var att utforma skatten som en koldioxidskatt på flygbränsle. Av praktiska skäl var detta inte möjligt att genomföra då. I stället utformades en tillfällig skatt per passagerare om 100 kronor för en enkel resa inom Europa och 200 kronor för resor utanför Europa. Denna skatt beräknades av SIKÄ minska utsläppen med 100 000 ton koldioxid per år. Skatten avskaffades av den borgerliga riksdagsmajoriteten i budgetpropositionen för 2007.

Passagerarskatten var inte optimalt utformad. Detta var vi i Miljöpartiet väl medvetna om. Flygskatten som den utformades var emellertid bättre än ingen skatt alls. Fortfarande återstår stora tekniska problem för att kunna införa en skatt på flygbränsle. Vi föreslår dock att frågan fortsätter att utredas och att den tillfälliga skatten per passagerare återinförs på dubbel nivå från och med den 1 juli 2008.

#### **14.4.5 Färdmedelsneutrala reseavdrag**

Regeringen aviserar i budgetpropositionen att reseavdraget ska öka från 18 kronor per mil till 18,50. Att ytterligare subventionera människors resor till och från arbetet kan tyckas lite märkligt i ett läge där vi måste minska transporterna för att motverka klimatförändringarna. Miljöpartiet föreslår i stället för denna höjning att reseavdragen reformeras.

Dagens system för avdrag för resor till och från arbetet är ett system som i första hand stöder bilister. Visserligen krävs att man tjänar minst två timmar per dag på att välja bilen framför andra transportmedel, men det är en regel som är svår att kontrollera. I en särskild granskning av reseavdragen visade det sig att nära hälften hade begärt för höga avdrag, framför allt eftersom tidsvinsten inte var tillräcklig för att berättiga till avdrag för bilresor.

Dessa problem – att systemet främst stöder bilister och är relativt lätt att fuskas med – skulle dock gå att lösa genom ett rent avståndsbaserat system, där valet av färdmedel inte spelar någon roll. Det innebär att kollektivtrafikresenären får lika stort avdrag som bilisten, även om det är billigare att åka kollektivt, och kan därför väntas stimulera fler människor att välja att åka kollektivt. Det innebär också att Skatteverket inte behöver granska om tidsvinsten vid bilresor verkligen överstiger två timmar.

Miljöpartiet begär att regeringen utreder och återkommer med förslag till ett färdmedels neutralt reseavdrag som införs från 2009. Syftet med avdraget är att inte gynna biltransporter framför kollektiva färdmedel eller cykel. Principen för avdraget bör vara att de som har relativt korta transporter som kan ersättas med kollektiva färdmedel bör uppmuntras att göra detta.

#### 14.4.6 Beräkningsgrund för förmånsbil

På vissa arbetsplatser är bil en nödvändig förutsättning för att kunna sköta sitt jobb. När dessa bilar används privat utgör detta en förmån som beskattas. Många får också tillgång till bil som en löneförmån utan att bilen behövs i tjänsten. Även dessa bilar beskattas enligt det regelverk som gäller för förmånsbilar. Hur beskattningen av förmånsbilar ser ut har stor påverkan på fordonsflottan i Sverige då en stor andel av nybilsköpen sker i form av förmånsbil (ungefär 50 procent av nybilsköpen i Sverige sker i form av förmånsbil). Sveriges tunga och bränslekrävande fordonspark är därför delvis ett resultat av hur förmånsbeskattningen av bilar är utformad.

Eftersom förmånssystemets utformning påverkar fordonsparken är det viktigt att förmånssystemet ses över. Miljöpartiet ser tre viktiga dimensioner av beskattningen av förmånsbil som påverkar fordonsparkens sammansättning:

1. Hur relationen mellan beskattning av värdet av fri tjänstebil ser ut i jämförelse med hur användandet av privat bil i tjänsten beskattas.
2. Hur beskattningen av bilförmånen förhåller sig till beskattningen av lön. Principiellt finns en tanke om att förmånen av fri bil ska beskattas likvärdigt som om värdet av bilförmånen betalats som kontant lön i stället.
3. Hur användandet av en bil påverkas av att bilen ägs privat eller i form av förmånsbil.

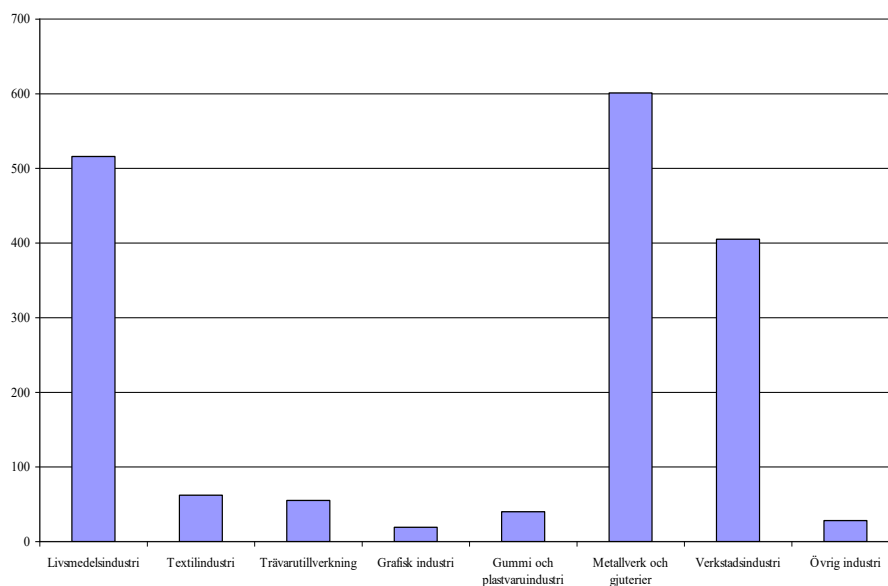
I flera andra länder används olika typer av koldioxidrelaterade förmånsvärden. Miljöpartiet anser att detta kan vara en intressant väg framåt. Risken med ett sådant system är emellertid att bilar med låg bränsleförbrukning blir subventionerade. En annan väg framåt är att i större grad neutralisera den skattemässiga skillnaden mellan beskattningen av privatägda bilar och förmånsbilar för att på det sättet skapa större genomslag för andra klimatstyrmedel som koldioxidskatt och fordonsskatt. Miljöpartiet föreslår att regeringen utreder hur beskattningen av förmånsbilar kan förändras för att öka miljöstyrningen.

#### 14.4.7 Höjd koldioxidskatt i industrin

2004 stod den del av industrin som inte ingår i systemet med utsläppsrätter för 1,7 miljoner ton koldioxidutsläpp (diagram 14.4). Det motsvarar 15 procent av industrins totala utsläpp och 3 procent av Sveriges totala utsläpp. Industrins koldioxidskatt är i dag nedsatt till 21 procent av hushållens nivå. Nedsättningen motiveras av att industrin är konkurrensutsatt. En alltför hög kostnadsnivå för svenska företag riskerar att minska deras konkurrenskraft och därmed att produktion flyttas till länder med lägre skatt. Resultatet blir att utsläppen inte minskar globalt.

Fel! Okänt namn på

**Diagram 14.4. Koldioxidutsläpp 2004 i den del av industrin som står utanför systemet med utsläppshandel.**



Källa: SCB och ÅF.

Miljöpartiet gör emellertid bedömningen att utsläppskraven på industrin bör skärpas, och det finns potential för utsläppsminskningar även inom den lätta industrin. Ökade krav medför också ett ökat tryck på strukturomvandling och effektiviseringar i industrin som i längden kommer att gynna svensk industri i form av ökad konkurrenskraft.

Även om den lätta industrins utsläpp av koldioxid är relativt liten är det viktigt att ge tydliga signaler till industrin att även den kommer att få bära sina koldioxidutsläppskostnader. Alla sektorer i samhället måste vara med och bidra till att klara koldioxidutsläppens utmaningar.

Miljöpartiet föreslår därför att koldioxidskatten på den lätta industrin skärps. Utöver den generella höjningen av koldioxidskatten med 30 öre per kilo koldioxid föreslår vi riksdagen att besluta att den lätta industrins nedsättning av koldioxidskatten minskas. Den lätta industrin betalar i dag 21 procent av koldioxidskatten. Vi föreslår att industrin i stället ska betala 32 procent av skatten. Minskningen av nedsättningen tillsammans med den generella höjningen innebär att koldioxidskatten för industrin höjs med 9 öre per kilo koldioxid (tabell 14.6).

**Tabell 14.6. Effekter av Miljöpartiets förslag till höjd koldioxidskatt för industrin**

<b>Miljöpartiets förslag, påverkan på industrin</b>	<b>2008</b>
Koldioxidskatt industrin (öre/kilo koldioxid)	9,6
Eldningsolja (kronor/kbm)	246

#### 14.4.8 Reformerad förbränningsskatt

Att bränna upp värdefullt avfall är ett slöseri med resurser. Återvinningsindustrierna har i rapporten Återvunnen råvara – en god affär för klimatet, visat den stora klimatnyttan med materialåtervinning: upp till tio kilo minskade koldioxidutsläpp per kilo återvunnen vara. Från miljösynpunkt är det därför betydligt bättre om material återvinns och biologiskt avfall rötas till biogas än att de förbränns.

Det finns med dagens styrmedel ganska starka skäl att hellre bränna än deponera, vilket är positivt från miljösynpunkt. Däremot är inte incitamenten tillräckligt starka för återvinning och biologisk behandling. Förbränningsskatten behöver därför utvecklas.

Regeringen föreslår i budgetpropositionen att skatten på avfall som förbränns ska utredas. Miljöpartiet anser att en sådan utredning bland annat bör undersöka hur industrins avfall kan omfattas av skatten och hur rent träavfall kan undantas. Utredningen bör också studera om förbränningsskatten i stället kan utformas enligt den avfallsskattemodell som diskuterades i BRAS-utredningen (SOU 2005:23), för att minska risken för skattemässigt motiverade avfallstransporter. I så fall bör styrningen mot effektiv kraftvärmeproduktion framför ren värmeproduktion säkerställas på annat sätt, exempelvis genom att lagstiftningen ändras så att möjlighet till elgenerering krävs vid nya och förnyade tillstånd för energianläggningar.

#### 14.4.9 Full koldioxidskatt på torv

Torv är i dag undantagen koldioxidskatt trots att torven inte är ett förnybart bränsle. Vi föreslår att undantaget från koldioxidskatt slopas, vilket innebär att torvbrytning snabbt kommer att bli olönsamt och fasas ut som bränsle. Miljöpartiet begär att regeringen återkommer med lagförslag. Den nya lagen föreslås träda i kraft från den 1 juli 2008.

#### 14.4.10 Regeringens förslag till nedsättning för jord- och skogsbruk

Regeringen föreslår att gränserna för återbetalning till jordbruket, skogsbruket och vattenbruket av skatt på bränslen respektive skatt på el ska sänkas från 1 000 kronor till 500 kronor samt att återbetalning medges med hela beloppet. Därutöver föreslås att höjningen av energiskatten på diesel ska kompenseras genom en höjning av den nuvarande återbetalningen för diesel som används i jordbrukets arbetsmaskiner.

#### **Fel! Okänt namn på**

Det första förslaget motiveras inte av någon motsvarande skattehöjning – faktum är att det inte motiveras alls – och bör därför avslås.

Det andra förslaget motiveras av ökade kostnader för näringen. Miljöpartiet anser att med regeringens måttliga koldioxidskattehöjning klarar näringarna detta utan ytterligare nedsättning, särskilt med tanke på de stigande priserna på jord- och skogsbruksprodukter. Till följd av vårt eget förslag om en betydligt kraftfullare höjning av koldioxidskatten är dock kompensationen rimlig och Miljöpartiet bifaller därför regeringens förslag i denna del.

Samtidigt ser vi att systemet med nedsättning av miljöstyrande skatter för jord-, skogs- och vattenbruk behöver ses över. Om miljöskatterna ska sättas ned bör miljöstyrningen försäkras på annat sätt. Som jämförelse ställs krav på företag inom den elintensiva industrin att delta i program för energieffektivisering för att befrias från energiskatt. Miljöpartiet anser att en liknande ordning skulle kunna vara möjlig för jord-, skogs- och vattenbruk och att detta bör utredas.

#### **14.4.11 Koldioxidskatten i den handlande sektorn**

Regeringen föreslår att koldioxidskatten i den handlande sektorn sänks i två steg. I det första steget ökas den nedsättning som finns i dag med 6 procentenheter. Nedsättningen innebär därmed att koldioxidskatt betalas med 15 procent i stället för 21 procent av den generella nivån. I det andra steget ska skatten sänkas ytterligare så att den motsvarar ungefär 7 procent av 2008 års generella nivå. Skatten ska därmed motsvara EU:s minimiskattenivå.

Miljöpartiet har tidigare motsatt sig en sänkning av koldioxidskatten i den handlande sektorn. Vi står tillsvidare kvar vid detta ställningstagande. Så länge utsläppshandelssystemet inte fungerar tillfredsställande ser vi att skatten kan vara kvar. När utsläppstaken sänks och utsläppsrätterna börjar auktioneras ut finns möjlighet att ompröva detta ställningstagande.

#### **14.4.12 Effektskatt på kärnkraft**

Regeringen aviserar höjd skatt på termisk effekt i kärnkraftverk med 24 procent och höjd fastighetsskatt på vattenkraft till 1,7 procent. Miljöpartiet instämmer i regeringens bedömning att de senaste årens höjda elpriser inte motsvarats av ökade produktionskostnader inom kärnkraften och vattenkraften. De högre priserna beror i stället på att andra dyrare produktionstekniker står för marginalproduktionen av el och att priset bestäms av kostnaden för den marginalproduktionen. Den höjda skatten motsvarar de extra vinster som uppstår på grund av detta.

#### **14.4.13 Sänk skatt på el i norra Sverige**

Regeringen föreslår sänkt skatt på el i norra Sverige. Miljöpartiet menar att sänkningen är rimlig med tanke på de extra kostnader som uppstår till följd av höjd koldioxidskatt framför allt i glesbygden.



## 14.5 Andra punktskatter

### 14.5.1 Tilläggsskatt på alkoholisk

Under de senaste tio åren har Systembolagets försäljning av cider och blanddrycker – så kallad alkoholisk – ökat med hela 63 procent, från 11 511 962 liter år 1997 till 18 379 957 liter år 2006. Bara under fjolåret ökade försäljningen med 7 procent. Cider och blanddrycker riktas tydligt mot en ung målgrupp i såväl smaksättning som formgivning av etiketter och namngivning av produkterna.

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) årliga drogvaneundersökning visar också att det är en populär dryck även bland yngre ungdomar. 28 procent av pojkarna och 21 procent av flickorna i årskurs 6 dricker blanddrycker. I årskurs 9 är 62 procent av pojkarna och 68 procent av flickorna blanddryckskonsumenter och i årskurs 2 på gymnasiet har andelen ökat till 77 procent bland pojkarna och 87 procent bland flickorna.

För att minska konsumtionen av dessa drycker, som uppenbart vänder sig till en publik som är för ung för att dricka alkohol, och som lätt kan bli en inkörsport till fortsatt alkoholbruk, har ett antal europeiska länder infört en speciell tilläggsskatt på alkoholisk. Resultatet har också varit lyckat. När skatten på alkoholisk höjdes i Tyskland minskade försäljningen till en sjättedel på två år. En liknande skattehöjning i Schweiz fick även den effekt – importen sjönk med en knapp tredjedel när priset för konsumenten nästan fördubblats.

I det tyska och schweiziska fallet, liksom även i Frankrike och Luxemburg, var dock skattesatserna betydligt högre än de 6 kr per liter konsumtionsfärdig dryck som föreslagits i Sverige. Exempelvis motsvarar den tyska skattesatsen närmare 30 kr och den franska och luxemburgska över 50 kr per liter konsumtionsfärdig dryck. Tilläggsskatten bör därför till en början sättas till 20 kr per liter konsumtionsfärdig dryck, och därefter utvärderas för att se om detta ger önskad effekt. I övrigt bör utformningen följa Finansdepartementets promemoria. I denna ingår också att intäkterna, för att tilläggsskatten ska vara förenlig med EU-regler, ska användas till alkoholförebyggande åtgärder.

## 14.6 Mervärdesskatt

### 14.6.1 Sänkt moms på ekologiska livsmedel

Regering och riksdag har uttalat att hållbar utveckling är ett övergripande värde som på alla områden ska främjas och fördjupas. Sänkt moms på ekologiskt producerad mat kommer att stimulera till ökad konsumtion av livsmedel från certifierad produktion och förbättra förutsättningarna att nå miljömålen. Miljöpartiet begär att regeringen återkommer med lagförslag på en sänkning av mervärdesskatten på ekologiskt producerad mat från 12 till 6 procent. Lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2008.

Fel! Okänt namn

## 14.7 Avgifter

### 14.7.1 Sänkt egenavgift i a-kassan.

I samband med regeringens budgetproposition hösten 2006 höjdes egenavgifterna till a-kassan med sammanlagt 10 miljarder kronor. Den kraftiga ökningen har inneburit att månadsavgiften till a-kassan höjts med mellan 200 och 300 kronor i månaden. Resultatet av höjningen har blivit en kraftig utströmning från a-kassorna. För att minska den kraftfulla utströmningen föreslår Miljöpartiet att avgifterna sänks med 70 kronor per månad. Miljöpartiet begär att regeringen återkommer med förslag på en sådan sänkning.

## 14.8 Övriga skatter

### 14.8.1 Fastighetsskatten

Regeringen föreslår att ett tak införs i fastighetsbeskattningen. Den huvudsakliga effekten av regeringens förslag till tak på fastighetsskatt blir att personer med mycket höga taxeringsvärden får betydligt lägre skatt medan personer med låga taxeringsvärden får nästan samma skatt som i dag.

Införandet av ett tak i fastighetsskatten ska enligt regeringen finansieras genom höjd reavinstskatt, minskade möjligheter till uppskov och räntebeläggning av uppskoven.

Regeringens förslag till förändring av fastighetsskatten är budgetneutralt och innebär därför endast en omfördelning av skattemedel, och fördelningseffekten av förslagen är mycket dålig. Samtidigt riskerar förslaget att spåda på redan höga huspriser och därmed göra det svårare för personer som inte redan befinner sig inne på fastighetsmarknaden att komma in.

Miljöpartiet gick till val på förändringar i fastighetsskatten. Vi hade tagit till oss av den kritik som fanns mot fastighetsskatten och som gick ut på att snabbt stigande taxeringsvärden gjorde att hushållens planering av den egna ekonomin försvårades. I valet föreslog vi därför en permanent sänkt fastighetsskatt till 0,8 procent av taxeringsvärdet i avvaktan på en större reform av boendebeskattningen.

Miljöpartiet är kritiskt till regeringens hantering av fastighetsskatten och införandet av ett tak i fastighetsskatten. En så stor och viktig fråga som ändringar i hela fastighetsbeskattningen måste skötas på ett omsorgsfullt sätt och beredas i en rimlig ordning. Vi anser inte att regeringen levt upp till dessa krav. Det snabbt ihopsnickrade förslaget till ny fastighetsbeskattning som regeringens partier gick till val på hade behövt genomlysas ordentligt i vanlig ordning innan det presenterades som ett skarpt förslag. De problem som regeringen nu har med fastighetsskatten visar med all tydlighet att förslaget inte är berett ordentligt.

Miljöpartiet föreslår i det här skedet att regeringen drar tillbaka sitt förslag som presenterats i budgetpropositionen, att en parlamentarisk utredning tillsätts med syfte att se över hela fastighetsbeskattningen och återkommer med förslag våren 2009.

## 14.9 Beräkning av skatteintäkter

Miljöpartiet beräknar skatteintäkter i enlighet med de avvikelser som anges i tabell 14.7.

**Tabell 14.7. Beräknade skatteintäkter, avvikelse från regeringens budgetproposition**

Skatter	Miljöpartiets avvikelser (miljarder kronor)		
	2008	2009	2010
<b>Förvärvsinkomstskatter</b>			
Nej till förstärkt jobbskatteavdrag, steg 2	10,72	10,72	10,72
Avskaffad skattereduktion för hushållsnära tjänster	1,40	1,40	1,40
Reformerad skattereduktion för arbetsinkomst	12,00	12,00	12,00
Nej till höjt reseavdrag, från 18 kr/mil till 18,50 kr/mil	0,14	0,14	0,14
Nedsatt förmånsskatt cyklar	-0,25	-0,25	-0,25
Höjt grundavdrag	-4,50	-4,50	-4,50
Lägre uppräkningsgräns, höjd statlig inkomstskatt	0,70	0,70	0,70
Etableringskonto		-0,50	-0,50
<b>Socialavgifter</b>			
Nej till sänkta sociala avgifter för vissa tjänsteföretag, komplettering	0,13	0,13	0,13
Nedsatt arbetsgivaravgift med 10 procentenheter (netto)	-9,60	-9,60	-9,60
Nedsatt arbetsgivaravgift för emmansföretag	-0,50	-0,50	-0,50
Höjda arbetsgivaravgifter för 18-24-åringar	3,98	3,98	3,98
Höjda egenavgifter för 18-24-åringar	0,04	0,04	0,04
Nej till slopade arbetsgivaravgifter för vissa tjänsteföretag	4,81	4,85	4,85
Höjd löneskatt för äldre födda efter 1937	0,56	0,56	0,56
Höjd särskild löneskatt för äldre egenföretagare födda efter 1937	0,09	0,09	0,09
Nej till slopad särskild löneskatt för äldre födda före 1937	0,35	0,32	0,29
<b>Kapital- och egendomsskatter</b>			
Nej till slopad statlig fastighetsskatt	16,34	16,53	16,64
Nej till höjd kapitalvinstskatt för privatbostäder, från 20 till 22 procent	-1,12	-1,12	-1,12
Nej till återföring av uppskov för arv, gåva, testamente och bodelning	-1,38	-1,38	-1,38
Nej till tak för uppskovsbelopp, 1,6 miljoner kronor	-0,49	-0,49	-0,49
Nej till justering av uppskovsregler (förvärv av billigare bostad)	-0,22	-0,22	-0,22

Fel! Okänt namn på

Skatter	Miljöpartiets avvikelser (miljarder kronor)		
	2008	2009	2010
Nej till räntebeläggning av uppskov, 0,5 procent av uppskavsbeloppet	-1,07	-1,07	-1,07
Nej till fastighetstaxering av småhus 2009 och flerbostadshus 2010, tillfaller kommunsektorn	0,00	-0,71	-0,91
Nej till kommunal fastighetsavgift, totalt inklusive KPI-effekt	-12,06	-12,84	-12,84
Nej till avskaffad förmögenhetsskatt	6,00	6,00	6,00
<b>Punktskatter</b>			
Nej till sänkt återbetalningsgräns på el och diesel, från 1 000 till 500 kr	0,07	0,07	0,07
Nej till sänkt koldioxidskatt i den handlande sektorn, förändringarna sker i två steg, 2008 och 2010	0,11	0,23	0,45
Nej till höjd koldioxidskatt, +6 öre/kg koldioxid	-1,64	-1,52	-1,52
Höjd koldioxidskatt med 30 öre. Effekt på bensinen blir 1 krona per liter inklusive moms och indexering	4,00	8,00	8,00
Höjd koldioxidskatt med 30 öre. Effekt inklusive moms och indexering	3,00	6,00	6,00
Höjd koldioxidskatt med 30 öre, sänkt energiskatt på eldningsolja. Effekt netto	0,50	0,50	0,50
Skatt på flygresor	1,00	2,00	2,00
Höjd koldioxidskatt industrin från 21 procent till 32 procent av hushållens nivå	0,50	0,50	0,50
Full koldioxidskatt på torv från 1/7	0,00	0,00	0,00
Kilometerskatt	0,00	0,00	5,50
Trängselskatt	0,09	0,09	0,09
Koldioxidrelaterad registreringskatt	0,25	0,50	0,50
Höjd skatt på alkohol	0,37	0,37	0,37
Nej till sänkt lotteriskatt, från 36 procent till 35 procent	0,04	0,04	0,04
<b>Mervärdesskatt</b>			
Sänkt moms för ekologiska livsmedel	-0,2	-0,2	-0,2
<b>Summa, offentliga sektorns skatteintäkter</b>	<b>34,2</b>	<b>40,9</b>	<b>46,5</b>
Avgår, kommunala inkomstskatter	-4,6	-4,6	-4,6
Avgår, kommunala fastighetsavgifter	-12,1	-13,6	-13,8
<b>Summa, statens skatteintäkter</b>	<b>50,9</b>	<b>59,0</b>	<b>64,8</b>

Fel! Okänt namn på

Skatter	Miljöpartiets avvikelser (miljarder kronor)		
	2008	2009	2010
<b>Avgifter</b>			
Sänkt egenavgift i a-kassan	-3,0	-3,0	-3,0
<b>Summa, statsbudgetens inkomster</b>	<b>47,85</b>	<b>56,04</b>	<b>61,84</b>
<b>Summa utgifter</b>	<b>38,4</b>	<b>46,5</b>	<b>51,9</b>
<b>Statsbudgetens saldo</b>	<b>9</b>	<b>10</b>	<b>10</b>
<b>Finansiellt sparande i staten</b>	<b>0,30</b>	<b>0,28</b>	<b>0,28</b>

## 15 Utgifter per utgiftsområde

Nedan följer förslag på utgifter per utgiftsområde. På varje utgiftsområde beskrivs kortfattat vilka större satsningar som Miljöpartiet föreslår. Tabellerna på respektive utgiftsområde ska läsas som avvikelser från regeringens förslag. För fullständiga redogörelser för respektive utgiftsområde hänvisas till Miljöpartiets anslagsmotioner.

### 15.1 UO1

Miljöpartiet avsätter 30 miljoner kronor till länsstyrelserna årligen för regionala oljeavvecklingsprogram, 1 miljon kronor till JK, 5 miljoner kronor till åtgärder för nationella minoriteter och 2 miljoner kronor till JO. En besparing görs på 13 miljoner kronor på Svenska institutet för europapolitiska studier som föreslås avvecklas.

Regeringen tillför medel till länsstyrelserna för att de ska ta över kostnaderna för djurskyddskontroll. Detta förslag avvisas. Regeringen tillför också medel till regeringskansliet för det svenska ordförandeskapet i EU. Vi avvisar halva denna satsning.

Fel! Okänt namn på

<b>Utgiftsområde: 1</b>				
<b>Anslag (nr)</b>		<b>Anslagsförändring (miljoner kronor)</b>		
		<b>2008</b>	<b>2009</b>	<b>2010</b>
<b>Summa för utgiftsområdet</b>		<b>-33</b>	<b>-418</b>	<b>-176</b>
32:1	Länsstyrelser m.m.	20	20	-98
46:2	Justitiekanslern	1	1	1
47:1	Åtgärder för nationella minoriteter	5	5	5
90:4	Riksdagens ombudsmän, justitieombudsmännen	2	2	2
90:5	Regeringskansliet m.m.	-48	-433	-73
90:7	Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	-13	-13	-13

## 15.2 UO2

Miljöpartiet föreslår att medel avsätts för arbete för jämställda löner i staten.

<b>Utgiftsområde: 2</b>				
<b>Anslag (nr)</b>		<b>Anslagsförändring (miljoner kronor)</b>		
		<b>2008</b>	<b>2009</b>	<b>2010</b>
<b>Summa för utgiftsområdet</b>		<b>170</b>	<b>340</b>	<b>500</b>
1:9	Arbetsgivarpolitiska frågor	170	340	500

## 15.3 UO3

För att motverka illegal alkoholförsel, föreslår Miljöpartiet en permanentning av regeringens satsning på tullen om 25 miljoner kronor (gränsskydd).

<b>Utgiftsområde: 3</b>				
<b>Anslag (nr)</b>		<b>Anslagsförändring (miljoner kronor)</b>		
		<b>2008</b>	<b>2009</b>	<b>2010</b>
<b>Summa för utgiftsområdet</b>		<b>25</b>	<b>25</b>	<b>25</b>
3:3	Tullverket	25	25	25

## 15.4 UO4

Miljöpartiet föreslår en satsning på kriminalvården, åklagarmyndigheten, Sveriges domstolar och Brå på sammanlagt 35,5 miljoner kronor. Medlen ska bland annat användas för utbildning kring mäns våld mot kvinnor och tillgänglighetsanpassning av rättsväsendet.

### Utgiftsområde: 4

Anslag (nr)		Anslagsförändring (miljoner kronor)		
		2008	2009	2010
<b>Summa för utgiftsområdet</b>		<b>36</b>	<b>36</b>	<b>36</b>
4:3	Åklagarmyndigheten	10	10	10
4:5	Sveriges domstolar	10	10	10
4:6	Kriminalvården	10	10	10
4:7	Brottsförebyggande rådet	5,5	5,5	5,5

## 15.5 UO5

Miljöpartiet har inga avvikelser från regeringens förslag på utgiftsområdet.

## 15.6 UO6

Miljöpartiets besparing på försvaret omfattar 900, 3 500 respektive 4 500 miljoner kronor. Även regeringen gör mindre besparingar som räknats av från vårt besparingsförslag.

### Utgiftsområde: 6

Anslag (nr)		Anslagsförändring (miljoner kronor)		
		2008	2009	2010
<b>Summa för utgiftsområdet</b>		<b>-550</b>	<b>-2 880</b>	<b>-3 520</b>
6:1	Förbandsverksamhet	-300	-1 000	-2 000
6:2	Materiel och anläggningar	-200	-1 800	-1 400
6:3	Forskning och teknikutveckling	-50	-80	-120

## 15.7 UO7

Regeringen gör stora besparingar på biståndet genom att kraftigt öka avräkning-  
en av flyktkostnader och skuldavskrivning på biståndsramen. Miljöpartiet

#### Fel! Okänt namn på

har tidigare accepterat att ungefär en miljard av biståndet används till flyktingmottagande. Vi kvarstår vid denna nivå och avvisar regeringens ytterligare besparingar.

#### Utgiftsområde: 7

Anslag (nr)		Anslagsförändring (miljoner kronor)		
		2008	2009	2010
<b>Summa för utgiftsområdet</b>		<b>2 000</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
8:1	Biståndsverksamhet	1 219	1 219	1 219
8:1	Skuldavskrivningar	500		
8:1	Flyktingmottagande	1 500		
49:1	Reformsamarbete i Östeuropa	-1 219	-1 219	-1 219

## 15.8 UO8

Vi föreslår att kostnaderna och ansvaret för att utse biträden enligt utlänningslagen överförs från Migrationsverket till migrationsdomstolarna. Vi föreslår också en regularisering för papperslösa flyktingar. Miljöpartiets regulariseringsförslag innebär ökade kostnader på anslag 12:3 för migrationspolitiska åtgärder och samtidigt besparingar genom lägre kostnader för utresor för avvisade. Regeringen tillför medel till Migrationsverket för genomförande av ett gemensamt europeiskt system för viseringsinformation (VIS) som Miljöpartiet föreslår får klaras inom Migrationsverkets ram.

#### Utgiftsområde: 8

Anslag (nr)		Anslagsförändring (miljoner kronor)		
		2008	2009	2010
<b>Summa för utgiftsområdet</b>		<b>95</b>	<b>-12</b>	<b>5</b>
12:1	Anpassning till VIS får klaras inom ram	-17,2	-17	
12:2	Ersättningar och bostadskostnader	5	5	5
12:3	Migrationspolitiska åtgärder	237		
12:5	Kostnader för offentliga biträden	143	143	143
12:6	Kostnader för offentliga biträden	-143	-143	-143
12:7	Utresor för avvisade och utvisade	-130		



## 15.9 UO9

Miljöpartiet föreslår en reform med fri tandvård upp till 25 år, en folkhälsosatsning och ett antal mindre satsningar på bland annat Kilen, Hälsofrämjande sjukhus och Nepi.

Miljöpartiet avvisar regeringens förslag till folkhälsosatsning med hänvisning till eget förslag på högre nivå. Vi föreslår ett utökat anslag på 250 miljoner kronor för bidrag till psykiatri samt en satsning på 5 miljoner kronor till anslaget för hemlösa.

### Utgiftsområde: 9

Anslag (nr)		Anslagsförändring (miljoner kronor)		
		2008	2009	2010
<b>Summa för utgiftsområdet</b>		<b>294</b>	<b>724</b>	<b>719</b>
13:1	Fri tandvård upp till 25 år	180	360	360
13:3	Hälsofrämjande sjukvård	3	3	3
13:3	Kilen	9	9	9
13:3	Alternativmedicinskt register	2	2	2
13:3	NEPI	3	3	3
13:9	Bidrag till psykiatri		250	250
14:4	Läkemedelsberoende till FHI	5	5	5
14:6	Folkhälsosatsning	175	175	175
14:6	Regeringens förslag	-115	-115	-115
18:1	Insatser för män som slår	27	27	27
18:3	Hemlösa	5	5	
13:10	Nytt statligt anslag för att finansiera Läkemedelsverket	-370	-370	-370
	Intäkter till staten för att finansiera Läkemedelsverket	370	370	370

## 15.10 UO10

Regeringen gör stora besparingar på utgiftsområde 10. Beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI) försämras genom att SGI beräknas som 97 procent av lönen i stället för som i dag 99,5 procent. Regeringen inför också ett nytt steg i sjukförsäkringen som innebär att ersättningen efter 12 månader minskas till 75 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten. Miljöpartiet avvisar dessa två försämringar som framför allt kommer att slå mot långtidssjuka kvinnor. Regeringen vill också införa ett nytt socialt råd under Regeringskansliets anslag. Försäkringskassans anslag föreslås minska med 2 miljoner kronor för att finansiera detta. Miljöpartiet säger nej till det nya rådet.

Fel! Okänt namn på

<b>Utgiftsområde: 10</b>				
<b>Anslag (nr)</b>		<b>Anslagsförändring (miljoner kronor)</b>		
		<b>2008</b>	<b>2009</b>	<b>2010</b>
<b>Summa för utgiftsområdet</b>		<b>1 869</b>	<b>2 500</b>	<b>2 400</b>
19:1	Sjukpenning och rehabilitering m.m.	1 867	2 498	2 398
19:6	Försäkringskassan	2	2	2

## 15.11 UO11

Miljöpartiet aviserar en satsning på sämst ställda pensionärer från 2009. Vi återkommer med exakt förslag under året.

<b>Utgiftsområde: 11</b>				
<b>Anslag (nr)</b>		<b>Anslagsförändring (miljoner kronor)</b>		
		<b>2008</b>	<b>2009</b>	<b>2010</b>
<b>Summa för utgiftsområdet</b>		<b>0</b>	<b>1 000</b>	<b>1 000</b>
20:3	Bostadstillägg pensionärer		1 000	1 000

## 15.12 UO12

Miljöpartiet föreslår en barntidsreform från den 1 juli 2008 och förlängd föräldraförsäkring från 2010. Vi föreslår också en satsning på ensamstående föräldrar genom höjt särskilt bidrag (del av bostadsbidraget) med 300 kronor per månad. Förslaget omfattar ungefär 170 000 barnfamiljer. Miljöpartiet föreslår också att åldersgränsen för bostadsbidrag för studerande tas bort.

Regeringens förändring av SGI slår igenom på föräldraförsäkringen. Miljöpartiet avvisar sänkningen av SGI.

Fel! Okänt namn på

**Utgiftsområde: 12**

Anslag (nr)		Anslagsförändring (miljoner kronor)		
		2008	2009	2010
<b>Summa för utgiftsområdet</b>		<b>3 171</b>	<b>5 146</b>	<b>6 673</b>
21:2	Föräldraförsäkring, återställning av SGI	531	506	533
21:2	Föräldraförsäkring, pappamånad			1 500
21:2	Föräldraförsäkring, barnbidrag	2 000	4 000	4 000
	Bostadsbidrag, ensamstående	600	600	600
	Bostadsbidrag, äldre studerande	40	40	40

### 15.13 UO13

Miljöpartiet föreslår satsningar på integration och antidiskrimineringsbyråer. Vi föreslår också att ersättningen till kommunerna för flyktingmottagande ökas med 400 miljoner kronor och att friåret återinförs. A-kassan ska förbättras genom att ersättningen höjs till 80 procent under hela ersättningsperioden, studerandevillkoret återinförs och kvalifikationsreglerna förbättras så att fler arbetslösa får tillgång till a-kassan.

Regeringen föreslår nya besparingar på a-kassan genom att möjligheterna till deltidsarbetslöshet kraftigt försämras och att två nya karensdagar införs i a-kassan. Miljöpartiet avvisar båda dessa förslag. Vi avvisar också den större delen av regeringens förslag om neddragning av antalet platser i arbetsmarknadsutbildningen.

**Utgiftsområde: 13**

Anslag (nr)		Anslagsförändring (miljoner kronor)		
		2008	2009	2010
<b>Summa för utgiftsområdet</b>		<b>5 418</b>	<b>8 348</b>	<b>8 528</b>
10:2	Integrationsåtgärder	125	125	125
10:3	Kommunersättningar vid flyktingmottagande	380	380	380
10:6	Jämställhetsombudsmannen (JämO)	5	5	5
22:2	Bidrag till arbetslöshetsersättning och övriga kostnader	4 008	7 088	7 268
22:3	Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader	900	750	750
Specifikation av anslag 22:2 Arbetslöshetsersättning och övriga kostnader				
	Behåll fem karensdagar	60	110	110
	Behåll nuvarande regler för deltidsstämpling	898	3 928	4 108

Fel! Okänt namn på

Anslag (nr)	Anslagsförändring (miljoner kronor)		
	2008	2009	2010
Friår, hälften av tidigare nivå	250	250	250
Återgång till tidigare kvalifikationsregler och studerandevillkor i a-kassan	1 000	1 000	1 000
80-procentsnivå i a-kassan och jobb- och utvecklingsgarantin	1 800	1 800	1 800
<b>Summa</b>	<b>4 008</b>	<b>7 088</b>	<b>7 268</b>
Specifikation av anslag 22:3			
Nej till regeringens minskning av antalet platser i a-program	700	550	550
Ökning av antalet platser till starta-eget	200	200	200

## 15.14 UO14

Regeringen sparar på Arbetsmiljöverket och anslaget för särskilda jämställdhetsåtgärder. Miljöpartiet avvisar dessa båda förslag.

### Utgiftsområde: 14

Anslag (nr)		Anslagsförändring (miljoner kronor)		
		2008	2009	2010
<b>Summa för utgiftsområdet</b>		<b>93</b>	<b>93</b>	<b>93</b>
23:1	Arbetsmiljöverket	83	83	83
24:1	Särskilda jämställdhetsåtgärder	10	10	10

## 15.15 UO15

Miljöpartiet föreslår att studiemedlet höjs med 900 kronor per månad från och med den 1 januari 2008.

Regeringen föreslår neddragningar på anslaget till kortare studier som Miljöpartiet säger nej till.

Fel! Okänt namn på

**Utgiftsområde: 15**

Anslag (nr)		Anslagsförändring (miljoner kronor)		
		2008	2009	2010
<b>Summa för utgiftsområdet</b>		<b>3 984</b>	<b>4 044</b>	<b>4 103</b>
25:2	Studiemedel	3 936	3 996	4 055
25:6	Bidrag vid vissa kortare studier	48	48	48

## 15.16 UO16

Miljöpartiet föreslår en försöksverksamhet med praktik på högskola och en satsning på ökade resurser för att hjälpa studenter in på arbetsmarknaden.

Miljöpartiet föreslår att medlen för regeringens så kallade läsa-skriva-räkna-garanti används till ett försöksprojekt där man använder sig av specialpedagoger som får i uppdrag att följa personalen och barnen under de sista två förskoleåren, under förskoleklassen och in i grundskolan under de första två åren där. Dessa specialpedagoger ska i första hand stödja pedagogerna i deras arbete i förskolan, samla på sig kunskaper om vilket stöd barnen kommer att behöva när de börjar skolan samt förmedla denna kunskap till grundskolan och dess personal.

**Utgiftsområde: 16**

Anslag (nr)		Anslagsförändring (miljoner kronor)		
		2008	2009	2010
<b>Summa för utgiftsområdet</b>		<b>140</b>	<b>220</b>	<b>320</b>
25:70	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	100	200	300
25:78	Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning	20	20	20
25:73	Högskoleverket	20		

Fel! Okänt namn på

## 15.17 UO17

Miljöpartiet föreslår en stor satsning på kulturen. Vi vill skapa regionala kulturfonder. Vi föreslår en större satsning än regeringen på kultur i skolorna. Vi säger nej till besparing på Riksteatern. Vi avvisar också neddragningen av sysselsättningsåtgärder för kulturarbetare.

### Utgiftsområde: 17

Anslag (nr)		Anslagsförändring (miljoner kronor)		
		2008	2009	2010
<b>Summa för utgiftsområdet</b>		<b>250</b>	<b>500</b>	<b>1 000</b>
28:2	Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	37	76	140
28:5	Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Dansens Hus...	11	11	11
28:7	Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	0	0	100
28:9	Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter	10	10	10
28:10	Sysselsättningsåtgärder inom kulturområdet	0	50	75
28:27	Centrala museer: Myndigheter	42	43	44
28:39	Skapande skola	0	60	120
28:40	Nytt anslag till regionala kulturfonder	150	250	500

## 15.18 UO18

Miljöpartiet föreslår ökade medel till Konsumentverket på 37 miljoner kronor årligen, 15 miljoner kronor avser förbättrad konsumentpolitik och 22 miljoner kronor avsätts för Konsumentverkets flyttkostnader. Två miljoner kronor satsas på att minska radon i bostäder.

### Utgiftsområde: 18

Anslag (nr)		Anslagsförändring (miljoner kronor)		
		2008	2009	2010
<b>Summa för utgiftsområdet</b>		<b>39</b>	<b>49</b>	<b>49</b>
40:2	Konsumentverket	37	37	37
34:4	Radon i bostäder	2	2	2
31:10	Fonden för fukt- och mögelskador		10	10

## 15.19 UO19

Miljöpartiet har inga avvikelser från regeringens förslag.

## 15.20 UO20

Vi föreslår satsningar på åtgärder mot övergödning och för en effektivare miljöpolitik genom Naturvårdsverket. Anslagen till biologisk mångfald ökas, medlen till Klimp fördubblas och används bland annat för ett nationellt biogasprogram, medel satsas på stöd till konvertering till miljöbil. Ett nytt förslag är att satsa på förorenade havsmiljöer. Vi föreslår också att miljöbilspremiemien fasas ut ett år tidigare och försvinner årsskiftet 2008/2009.

Regeringen fortsätter att spara på miljöområdet. Miljöpartiet avvisar dessa besparingar.

### Utgiftsområde: 20

Anslag (nr)		Anslagsförändring (miljoner kronor)		
		2008	2009	2010
<b>Summa för utgiftsområdet</b>		<b>983</b>	<b>1 731</b>	<b>1 710</b>
34:1	Naturvårdsverket	120	170	220
34:3	Biologisk mångfald	466	704	743
34:4	Sanering av förorenade områden	100	50	50
34:6	Kemikalieinspektionen	30	30	30
34:9	SMHI	17	17	17
34:10	Klimp		660	600
34:11	Miljöbilspremie	100		
34:12	Havsmiljö	-100	-150	-200
34:15	Stöd för konvertering av bilar	120	120	120
34:16	Klimatanpassning	130	130	130

## 15.21 UO21

Vi föreslår ökade medel till Energimyndigheten för teknikupphandling och FOU och demonstration av klimatanpassad teknik för industrin. Möjlighet till nettomätning samt minimigarantipris för gröna el-certifikat för förnybara energikällor aviseras.

Miljöpartiet föreslår också en satsning på energieffektivisering i flerbostadshus och en stor satsning på solvärme och fortsatta satsningar på solceller.

Regeringens klimatmiljard är otillräcklig och innebär i praktiken en sänkt ambitionsnivå på klimat- och energiområdet. Miljöpartiet avslår bland annat minskningarna på stöd för energiinvesteringar i offentliga lokaler och för installation av energieffektiva fönster.

Fel! Okänt namn på

<b>Utgiftsområde: 21</b>				
<b>Anslag (nr)</b>		<b>Anslagsförändring (miljoner kronor)</b>		
		<b>2008</b>	<b>2009</b>	<b>2010</b>
<b>Summa för utgiftsområdet</b>		<b>1 649</b>	<b>3 426</b>	<b>3 823</b>
35:3	Insatser för uthållig energianvändning	25	50	100
35:5	FOU och demonstration av klimatanpassad teknik	300	500	500
35:5	Fortsättning på solcellssatsning		50	60
35:9	Stöd för energiinvesteringar i offentliga lokaler		400	700
35:10	Stöd för konvertering från direktverkande el- värme m.m.	11	13	50
35:11	Stöd för installation av solvärme	263	263	263
35:12	Stöd för installation av energieffektiva fönster m.m. i småhus		50	50
35:12	Energieffektivisering i flerbostadshus	1 000	2 000	2 000
35:13	Statligt riskkapital för satsning på energiteknik	50	100	100

## 15.22 UO22

Miljöpartiet föreslår att 4,2 miljarder kronor satsas under mandatperioden på att öka kapaciteten i kollektivtrafiken. Miljöpartiet föreslår också att anslagen till Banverket ökar kraftigt. 1,8 miljarder kronor mer avsätts 2008, 3,4 miljarder kronor 2009 och 5,1 miljarder kronor 2010.

<b>Utgiftsområde: 22</b>				
<b>Anslag (nr)</b>		<b>Anslagsförändring (miljoner kronor)</b>		
		<b>2008</b>	<b>2009</b>	<b>2010</b>
<b>Summa för utgiftsområdet</b>		<b>2 066</b>	<b>4 770</b>	<b>7 700</b>
36:2	Väghållning och statsbidrag	-202	-410	-460
36:4	Banverket: Banhållning och sektorsavgifter	1 791	3 395	5 125
36:4	Ökad kapacitet i kollektivtrafiken	275	1 375	2 575
36:18	Riktat statsbidrag till Stockholmsregionen med anledning av trängselskatten	202	410	460

## 15.23 UO23

Djurskyddet tillförs 55 miljoner kronor, varav 15 miljoner kronor via anslag till Formas och 40 miljoner kronor till Jordbruksverket. Medel föreslås för att



Fel! Okänt namn på

minska överutnyttjandet av fiskbestånd. 20 miljoner kronor avsätts för ambitionsökning när det gäller naturvårdsavtal.

**Utgiftsområde: 23**

Anslag (nr)		Anslagsförändring (miljoner kronor)		
		2008	2009	2010
<b>Summa för utgiftsområdet</b>		<b>40</b>	<b>150</b>	<b>200</b>
26:2	Formas	15	15	15
41:1	Skogsstyrelsen	5	5	5
41:2	Insatser för skogsbruket	-80	30	80
43:1	Jordbruksverket	40	40	40
44:6	Åtgärder för att främja ekologisk produktion	30	30	30
43:7	Strukturstöd till fiske	50	50	50
43:9	Fiskevård	10	10	10
44:3	Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	-13	-13	-13
43:14	Konkurrenskraftig livsmedelssektor	-17	-17	-17

## 15.24 UO24

Forska och väx tillförs ytterligare medel. En satsning görs på miljöteknik, regelförenklingsarbete (myndighetsanslag) samt på sociala företag (Nutekanslag). Det nationella entreprenörskapsprogrammet hos Nutek föreslås förlängas.

**Utgiftsområde: 24**

Anslag (nr)		Anslagsförändring (miljoner kronor)		
		2008	2009	2010
<b>Summa för utgiftsområdet</b>		<b>210</b>	<b>210</b>	<b>210</b>
26:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	100	100	100
38:2	Nutek	110	110	110

Fel! Okänt namn på

## 15.25 UO25

Vuxenutbildningen (komvux) tillförs 600 miljoner kronor. Stadsbidragen justeras för minskade inkomstskatter till följd av höjt grundavdrag och att Miljöpartiet säger nej till den kommunala fastighetsskatten. En nedjustering av anslaget görs på grund av Miljöpartiets förslag om höjd a-kassa som ger kommunerna höjda inkomstskatter.

### Utgiftsområde: 25

Anslag (nr)		Anslagsförändring (miljoner kronor)		
		2008	2009	2010
<b>Summa för utgiftsområdet</b>		<b>16 485</b>	<b>16 485</b>	<b>16 485</b>
48:1	Kommunalekonomisk utjämning	16 485	16 485	16 485

Specifikation av anslag 48:1		2008	2009	2010
48:1	Höjt grundavdrag	4 500	4 500	4 500
48:1	Nej till kommunalavgift	12 060	12 060	12 060
48:1	Vuxenutbildning	600	600	600
48:1	Avräkning på grund av höjd a-kassa, studerandevillkor och ändrade kvalifikationsregler	-800	-800	-800
48:1	Kompensation till kollektivtrafiken för höjd dieselskatt	125	125	125

## 16 Tilläggsbudget för 2008

Riksdagen beslutar om ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade anslag i enlighet med vad som anförs i motionens tabell 16.1.

Regeringen föreslår i tilläggsbudgeten att anslaget till Vaghållning (anslag 36:2) och Banverket (anslag 36:4) tillförs sju respektive tre miljarder kronor under 2007. Medlen ska användas för att amortera på skulderna inom väg-järnvägssektorn.

Miljöpartiet anser att förslaget i sig är positivt. Statens lån för väg- och järnvägsinfrastruktur är omfattande och räntebetalningarna utgör en stor post inom anslagen. Det är angeläget att skulderna minskar för att frigöra en större andel av anslaget för investeringar och underhåll.

Miljöpartiet anser dock att den fördelning av amortering som regeringen föreslår är fel. Amorteringarna medför ett ökat investeringsutrymme som gynnar vägar i förhållande till järnvägar vilket gynnar klimatfarliga transporter och missgynnar klimatvänliga. I enlighet med tidigare principer anser Miljöpartiet att förhållandet bör vara det omvända, fördelningen bör vara åtminstone

Fel! Okänt namn på

2–1 till järnvägens fördel. Därmed bör sju miljarder kronor amorteras för järnvägens skulder och tre miljarder kronor för vägarnas. Den extra amorteringen innebär utökad utrymme för framtida investeringar.

**Tabell 16.1. Miljöpartiets förslag till ändrade utgiftsramar 2007 i tilläggsbudget (avvikelse från regeringens förslag)**

Utgifts- område	Anslags- nummer	Anslag	Avvikelse från regeringens förslag (miljoner kronor)
22	36:2	Väghållning och statsbidrag	– 4 000
	36:4	Banverket: Banhållning och sektorsuppgifter	+ 4 000

Stockholm den 5 oktober 2007

*Peter Eriksson (mp)*

*Mikaela Valtersson (mp)*

*Per Bolund (mp)*

*Tina Ehn (mp)*

*Ulf Holm (mp)*

*Mehmet Kaplan (mp)*

*Jan Lindholm (mp)*

*Thomas Nihlén (mp)*

*Esabelle Reshdouni (mp)*

*Karin Svensson Smith (mp)*

*Max Andersson (mp)*

*Bodil Ceballos (mp)*

*Gunvor G Ericson (mp)*

*Mikael Johansson (mp)*

*Helena Leander (mp)*

*Karla López (mp)*

*Mats Pertoft (mp)*

*Peter Rådberg (mp)*

*Christopher Ödmann (mp)*